

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

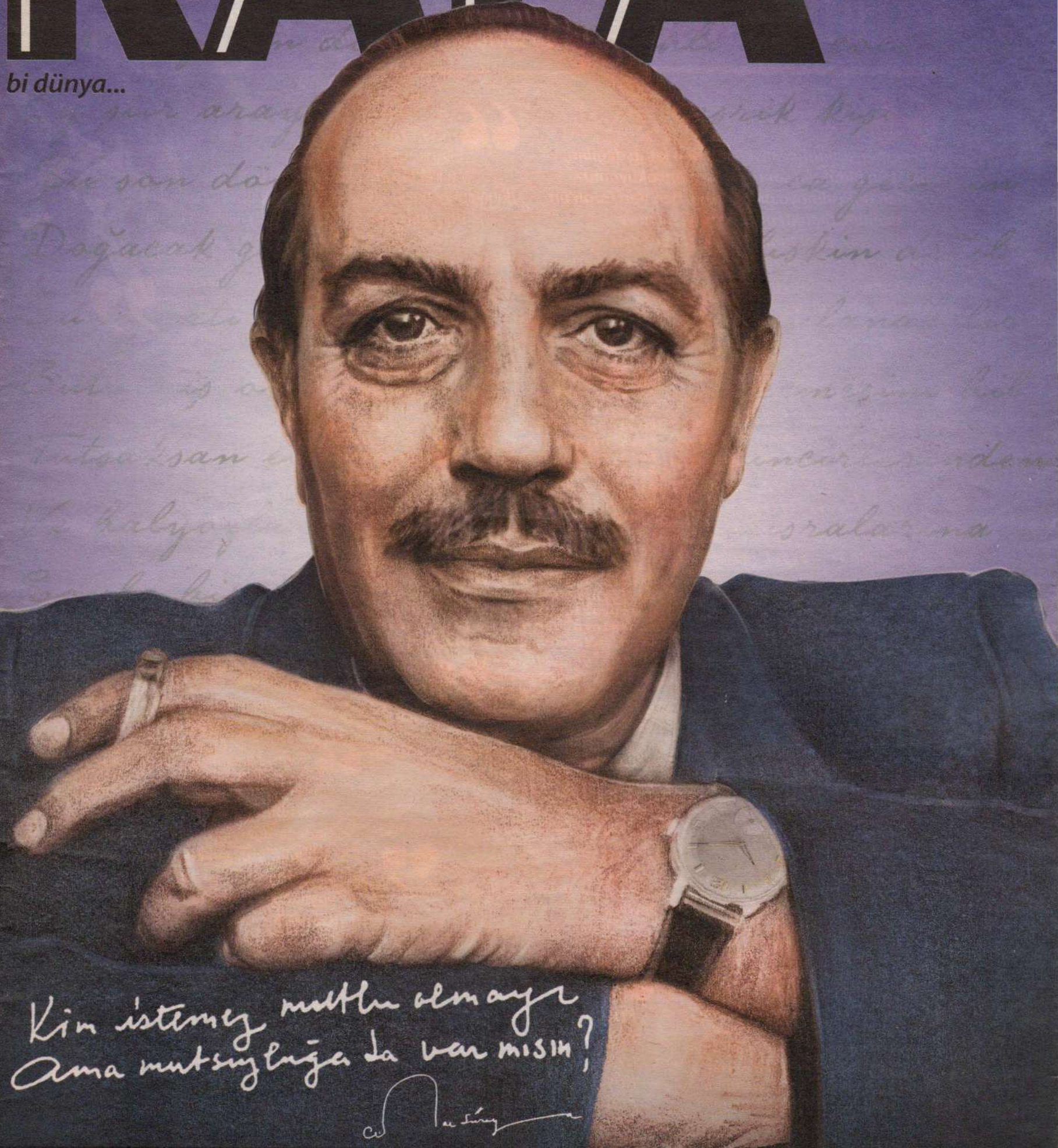
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KALEFA

Ocak 2017 Sayı: 29
Fiyat: 7 TL - KKTC: 8 TL

bi dünya...

Kim istemez mutlu olmayı?
Ama mutluluğa da var mısın?

Ali Şen

Ataol Behramoğlu • İlber Ortaylı • Enis Batur • Sema Kaygusuz • Sunay Akın • Emrah Serbes • Alper Canıgüz • Vedat Özdemiroğlu
Coşkun Aral • Cem Davran • Ridvan Akar • Akgün Akova • Özgür Amed • Zafer Algöz • Levent Cantek • Umay Umay • Nihat Sırdar • Can Gox
Gökhan Dağıstanlı • Aylin Balboa • Nilay Örnek • Can Yılmaz • Celil Nalçakan • Zeynep Miraç • Kaan Koç • Levent Erden • Bedia Güzelce
Murat Meriç • Başar Başaran • Feyyaz Yiğit • Kaan Sezyum • Dilan Bozyel • Melih Anık • Kerimcan Kamal • Murat Özer • Erhan Karadağ

Altını ÇİZDİKLERİM

Siz de okuduğunuz kitaplarda altını çizdiğiniz cümleleri, kitap ve yazar ismiyle birlikte bizyazin@kafadergi.com 'a gönderin veya [@bizyazin](https://www.instagram.com/bizyazin) etiketiyle paylaşın bu sayfada yayınlatalım.

“

Dilan Ersöz

Beni hemen anlamalısın, çünkü ben kitap değilim, çünkü ben öldükten sonra kimse beni okuyamaz, yaşarken anlaşılmaya mecburum, ben Van Gogh'un resmi değilim, öldükten sonra beni müzeye koyamazsınız, beni tanımalısınız; ki benden bahsedin, çocuklarınıza beni örnek gösterin, herkes zengin olmak yerine Hikmet olmak istesin, ah bir Hikmetim olsaydı desin...

Tehlikeli Oyunlar (Oğuz Atay)

“

Cem Yas

Birinin yüreği üzerinde sahip oldukları güçle o yürekte kendi kendine serpilen yalın sevinç duygularını baskı altına alanlara lanet olsun, dedim. Bütün hediyeler dünyanın bütün iyilikleri bir an bile böyle bir insanın kendi yüreğinde duymak istediği, ama baskasının despot, kıskanç keyifsizliği tarafından engellenmiş olan bir sevinç duygusunun yerini tutamaz.

Genç Werther'in Acıları (Goethe)

“

Erdi Oduncu

Odev, adap, sadakat, fedakarlık, özgecilik, kibarlık; bunların hepsi de insanı uyutmaya yarayan ninnilerden başka bir şey değil, hem de öyle bir uykuya yatırıyor ki, kimse bu uykudan uyanamıyor, uyanırsa da ancak yaşamının sonuna geldiği an oluyor bu. İşte o an, insanın hiç yaşamamış olduğunu öğrendiği an oluyor.

Nietzsche Ağladığında (Irvin D. Yalom)

“

Mehmet Ali Özdemir

Açıkçası, Parti'nin dünya görüşü, onu hiç anlayamayan insanlara çok daha kolay dayatılıyordu. Gerçekliğin en açık biçimde çarpıtılması böylelerine kolayca benimsetilebiliyordu, çünkü kendilerinden istenenin iğrençliğini hiçbir zaman tam olarak kavrayamadıkları gibi, toplumsal olaylarla yeterince ilgilenmedikleri için neler olup bittiğini de göremiyorlardı. Hiçbir şeyi kavrayamadıkları için hiçbir zaman akıllarını kaçırmıyorlardı. Her şeyi yutuyorlar ve hiçbir zarar görmüyorlardı, çünkü tıpkı bir mısır tanesinin bir kuşun bedeninden sindirilmeden geçip gitmesi gibi yuttuklarından geriye bir şey kalmıyordu.

1984 (George Orwell)

“

Tahir Günday

'Sadece masum insanlar terk etmiyordu doğdukları toprakları... Sadece kötü adamlardan kaçanlar yoktu... Kaçan kötü adamlar da vardı! Kendi ülkelerinde aranan ve kim bilir giyaplarında kaç yıla mahkûm edilmiş olan suçlular da geçiyordu hangarımızdan. Hırsızlar, katiller, tecavüzcüler ve de çocuk tecavüzcüleri... Ve ben onlarla da yalnız kalıyordum...

Daha (Hakan Günday)

“

Serdar Süalp

Onlar daha yazışmak ve nutuk çekmekle uğraşırken, bizler gezici hastaneleri ve ölenleri görmekteydik; onlar devlete hizmet fikrini göklere çıkarırken, bizler ölüm korkusunun daha ağır bastığını çoktan öğrenmiş bulunuyorduk. Ama bu yüzden ne fesatçı, ne asker kaçağı, ne de korkak -onlar bu deyimleri hemen kullanırlardı- olmuştuk. Vatanımızı biz de onlar kadar seviyorduk.

Batı Cephesinde Yeni Bir Şey Yok (Erich Maria Remarque)

“

Şebnem Gözsüz

Zaten bütün yaratıklar görselerdi, duysalardı savaşı, bütün yaratıklar duyabilselerdi savaş çılgınlıklarını bu dünyada savaş olamazdı. Savaşın iğrençliği bilinmeyen bir şeydir de... Savaşın kötülüğü saklanan bir şeydir de, yaratıklar onun için kabul edebiliyorlar savaşı.

Filler Sultanı ile Kırmızı Sakallı Topal Karınca (Yaşar Kemal)

“

Yağmur Kazan

Kuşlarsa aynalarında binbir görüntüyle kanat çırpma çırpma uzaklara doğru uçuyorlarmış. Kuş aklı işte, oysa varmaya çalıştıkları bütün uzaklıklar o anda aynalarındaymış...

Gölgesizler (Hasan Ali Toptaş)

“

Sena Nur Kılınç

Seni fark ettiği an geniş bir gülümseme kaplıyor yüzünü. Sadece ağızyla değil, burnuyla, alnıyla, yük çeken omuzlarıyla beraber, bütün mahalleye yayılan bir arzuyla gülümsüyor. Güzel bir ülkeye bakıyor sanki. Gözlerinde pırıltılı bir sadakat. Bu kusursuz an gelip geçtiğinde iyileşmeyecek bir yara açılıyor içinde. Elinde fotoğraf makinesi, nereye gidersen git bu gülüşü asla yakalayamayacağını henüz bilmiyorsun.

Yüzünde Bir Yer (Sema Kaygusuz)

Talihimizin en hazin tarafı neresidir, biliyor musun Mümtaz?
 İnsanın yalnız insanla meşgul olması. Bütün bina onun
 üzerinde kuruluyor; dışarıda ve içerde. **Farkında olsun
 olmasın, insan insanı malzeme gibi kullanıyor.** Kinimiz,
 garazımız, büyüklük arzumuz, aşkımız, yeisimiz, ümidimiz
 hep onunla. Dilenciye ve fakiri çıkar, merhamet ve gufran
 kalmaz, birdenbire fakirleşiriz. Hayır, insan insanla meşgul.
İnsanoğlu insana yüklenerek yaşıyor.

Ahmet Hamdi Tanpınar
 Huzur - 1949

infilak parçaları XVIII

KLİMACILAR

Ali Çelebi bir beyaz eşya firmasının teknik servisinde 15 yıldır çalışmaktaydı. Sıfırdan başlamıştı bu işe, önce firmanın iki aylık kurslarına gitmiş, sonra diğer ustaların yanında gide gele her şeyi öğrenmişti. Yazın ful klima işindeydi, o kadar iyiydi ki bu işte günde 10 klima taktığı oluyordu. Kışına ağırlıkla beyaz eşya tamirindeydi. Güleç yüzlü, işini seven biriydi, doğru düzgün soğutmayan bir buzdolabını tamir edip de eski performansına kavuşturduğunda içinde ince bir haz duyardı. Beşiktaş-Etiler bölgesine bakıyordu, en yoğun bölgeye.

O gün sabahtan beri yardımcısı Cemil'le on eve uğramışlar, her çeşit beyaz eşyayı tamir etmişlerdi. Mesai akşam altıda bitiyordu, yedide evde olmazsa karısı hemen telefon açıyordu neredesin diye. Tokatlıydı Ali Usta, 4. Levent'te oturuyordu, evden işe, işten eve bir hayatı vardı. O gün mesai saatinin sonuna doğru Etiler tarafındaki bir eve gittiler, ev sahibi İngiliz'di, tek kelime Türkçe bilmiyordu, onları buzdolabının önüne götürdü, bir şeyler söylemeye başladı, tek kelime anlamadı Ali Usta. Bu esnada yardımcısı Cemil, adamla çatır çatır İngilizce konuşmaya başladı. Buzdolabında soğutma problemi olduğunu söyledi Ali Usta'ya, çözdüler.

Mesai bitiminde servis aracını firmanın otoparkına bırakmaya gidiyorlardı, direksiyonda Cemil vardı. "Sen nereden biliyorsun lan İngilizceyi böyle," diye sordu Ali Usta.

"Bize lisede iyi öğretiler."

"Sen açıktan bitirmemiş miydin liseyi?"

"Yok ben askeri lisedeydim de sonra oradan atıldım."

"Niye?"

Cemil yirmi yaşındaydı, pek konuşkan değildi, "Disiplinsizlik diyelim," diye başladı söze. "Ama en iyi İngilizceyi askeri lisede öğretiyorlar. Gerçi şimdi hepsini kapattılar. Askeri liseden atılınca okulu falan bırakacağım dedim, pederi mederi de dinlemedim, evi de bıraktım. Sonra babam geldi ağladı, insanın karışında babasının ağlaması kötü bir şey ya, döndüm ama normal liseye gitmem dedim, açıktan bitirdim. Babamı da günahım kadar sevmem ama ağlaması koydu bana. Benim bu pezevenk babam annemi çok dövüyordu ben çocukken, annem de dayanamadı kaçtı gitti, birileri başka herife kaçtı dedi, birileri orospu oldu dedi, birileri yurt dışına gitti dedi, bulamadık izini."

Ali Usta şaşkındı, "E sen annem rahmetli oldu dememiş miydin bana?" dedi.

"Evet, öldü."

"Nereden biliyorsun?"

"Ölmeseydi gelir beni bulurdu," dedi Cemil gözlerindeki karanlık pırıltıyla. "Ne yapar eder bulurdu. Bu benim pezevenk babam anneme düşman etmeye kalktı beni, siktir lan dedim, bir tokat attı, ben de makası kaptım buna saldırdım, on dört yaşındaydım o zaman, amcam makası elimden zor aldı. Bıraksa kesecektim gırtlığını, ondan sonra bir daha bana vurmadı babam."

Cemil iki senedir teknik servisteydi, kurstan geldiğinde doğru düzgün hiçbir şey öğrenmemişti. İşe de hep geç kalıyordu. Bir sabah Ali Usta evlere servise çıkmak üzereyken uzmanın birinin geç kaldığı için Cemil'e bağırıldığını duydu, Cemil onun üstüne yürüyünce Ali Usta araya girdi. Cemil sigara içtikleri arka avluya doğru hızla yürüyünce de peşinden gitti. Cemil avluda kendini yumruklayıp duruyordu, kafasını, göğsünü. Araya girdi, ellerini tuttu zar zor, bileğine kuvvetli bir çocuktu. Ali Usta bunu hemen anlamıştı, her gün darbeleri matkap kullanmaktan, birinin bileğini bir tutuşta karşısındakinin kuvvetini ölçebiliyordu.

Cemil, mesai bitince yanına geldi Ali Usta'nın, "Ağbi ben başkalarıyla yapamıyorum," dedi. "Sen beni yanına al." Ali Usta ertesi gün gitti müdürle konuştu, müdür, "Onu işten çıkaracağız, böyle tipler değişmez," dese de, "Herkes değişir, siz bana bırakın," dedi.

O gün bugündür beraber çalışıyorlardı. Ali Usta başlarda Cemil'e çok bağırıyordu, Cemilse bağırıldığı zamanlarda bile hep güler yüze bakıyordu ona, o sertliği bilerek takındığını anlamıştı, işi öğrensin diye. İyi de çalışıyordu Cemil, istekliydi, kısa sürede bir sürü şey öğrendi Ali Usta'dan.

Otoparka yaklaştıkları sırada Ali Usta'nın telefonu çaldı, satış müdürü arıyordu. "Ya bu saatte ne kliması," dedi Ali Usta. "Yarın taksalar olmuyor muymuş?" Dinledi biraz, "Tamam geliyoruz," dedi sonra.

"Ne oldu ağbi!" diye sordu Cemil.

"Ne olacak, Arnavutköy-Bebek servisinden Remzi izin almış öğleden sonra, bir klima takılacakmış, takamamışlar. Bize kaldı."

"Seni kullanıyorlar," dedi Cemil. "Seni kullanıp kaytaran bir sürü adam var bu serviste."

"Tamam lan, alt tarafı bir klima takacağız, yarım saatlik iş."

Mağazaya gidip klimayla motorunu yüklediler araca, sahil yolundan Bebek'e doğru gitmeye başladılar. Adrese vardılar, beş katlı

bir evin dördüncü katıydı. Kapıyı çaldılar, uzun süre kimse açmadı. En sonunda kırk yaşlarında, mavi gözlü, vücut hatları hayli hoş bir kadın açtı kapıyı. Havadatuttuğu ellerinde mavi lastik eldivenler vardı, "Nihayet gelebildiniz," dedi. Ayakkabılarına galoşları geçirdiler, klimayı Ali Usta aldı, motoru Cemil, içeri girdiler.

Salondaki televizyonun karşısındaki siyah üçlü kanepede elli yaşlarında, kel ve gaga burunlu bir adam oturmuş, gazete okuyordu. Gazetenin üstünden şöyle bir baktı gelenlere, sonra yine gazeteye döndü. Kadın, "Niye açmadın kapıyı?" diye sordu adama. "Ha," diye mırıldandı adam gazetenin arkasından. "Dalmışım, duymadım. Sen niye açmadın?"

"Terastaydım dedim ya. Çiçek ekiyordum."

"Klimayı nereye takacağız?" diye sordu Ali Usta.

"E söyledik ya daha önce."

"Bilmiyorum, keşfe biz gelmedik. Bebek servisi bakıyor aslında buraya, biz Beşiktaş servisiyiz."

Salonun pencere tarafı sağ ve sol tarafa doğru boydan boya iki pimapenle kaplıydı. Camların ardından boğazın karanlık suları gözüküyordu. Pimapeni ikiye ayıran kısımda bir duvar parçası vardı, üstünde de 18'lik bir klima. Kadın klimayı işaret edip "Buraya takacaksınız," dedi. "Bunun yerine takacağız."

"Bu klima ne olacak?"

"Onu da üst kata takacağız, yatak odasına."

Ali Usta ve Cemil birbirlerine baktılar. Bir anda iki iş birden çıkmıştı.

"Bundan memnun değil misiniz?" diye sordu Ali Usta. "İki klima da 18'lik, bir şey değişmeyecek yani."

"Nasıl değişmeyecek," dedi kadın. "Yenisinin rengi siyah, o yüzden aldık. Koltuk takımlarıyla uyumlu olsun diye."

"Hı," dedi Ali Usta. "O zaman önce şu yatak odasına bir bakalım."

Ahşap merdivenlerden üst kata çıkıp yatak odasına girdiler. Ali Usta uzman gözlerle yatak odasını inceledi, yatağın kenarındaki pencereye gitti, açıp baktı, motoru koyacak uygun yer vardı. Kadın yatak odasındaki kapının üstünü gösterip "Onu buraya takacaksınız," dedi.

"Oraya takarsak pek sağlıklı olmaz," dedi Ali Usta. "En uygun yer yatağın üstü. Yatak odası olduğundan klimanın karşıdan vurması hasta eder sizi."

Kadın kaşlarını çatı, "Hasta falan etmez," dedi sertçe. "Ona göre ayarı olandan aldık herhalde. Klimanın yeri orası olacak."

"Tamam," dedi Ali Usta. "Ama o zaman kapının üstünden şu pencereye kadar boru çekmemiz gerekir motoru koymak için."

"Hayır," dedi kadın. "Pencere altında klima motoru istemiyorum, apartmanın görüntüsünü bozuyor. Zaten bir tane koyduk, iki tane olmaz."

"Motoru nereye koyacağız o zaman?"

Kadın kapının çaprazındaki pencereyi gösterdi.

"Orası apartman boşluğu," dedi Ali Usta. "Apartman boşluğuna motor konmaz."

"Nedenmiş?"

"Oradaki bütün hava boğulur."

Kadın yine kaşlarını çatı, "Ama motorun yeri olarak ben orayı ayarlamıştım," dedi.

"Ama motoru oraya koyamayız. Birincisi apartman boşluğunda hava kalmaz. İkincisi sesi herkese gider. Ben zaten bunu yapamam, oraya motor koyarsam ben sorumlu olurum."

"E nereye koyacağız o zaman?"

"En uygun yer yatağın yanındaki pencere."

"Pencere altına olmaz dedim ya ben size," diye bağırdı kadın.

Ali Usta parmaklarıyla burun kökünü ovarak düşündü. Cemil gözlerini kadının gözlerinin içine dikmiş, sabit ve anlaşılması güç bir ifadeyle bakıyordu. Kadın bunun farkında değildi.

"Teras nerede," diye sordu Ali Usta.

Kadın önden yol gösterdi, Ali Usta yatak odasından terasa kadar olan uzunluğu göz kararıyla hesaplamaya çalışarak peşinden gidiyordu. Cemil de onun arkasındaydı, gözlerini kadının topuz yaptığı saçlarının açıkta bıraktığı ensesine dikmişti. Ali Usta terasın iç taraf duvarına baktı. "Buraya koyabiliriz," dedi. "Ama biraz performansı düşer motor uzakta kaldığı için."

"Hayır, performansı düşmesin."

"Çok düşmez, 18'lik klima, performansı bir dilim düşse, 17'lik çalışır. O odaya 18'lik klima fazla zaten, 12'lik de yeter."

"Peki," dedi kadın isteksiz.

"Yalnız şöyle bir durum var," diye açıkladı Ali Usta. "Yatak odasından buraya kadar bizim boru çekmemiz lazım. Yaklaşık 12 metre boru eder bu. Onun da ek ücreti olur."

"Kimse bize ek ücretten falan bahsetmedi," dedi kadın. "Tamamen ücretsiz takacağız dediler."

"Bu kadar uzun boru çekince, müşteriye ait bir talep olduğundan

ücretini alıyoruz."

Kadın kızgın bir ifadeyle, "Bana ait bir talep değil bu," dedi. "Siz dediniz terasa koyalım diye."

"Pencere altına koysaydık ek ücret olmayacaktı, orayı istemediğiniz için mecburen terasa koyuyoruz."

Kadın, "Boru çekmeseniz olmuyor mu?" diye sordu birden.

Ali Usta ile Cemil bakiştılar, Ali Usta on beş yılın tecrübesiyle, her çeşit müşteriyle uğraşmanın verdiği sabırla hafifçe tebessüm etti, Cemil ise genizden gelen tok bir kahkaha attı.

"Niye gülüyorsun," diye bağırdı kadın ona. Ali Usta sertçe baktı Cemil'e, "Git arabadan somunlarla, onluk anahtarı al," dedi. "Aşağıdaki klimayı sökmeye başla. Boruları da unutma."

Cemil terastan çıktı. Kadın, büyük bir hakarete uğramış gibi sinirle bakıyordu Ali Usta'ya, "Hayır, niye gülüyor yani," dedi. "Ben müşteriyim, soru soramayacak mıyım?"

"Haklısınız hanımefendi," dedi Ali Usta. "Çocuk daha tecrübesiz. Tabii her türlü soruyu soracaksınız. Şöyle anlatayım, boru çekmeden motoru klimaya bağlayamayız. Emiş ve gidiş borularıdır bunlar, biri emer, biri de basar, içerideki nemi dışarı verir. Bunlar bağlı olmadı mı klima çalışmaz."

"Evin içindeki bütün estetiği bozar ama o borular."

"Biz boruları çeker tavana sabitleriz. Sonra siz uygun bir elektrikçi bulursunuz. O boruların üstünü kaplar."

"Neyle kaplar?"

Terasa açılan mutfakta kablolu TV'ye bağlı bir televizyon vardı, kabloların üstündeki ince plastik kaplamayı gördü Ali Usta, duvar boyasıyla uyumluydu, "Bakin bunun gibi," dedi. "Nasıl bağlamışlar kablolu TV'yi."

"E siz de bağlayın öyle."

"Bizde o malzeme yok."

"Niye yok? Kablo tv'ler de var da siz de niye yok?"

"Hanımefendi onların işi kablo zaten, her eve metrelerce kablo döşedikleri için bunu zaten yapmak zorundalar. Hani biz boru döşeriz, döşediğimiz boruları da direkt dışarı bağlarız en kısa yoldan, hiç evin içinde boru gözükmez. O yüzden o malzemeye ihtiyaç duymayız."

Ali Usta alt kattan takım çantasını almaya indi, Cemil'in hâlâ dönmediğini gördü, telefon açıp "Neredesin?" diye sordu. Cemil, iki apartman arasındaki kuytuluga sinip tekli bir sigaralık yakmış, sonuna gelmişti. Her zaman ceketinin iç cebinde iki fişegi hazır tutar, fırsat ve uygun ortam buldukça içerdi. Tek sigaralıkla bayılan koftilerden değildi, sigaralık hem sinirlerini alıyor hem de uzun çalışma saatlerini biraz daha katlanılır hâle getiriyordu. "Hemen geliyorum usta," dedi. "Boruları arıyordum."

Ali Usta bir tabureye çıkıp aşağıdaki klimayı sökmeye başladı. Cemil yukarı çıktığında klimayı yerinden indirdiler. Cemil klima askısını sökerken Ali Usta motorun bağlı olduğu pencereyi açtı. Kot farkı vardı, motoru çıkarmak biraz zor olacaktı. Pencereden beline kadar sarkarak motoru askıya bağlayan somunları sökmeye başladı. Cemil klima askısını yere koyup "Motoru ben çekeyim usta," dedi. "Sen dur," dedi Ali Usta. "Beni tut." Cemil, Ali Usta'nın beline sıkı sıkı sarıldı arkadan, Ali Usta pencereden sarkıp motoru iki eliyle sıkıca kavradı, yukarı çekti, yan çevirdi, bir ucundan Cemil tuttu bir ucundan o, pencereden içeri soktular.

Kanepede oturan adam, Ali Usta pencereden sarkmış motoru yukarı çekerken okuduğu gazeteden gözlerini ayırıp ona baktı, motor içeri girince yine gazetesine döndü. Motoru, klimayı ve askısını üst kata taşıdılar. Ali Usta duvarda deleceği noktaları belirleyip gömlek cebindeki kurşun kalemle işaretledi. Cemil yanındaki tabureye çıkarak askılığı işaretli yerlere gelecek şekilde koydu, Ali Usta takım çantasından düzlük ölçüm aletini çıkarıp askılığın üzerinden kontrol etti, dümdüzdü. Darbeli matkabı istedi Cemil'den. Sonra başından beri kollarını kavuşturmuş onları izleyen kadına, "Elektrik süpürge var mı?" diye sordu. "Toz olmasın şimdi."

"Kendi süpürgeğiniz yok mu?" diye sordu kadın.

Cemil gözlerini kapatıp önüne baktı. Sigaralığın verdiği rahatlıkla kadının hiç öyle bir soru sormadığını farzetti. "Aslında haklısınız," dedi Ali Usta. "Böyle küçük süpürgeler de koymamız lazım arabaya. Ama gittiğimiz her evde elektrik süpürgesi bulunduğundan..."

Kadın onu dinlemeden çıkmıştı odadan. Cemil, "Usta," dedi. "Bu kari cinsomatik cinsomatik konuşuyor. Sen varsın diye ses etmiyorum ama..."

"Kes lan," diye susturdu onu Ali Usta. "Ben de farkındayım herhalde."

Cemil, "Eyvallah usta," dedi. Ali Usta elini onun omzuna koydu, "Sen kariyi takma koçum," dedi. "İşimizi gücümüzü bitirelim evimize gidelim."

Kadın süpürgeyi getirdi, Ali Usta darbeli matkabı siyah noktanın üstüne koyup hafif hafif vurdurarak esas delme işleminden önceki ilk oyuğu açtı duvarda. Cep telefonu çalıyordu, matkabı Cemil'e verip açtı, karısıydı. "Ekstra bir iş çıktı, bir saate gelirim," dedi. "Ne işi?" diye sordu karısı. "Klima," dedi. "Kış günü klima işi mi olurmuş bu saatte," dedi karısı. "Olur olur," dedi Ali Usta hafif sinirli. "Kışın kampanya oluyor klimalarda, alan çok." Telefonu kapatıp cebine koydu.

"Biz kampanya var diye almadık," dedi kadın. "Siyah klimaların çıktığını görünce koltuk takımına uysun diye aldık. Salonun estetiği için."

Ali Usta sessizce iç çekti, darbeli matkabı alıp iki koluyla yükledi, delmeye başladı, matkabın kenarındaki yeşil ışık yanıp sönerken bileklerindeki damarlar belirdi, kol kasları titriyordu. Yüzüne ve alınına duvar tozları sıçırıyordu. Cemil elektrik süpürgesini çalıştırıp yere savrulan tozları anında çekiyordu. Ana boru deliğini açtıktan sonra askılık deliklerini

açtı, Ali Usta'nın alnında ter birikmişti, savrulan tozlar alnına yapıştıyordu. Askılık takılınca üstüne klimayı yerleştirdiler, sonra boruları bağladılar, ek boruları esas boruya bağlayıp her metrede tavana çiviliyerek terasa kadar çektiler. Motoru terasa takip son bağlantıları yaptılar. Ali Usta yatak odasına dönüp klimanın kumandasını eline aldı, çalıştırdı. Her şey yolundaydı. Kumandayı kadına verdi, kadın en yüksekte en alçağa kadar klimayı çalıştırdı, yatak tarafına gidip eliyle gelen havayı yokluyordu. Klimanın diğer özelliklerini de denedi on dakika kadar. Kadın en sonunda klimayı kapattı, bir şey demedi, yatak odasından çıkıp alt kata yürümeye başladı, onun peşinden gittiler.

Adam üçlü koltukta oturmuş gazete okumayı sürdürüyordu. Çok uzun aralıklarla gazete sayfası çeviriyordu, gazetede her haberi, her yazıyı, satırı satırına okuduğu belliydi.

Aşağıdaki klimayı takması daha kolay olacaktı, iki klima da aynı ebatta olduğundan önceki klima için duvarda açılan delikten boruyu geçirmeleri yeterliydi. Kadın, "Borunun o duvar deliğinden geçmesini istemiyorum," dedi birden.

"Neden?"

"Duvara zarar veriyor."

"Nasıl?"

"O duvarın içinden sürekli hava gidip gelmiyor mu? O da çürütüyor duvarı."

"Öyle bir şey mümkün değil hanımefendi, bu borular kesinlikle hava sızdırmaz."

"Seneler geçtikçe mutlaka sızıntı oluyordur. İlk başta klima takılırken bunu düşünmemiştim, yoksa kesinlikle duvarı delirdirmezdim."

Yarı bıkkın bir ifadeyle, "Peki nereden geçireceğiz boruyu?" diye sordu Ali Usta. Kadın duvarın yanındaki pimapene kaplı cama yürüdü, camın bitip duvarla kesiştiği bölgedeki plastiği gösterip "Buradan," dedi. "Orası plastik, çürümez."

"Orası plastik ama o plastiğin arkasında sac profil var. Orayı delersek cam çatlar."

"Niye çatlasın ki?"

"Darbeli matkapla sac profili deleceğiz, sac profil cama bitişik. Cam çıkarılmadan sac profil delinmez."

"Camı çıkarın o zaman."

"Onun için camcı gelmesi lazım ya da bu pimapeni yapanın servisi. Camı biz çıkarırsak zarar verebiliriz."

Yüzünde alaycı bir ifadeyle, "Bir camı çıkarıp takmak o kadar zor mu?" diye sordu kadın. "Ben bile çıkarıp takarım o camı."

Ali Usta ölçü aldığı taburenin üstünden indi, gözlerini kapatıp burun kökünü ovdu uzun uzun. Daha önce başka türlü takılması mümkün olmayan klimaları bu yöntemle taktığı olmuştuk, çok nadiren, 15 yıllık meslek hayatında üç ya da dört kez yapmıştı bu işi. O kadar zahmetli ve dikkat isteyen bir iş ki bu, en ufak bir ölçüm hatası ya da delme işlemi sırasında bir el titremesi, boydan boya bütün pimapene zarar verebilirdi. Kanepede oturan adama baktı, gözünü gazeteden ayırmıyordu. Cemil'e baktı, gözlerini kapatmış başını yere eğmişti. "Git arabadan ispatulayla alçıyı getir," dedi.

"Onlar niye lazım?" diye sordu kadın.

"Pimapeni delip boruyu geçirdikten sonra çevresine alçı yapmamız

lazım en son. Yoksa içeri hava sızabilir."

"Alçı da orayı lekeli gösterir ama."

"İsterseniz alçı yapmayız," diye bağırdı Ali Usta. Sabrı taşmıştı artık. Bir ara klimayı da motoru da salonun ortasında bırakıp hiçbir şey söylemeden çekip gitmek geçti içinden. Sonra 15 yıllık meslek hayatında hiçbir işi yarım bırakıp bir evden ayrılmadığı geldi aklına. Kimse ondan böyle bir şey beklemeydi şirkette. Diğer teknik servis ustaları 1600 lira alırken ona 1800 lira aylık ödemeleri de bu yüzden. 1800 lirayla geçinmiyordu gerçi, ama aradaki 200 liralık fark çok kazandığı hissi uyandırıyor oldu. Karısı evde her gün on çeşit yemek yapıp anlaşmalı olduğu restoranlara satmasa geçinmeleri mümkün değildi, iki de çocukları vardı çünkü, kıt kanaat idare ediyorlardı.

"Alçı yapmazsanız içeri çok hava sızar mı diye sordu kadın?"

Nazikçe gülümsedi Ali Usta, "Evdeki ısı kalitesini düşüreceği muhakkak."

"Tamam o zaman ne yapalım," dedi kadın.

Cemil'e döndü Ali Usta, "Hadi," dedi. "Sallanma. Alçıyla ispatulayı getir."

Cemil, Ali Usta'ya baktı. Bakışlarında ihanete uğramış birinin ifadesi vardı. Sanki Ali Usta'nın az evvel, kadına bağırdığı zaman, aklından geçenleri okumuş, o anda oradan hiçbir şey söylemeden çıkıp gideceklerini düşünmüştü. Sert bir ifadeyle dönüp sokak kapısına yürümeye başladı. Altı yaşlarındaki bir çocuk önüne çıkınca durdu, gülümseyerek saçlarını okşadı onun. "Senin adın ne?" diye sordu. Cevap vermedi çocuk. Her zaman cebinde taşıdığı naneli sakız kutusundan bir sakız çıkarıp verdi çocuğa. Çocuk sakızı alıp "Suat," dedi Cemil'e. Tam sakızı ağzına götürürken kadın koştu geldi, elinden aldı sakızı çocuğun.

"Bu ne?" diye bağırdı Cemil'e.

"Sakız," dedi Cemil, sonra cebindeki naneli sakız kutusunu çıkarıp gösterdi.

"Biz sakız çiğnemiyoruz di mi Suat? Sen sakız sevmiyorsun."

"Ben sakız sevmiyorum," dedi Suat.

Ali Usta eline ince kazıma çubuğunu almış, pimapenin cama bitişik lastiklerini gevşetiyordu, içerideki lastikleri bitirince, pimapenin orta kapısını açıp evin önündeki mermer çıktı, burası bir balkon değildi, korkulukla çevrelenmiş çeyrek daire biçiminde dar bir çıkıntıydı. O çıkıntından uzanıp dıştaki plastikleri gevşetti. Camı sac profilden ayırmak için aşağıdan yukarı sallamaya başladı, boşluk oluşunca önce üst kısmı çıkardı, sırtını korkuluklara yaslayıp alt kısmı da çıkardı, elindeki iki metrelik pimapen camıyla yan yan yürüyerek girdi içeri. Camı yan duvara yaslayıp tabureye çıktı ve ölçü almaya başladı. Bir yanlışlık yapmamak için üç sefer kontrol etti ölçüyü.

Askının konup düzlük ölçüm aletiyle ölçüleceği sırada Cemil hâlâ gelmemişti. Apartman kuytulduğunda bir sigaralık daha yakmış yarısına gelmişti. Ali Usta'nın aradığını görünce sessize aldı, sigaralığın kalan yarısını iki nefeste çekip elindeki alçı ve ispatulayla apartmana girdi hemen. Asansörle çıkarken alelacele çektiği iki büyük nefesin kafası bir anda vurdu, başı döndü. Kafasını aynaya dayayıp gözlerini asansörün tavanındaki sabit bir noktaya dikti. Kafasındaki çırpıntıyı kontrol altına alıp kalp atışları yavaşlayana kadar bekledi öyle. O güne kadar içtiği sigaralıkları hiç fark ettirmemişti Ali Usta'ya. Ali Usta'nın zaten içkiyle bile arası yoktu, sigaralık kafasını anlayacak, belirtilerini görebilecek biri değildi.

Cemil eve girince, "Tut şu askılığı," diye bağırdı Ali Usta.

Askılığın üstüne düzlük ölçüm aletini koydu, delinecek noktaları üç defa kontrol etti. Sac profili delmek duvarı delmekten çok daha nazik bir işti. Nazik olduğu için de bilek titremesini en alt seviyede tutmak, daha fazla kuvvet harcamak gerekiyordu. Ali Usta önce pimapenin plastiğini deldi yavaşça, sac profile gelince durdu. Biraz soluklanıp iki kolundaki bütün gücü topladı ve sac profili delmeye başladı. Cemil süpürgeyle ortalığı saçılan plastik ve sac tozlarını temizliyordu aynı anda.

Askılığı yerleştirdikten sonra boruları bağlayıp pimapendeki delikten geçirdiler. Cemil, Ali Usta'yı belinden tuttu, Ali Usta pencereden sarkıp motoru askılığa yerleştirdi, klimadan uzanan boruyu motora bağladı. Sonra camı yerine takıp plastik bağlantı noktalarını eski hâline getirdi. Bu arada Cemil eski bir yoğurt kasesinde alçıyı hazırlıyordu. Ali Usta hazırlanan alçıyı aldı, özenle alçıladi borunun kenarlarını. Tabureden inip klimaya iki metre öteden baktı, kumandayı alıp çalıştırdı, klima çalışmaya başlayınca müthiş bir haz duydu içinde, kusursuz bir iş çıkarmıştı.

Kumandayı kadına uzatacağı ama kadın klimanın önüne gitmiş, pimapenin üstündeki alçı izlerine bakıyordu, alçının çoğu klimanın arka tarafında kalmıştı ama birkaç santimlik kısmı alt taraftan gözüküyordu, yüzü asık bir şekilde Ali Usta'ya döndü, "Bütün estetiği bozdu," dedi.

Ali Usta cevap vermedi. Takım çantasını aldı, Cemil etraftaki boru parçalarını ve ıvır zıvırı topluyordu. Artık gideceklerdi. Ali Usta'nın aklına üst kattaki klimanın 100 liralık ek ücreti geldi o anda. Kanepede oturan adama baktı, adam gazetenin spor sayfasına gelmişti. Sadece bir sefer cam çıkarıldığında dışarıdan soğuk hava gelince ayırmıştı gazeteden gözlerini. Ali Usta ek ücretler için kestikleri makbuz koçanını çıkarıp doldurdu, ay boyunca kullanılan bütün ekstra malzemelerin hesabı tutuluyordu, o 100 lirayı alması gerekiyordu yoksa kendi maaşından kesilirdi. Kadın makbuzu kanepede oturan adama götürdü. Adam gazetenin sonuna gelmişti, katlayıp sehpanın üstüne koydu. Makbuza bakıp "Bu ne?" diye sordu.

"Ücretsiz takacağız demişlerdi ama ek ücret istiyorlar."

"Camı çıkardılar o kadar. Normaldir."

Ali Usta, "Cam için değil," dedi adama. "Üst kata on iki metre boru çektik."

"Her neyse," dedi adam. Elini cüzdanına attı, tam parayı çıkaracakken ilk defa salona takılan klimaya baktı. Bir süre eli cüzdanında gözlerini klimadan ayırmadı. Sonra boynunu yana eğdi, uzun uzun baktı tekrar, "Yamuk takmışsınız," dedi.

"Nasıl yamuk?"

"Sol taraf bir parça aşağı eğik duruyor."

"Hayır beyefendi," dedi Ali Usta. "Zaten altında askılık var, yamuk durmasına imkân yok."

"Hayır yamuk duruyor," dedi adam sakince. "O zaman altındaki askılığı yamuk taktınız."

Ali Usta takım çantasından düzlük ölçüm aletini çıkardı, tabureye çıkıp klimanın altına tuttu, "Hayır beyefendi," dedi. "Dümdüz. Bakın ölçüm aletinin çizgisi tam ortada duruyor."

"Hayır," dedi adam oturduğu yerden başını iki yana sallayıp.

"Gelin bakın," dedi Ali Usta. "Üç sefer ölçü aldım. Bu alet de o işe yarıyor zaten."

"O zaman aletinizde bir sorun var," dedi adam. "Ben anlarım, bende simetri rahatsızlığı var. Yamuk bir klimayla da oturamam salonumda."

Cemil gözlerini adamın gözlerine dikmiş hınçla bakıyordu, adam bunun farkında değildi.

Ali Usta taburenin üstünden, "Gelip buradan bakın beyefendi," dedi.

"Bu alette bir sorun yok. Klima dümdüz duruyor."

"Yamuk diyorsam yamuktur," dedi adam sertçe. "Çıkarın baştan takın!"

Cemil birden elindeki ıvır zıvırı attı, hışımla adamın üstüne yürüdü, "Senin ıstırabını sikerim!" deyip iki yakasından tuttu, kanepeden kaldırdı, klimaya doğru sürüklemeye başladı. Kadın bir çığlık attı. Ali Usta araya girmek için apar topar tabureden ineyim derken yere düştü. Ayağa kalkıp araya girdi, Cemil'i kollarından çekip adamdan ayırmaya çalıştı ama bütün kuvvetini kullanmasına rağmen ayıramadı. Cemil'in iki eli hâlâ adamın yakasındaydı. "Gel bak lan şu klimaya bak lan bak," diyordu. Ali Usta, bir koluyla Cemil'in boynuna dolanıp sıkmaya başladı, nefesini kesip ellerini gevşetene kadar bırakmadı. Adam, Cemil'den kurtulup üç beş adım öteye kaçtı. Bu arada kadın çocuğu kucağına almış sokak kapısına doğru kaçmıştı. Ali Usta sert bir tokat attı Cemil'e ama Cemil hiç oralı olmadı. "Neresi yamuk lan neresi yamuk," diye bağırdı adama.

"Tamam," dedi adam. "Düzgün. Bir sorun yok."

"Git bak lan, klimanın önüne gidip bak," dedi Cemil.

Ali Usta, Cemil'i iki kolundan tutarken adam klimanın önüne gitti tedirgin adımlarla. "Tamam," dedi. "Dümdüz takılmış."

Cemil birden Ali Usta'nın elinden kurtuldu, sehpanın üstündeki ince uzun vazoyu alıp kırdı. Vazonun keskin ucuyla adamın üstüne yürüdü, "Hayır lan," dedi. "Yamuk. Yamuk taktık. O yamuk klimayla oturacaksın salonunda orospu çocuğu. Keseceğim lan seni!"

"Polisi ara," diye bağırdı adam kadına. Ama kadın çığlık üstüne çığlık atıyor, salonun öbür ucundaki telefona gitmekten korkuyordu. Cemil vazonun keskin ucuyla adamın üstüne yürüdü, Ali Usta önüne geçti. "Keseceğim usta bu adamı," dedi Cemil. "Bunu kesmezsem bundan sonra bana rahat yok."

Ali Usta adamı arkasına alıp kollarını açtı, "Gel beni kes lan o zaman," dedi. "Gel önce beni kes!"

Cemil, "Seni ne keseceğim usta," dedi. "Seni keseceğime kendimi keserim." Bir iki adım gerileyip eliyle gömleğinin düğmelerini kopardı baştan aşağı, göğsüne keskin vazo ucunu vurmaya başladı. Ali Usta, Cemil'in üstüne atlayıp vazoyu almaya çalıştı ama bu arada eli kesildi. Cemil kendini geri attı yine, boynuna vurmaya başladı keskin vazo ucunu. Üçüncü vuruşta şah damarına denk geldi, birden kan fışkırmaya başladı boynundan. Ali Usta yerinde donup kaldı bir anda. Cemil ayakta idi, gözlerini Ali Usta'ya dikmişti, sarsıldı bir an, sonra yere düştü. Boynundan oluk gibi kan fışkırdı. Ali Usta onun başına çöküp eliyle bastırdı boynuna. "Havlu getirin, bez getirin," diye bağırdı ama ne havlu ne de bez geldi.

"Polisi ara," diye bağırdı tekrar adam.

"112'yi arayın lan! 112'yi!" diye bağırdı Ali Usta. Gömleğini çıkarıp kan fışkıran damara sıkıca tampon yaptı, eliyle de bastırıyor, kan akışını yavaşlatmaya çalışıyordu.

Adam telefonun başına gitti, önce polisi aradı, sonra da 112'yi. On dakika sonra iki polis geldi, biri elli yaşlarında kır saçlı bir adamdı. Yerde yatan Cemil'in yanına eğildi, bileğini tutup nabzına baktı. Cemil'in tavana diktiği gözleri cam gibiydi. Diğer polise döndü, "Anons geç, cinayet büroya haber versinler," dedi.

Ali Usta iki gün sonra işe gitti, müdürün karşısında oturuyordu. Müdür ona bir takım kâğıtlar uzatıp "Üzgünüm," dedi. "İş akdini fesh ediyoruz."

Hiçbir şey söylemeden kâğıtları imzaladı. "En iyi elemanımızdın Ali Usta," dedi müdür üzgünce. "Ama bu sadece beni ilgilendiren bir şey değil, bütün şirketi bağlıyor. Mağdurlar tazminat davası açtılar, bir de küçük çocukları var tabii, bütün bunların onun önünde olması da kötü oldu. Aileyle anlaşmaya çalışıyoruz ama zor gözüküyor. O dava sonuçlanana kadar kідem tazminatını da veremeyeceğiz."

"Peki," dedi Ali Usta. Teknik servis bölümüne gitti, demir dolaptaki eşyalarını topladı, kimseyle vedalaşmadan çıkıp gitti.

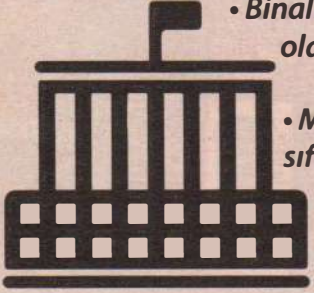
#tarih^{dergi}

Yeni sayı
yeni yılda bayilerde

2017'de neler olacak?

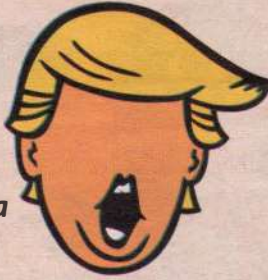
- Binali Yıldırım, "Son Başbakan" olarak anılacak...
- Muhtarlar Senatosu, ikinci meclis sıfatıyla mesaiye başlayacak...
- Abdullah Gül, Kayseri'deki Abdullah Gül Müzesi'ne kaldırılacak...

• Sadece Can Dündar, tek başına AB'ye alınacak...

• Sudan sebeplerle hapse atılan gazeteci Hüsnü Mahalli'ye kamuoyuna "Mahalli Baskısı" yapmaktan da dava açılacak...

• Donald Trump, saçını afro yaptırıp favori bırakacak...

• Papa, "Ateizme inanmıyorum ama bir maymunluk var" açıklamasında bulunacak...

• Devlet Bahçeli, partisinin adını "Milliyetçi İnovasyon Partisi" olarak değiştirecek...

• Bülent Arınç, meclisin tam karşısına "Eski Dostlar" adlı bir sabahçı kahvesi açacak...

• Vladimir Putin, "Sovyet Kapitalist Cumhuriyetler Birliği"nin kuruluşunu ilan edecek...

• Kemal Kılıçdaroğlu, kardeşi Celal'den kurtulmak için soyadını değiştirip "Tekçocuk" yapacak...

• Clinton çifti, pizza sektöründe faaliyet gösterecek...

• Beşar Esad, Erdoğan'ın suçlamalarına cevap olarak "Yak bütün fotoğrafları" demekle yetinecek...

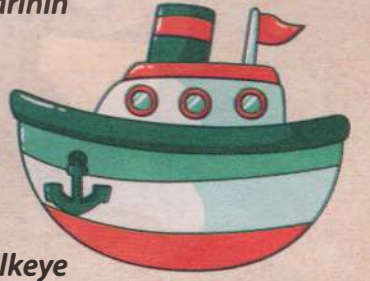

• Meral Akşener, siyaseti bırakıp Survivor'a katılacak...

• Muharrem İnce, "Samsun" adlı vapurla 19 Mayıs'ta Bandırma'ya çıkarak yepyeni bir hareket başlatacak...

• Bekir Bozdağ, tarihin ilk Gazeteciler Cezaevi'nin açılışını yapacak...

• Cem Uzan, kadın kılığında gizlice ülkeye giriş yapacak fakat kısa süre içinde uğradığı tacizlerden dolayı, koşarcasına tekrar kaçacak...

• Ali Ağaoğlu, inşaat maketlerindeki evleri satmak için çok çok küçük insan üretimine başlayacak...

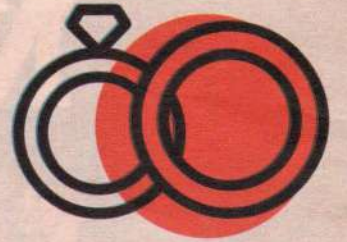
• Güneri Cıvaoğlu'na Nobel Ödülü verilecek, daha da saçması, bu ödül kimya alanında olacak...

• Cem Seymen Tayvan'ın Dışişleri Bakanlığı'na getirilecek...

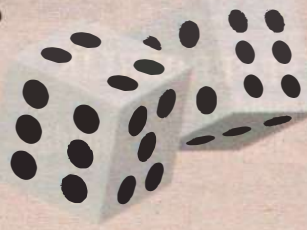
• Şirin Payzın alan değiştirecek ve sorunlu çiftler için boşanma programı sunacak...

• Aydın Doğan medya patronluğunu bırakıp profesyonel tavla organizasyonlarına katılacak...

• Cem Boyner, Eski Demokrasi Hareketi'nin öncülüğünü yapacak...

• Ahmet Davutoğlu, selfie çekimlerinden oluşan "Değerli Yalnızlık" adlı fotoğraf

sergisi açacak...

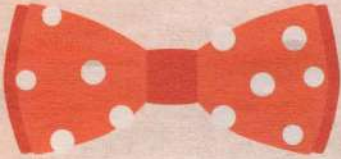
- Acun Ilıcalı, Kütahya şehrini satın alıp set haline getirecek...

- Ekmeleddin İhsanoğlu, "Cumhurbaşkanı Adayına Altın Tavsiyeler" adlı bir broşür kaleme alıp meydanlarda elden dağıtacak...

olduğunu belgeleriyle ispatlayacak...

- Celal Şengör, tüm papyon kravatlarını fay hattına gömecek ve yakasız gömlek giymeye başlayacak...

- Yıldırım Demirören, Beşiktaş'tan borcunu kombine bilet olarak tahsil edecek...

- Fatih Terim, futbol direktörlüğünü bırakıp, basketbol teknik direktörü olacak, yepyeni bir kariyere başlayacak...

- Arda Turan, olumsuz yorumlardan kurtulmak için uzmanlar eşliğinde okuma yazmayı unutacak...

- Aziz Yıldırım, "Başkanlığı bırakırım ama giderken Fenerbahçe'nin lacivertini de alır giderim, ona göre, razıysanız buyurun" açıklamasını yapacak...

- Şenol Güneş, Beşiktaş'ın Dinamo Kiev maçında giydiği bordo formaların Trabzonspor'a hediye edilmesinde

aracılık yapacak...

- Ersun Yanal, adını Trabzonspor'un yeni tesislerine gizlice yazacak...

- Rol icabı gizli görevle Yunan subayını canlandıran Halit Ergenç, tatil için gittiği Çeşme'de bir grup milliyetçi tarafından denize dökülecek...

- Müge Anlı, zaman aşımına uğramış bir cinayeti çözmek için 1967 yılına gidecek ve bir yıl ortalıkta görünmeyecek...

- Hülya Avşar, Instagram hesabını dolardan TL'ye çevirdiğini açıklayacak...

- Mahsun Kırmızıgül, sinemaya ara verecek ve "Şeytan Bunun Neresinde" adlı bir bale sahneleyecek...

- Meryem Uzerli, Kanuni'nin hayatını anlatan "Muhteşem Bir Yıl" adlı kısa filmde rol alacak...

- Haydar Dümen, Güzin Abı'ya köşeleri birleştirme teklifinde bulunacak...

- Ömür Gedik, kendisiyle düet yapan ilk şarkıcı olacak...

- Kıvanç Tatlıtuğ, Serdar Ortaç'ın "Sarıberim" adlı şarkısının klibinde rol alacak...

- Orhan Gencebay, Sevim Emre'yle olan "hayat arkadaşlığını" UNESCO'dan tescillendirecek...

- Tuba Büyüküstün, sosyal sorumluluk kampanyasında görev alacak, yani bir şey yapmayacak...

- Murat Boz, mezelerin canlandığı bir belgeselde "Haydari" rolünde oynayacak...

- Hadise, sıkı bir diyetle girecek ve kulak memesi başına yarım kilo zayıflayacak...

- Sezen Aksu, adı açıklanamayacak olan bir dudak okuma uzmanını, kendine sırılsıklam aşık edecek...

ŞİMDİ DAHA İLERİ.

BMW i3 İLE TEK ŞARJLA 300 KM'YE KADAR
KESİNTİSİZ YOLCULUK.

En ince ayrıntısına kadar
elektrikle çalışan BMW i3, artık uzun mesafelerin
üstesinden de tek şarjla geliyor. Detaylı bilgi için
Borusan Otomotiv Yetkili Satıcıları'nı ziyaret edebilirsiniz.

BMW EFFICIENT DYNAMICS.
i3 0 g CO₂/km 125 kW (170 hp)

Borusan Otomotiv
İnce zevkler, yüksek standartlar.

BMW i3 için belirtilmiş menzil uzunluğu AB test döngüsüne göre belirtilmiş olup,
kullanım koşulları, hava sıcaklığı ve seçilen jant/lastik boyutuna göre farklılık gösterebilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

BMW i3

Sheer
Driving Pleasure

Akşam efası

Enis Batur

rasathane notları

Waldeinsamkeit — “ağaçların arasında yalnız olma, o hissi sevme” anlamına geliyormuş. Tersini, ağaçların arasında birbaşına kalmaktan korkanları bilirim. İnsanların arasında kalmaktan, olmaktan korkmazlar da...

KORKULASI

Ablam, dolaşmaya çıktığında, şehrin orta yerindeki kalabalık bir parkta, kendi deyişiyle ona çevredekilerin “deli gözüyle” bakmalarına aldırmaksızın, kollarını açarak koca bir söğüdün gövdesine sarıldığını aktardığında, zihnimde makaralar dönmeye başlamıştı: İki kardeşle ağaç tutkusunu tetikleyen, geçmişte, ne olmuştu? Kendiminkini çocukluğumda yaşadığımız evin yanındaki meyve ağaçlarıyla dolu bahçeye, ilkgençliğimi geçirdiğim okulun görkemli atkistanelerine bağlarım ya, doğru muydu?

Ataç'ın bir denemesinde rastladım: Ankara'nın göbeğindeki küçümen parka sık gider, oradaki bodur çam ağaçlarını öpermiş.

Bir okuryazar, Sinan Ulakçı, Almancadan bir terimi iletti bana, e-postayla: Waldeinsamkeit — “ağaçların arasında yalnız olma, o hissi sevme” anlamına geliyormuş.

Tersini, ağaçların arasında birbaşına kalmaktan korkanları bilirim.

İnsanların arasında kalmaktan, olmaktan korkmazlar da...

DOĞRU

Futbolun kitlesel boyutta tutku coğrafyası belli: Beşiği Avrupa, Orta ve Güney Amerika, Afrika. Öteki coğrafyada kıpırdanma belirgin epeydir: Kuzey Amerika'da, Asya'da, Avustralya'da ilgiyi arttırmak için yatırımcılar çırpınıyor.

Tutku coğrafyasında “tarafdar”lık sendromu ağır basıyor. Köklü klüplerin, ulusal takımların fanatiklerinin yola çıktığı dramların tarihi yazıldı ya, önü alınacak gibi gözüküyor: Hastalık kertesine varmış bir aidiyet duygusuyla davrananlar ortalığı kasıp kavurmayı sürdürüyor.

Öteki coğrafyada henüz bu körelme yaygınlık kazanmadı. Geçenlerde, futbol yaşamının son perdesini Hindistan liginde tamamlayan Tuncay Şanlı'yla yapılmış bir söyleşiye rastladım: Hintli seyirciler, maç izlerken, hangi taraf gol atsa topluca seviniyorlarmış. Bu doğru, ilgi yoğunluğu arttığında unutulacak ne yazık ki.

HİÇ GİDEMEDİĞİM KÜBA'DAYKEN

Benze(t)me olgusu, her örneğinde, sırtımdan bir ürperme dalgası geçmesine yolaçar: İki/z'de yoğunlaştıydım konunun üzerinde, o gün bugün başka yoklamalar

gerçekleştiğini söylemeliyim.

Yandaki tabloyla Küba'da bir müzede karşılaşmış Oğuz Demiralp, cep telefonu ile fotoğrafını çekip bana göndermesinde kimse şaşırtıcı bir yan görmez sanırım, demek kim olduğunu bilemediğim tablodaki şahıs ile aramda bir benzerlik olduğu ortada.

Gören yakınlarım “evet, benziyor” diyorlar; anlaşılan benziyor da, çok benzemiyor. Bence de. Benzerlik hafif bir tedirginlik doğuruyor içimde, çok benzetseydim tedirginliğim artacaktı.

Öte yandan, beni yalnızca uzaktan ya da fotoğraflarımdan tanıyanlarda oldukça sert biri olduğum izlenimi doğurduğumu sık duydum bugüne dek. Öyleyse, uzaktan (iki anlamıyla, iki düzlemde) daha da benziyor(muş) bana, Küba'da bir duvardan -artık- bakan, bir vakitler insanları ürkütmüş o adam.

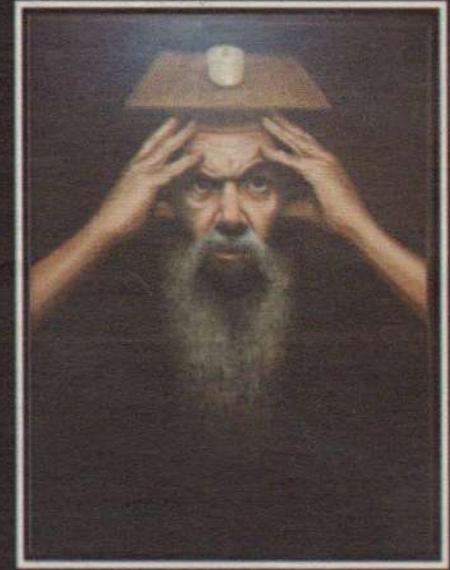
İKİZZ

Kübalı kimdi, ne zaman yaşamıştı, ben doğmadan önce mi, bilmiyorum. Oğuz Demiralp'in yolu o müzeye düşmeseydi, fotoğrafını çekip göndermeyi akıl etmeseydi varlığından haberim olmayacaktı. Fotoğrafını çekemediği halde, günü geldiğinde, “Küba'da bir müzede sana benzeyen bir adamın portresiyle karşılaştım” diyecek olsaydı, benzerliği ölçemeyeceğim için pek üzerinde durmayacaktım konunun.

Yıllar yılı, beni tanıyan, dolayısıyla bu benzerliği saptayan biri önünden geçmediği için, portrenin duvardan gelip geçenlere baktığını duymamıştım.

Aklıma, Jacopo Bassano'nun 1500'lerde yaptığı, mimar Antonio dal Psente portresi düşüyor. Louvre'un bir salonunda karşısına geçtiğimde çok şaşırmıştım: Handiye Salâh Birsâl'di!

Salâh bey, Bassano'nun tablosunu gördüğümde yaşamıyordu. Paris'e Jâle hanımla geldiklerinde onu tanımış olabilir miydi?

Alper Canıgüz

boşa koysam dolmaz, dolara koysam almaz

Dolar bozdurma kampanyası söz konusu olduğunda, 3 kuruşundan 1'ini vatan millet için feda eden bir gariban, maddi desteğinin çok ötesinde "davayla" duygusal bir bağ da kuruyor.

Ekonomik krizin uzun süredir beklendiği üzere nihayet kapımızı çalmasıyla, yetkililerimiz, kendilerini konuyla ilgili bazı açıklamalar yapmak durumunda hissetti. Alışageldiğimiz üzere söz konusu açıklamalar birbiriyle alakasız ve hatta çelişir nitelikteydi. Önce, yoo ortada hiç de öyle ekonomik bir sorun falan yaşanmadığı, sonra Donald Trump'ın ABD başkanı seçilmesiyle, dünyada müthiş bir güven ortamı oluştuğu (!) ve bu yüzden doların bütün para birimleri karşısında değer kazandığı, Türk Lirası'nın da sadece bundan dolayı etkilendiği söylendi. Ve en nihayetinde de ülkemizin müthiş yükselişine karşı, dünyanın bize ekonomik bir darbe düzenlediği falan fıstık... Neticede, ekonomik çöküşün Türkiye'deki siyasi durumla hiçbir alakası bulunmadığını; hatta tersine, muhtemelen başımıza gelen her bela gibi bunun da, olağanüstü başarılı bir hükümetimiz olmasından kaynaklandığını anlamış olduk.

Demokrasi, insan hakları, kültür, sanat, bilim falan gibi mevzulardaki sorunları pek de önemsememekle birlikte para konusunda epey hassasiyet sahibi halkımızın endişe ve korkularını gidermek üzere yandaş sektörü de hızla devreye girdi. Kimi yukarıdaki resmi argümanların birini, kimi hepsini birden savunan yazı ve görüşleri dolaşıma soktu. **Hatta arada, "Doların yükselmesinden bize ne, Amerikalılar düşünsün" şeklinde, herhalde Cem Yılmaz'a bile "Lan bu nasıl benim aklıma gelmedi?" dedirtecek türden yaklaşımlara bile rastlandı.** Fakat neticede hükümetimiz ekonomik önlemler paketini açıkladı; bunun en baskın ayağını da dolar bozdurma kampanyası oluşturdu. Vatandaşla ülkenin kurtuluşu için dolarlarını bozdurup Türk Lirası alma çağırısı yapıldı.

Ben şahsen ülkedeki bütün dolar rezervi bozdurulsa bile, bunun kimseye bir fayda sağlamayacağını iddia edenlerin fena halde yanıldığını düşünüyorum. Çünkü iktidarın bu manevrasıyla pek de ekonomik bir fayda peşinde koştuğunu sanmıyorum. Burada daha ziyade, Foti Benlisoy'un da "Dolar, millet, Sakarya," yazısında işaret ettiği gibi, "...krizin derinleşmesi halinde açığa çıkabilecek kitlesel tepkilerin önünü almayı, şimdiden o tepkileri soğurarak belli bir hedefe kanallandırmayı..." amaçladıkları görüşünü paylaşıyorum. Ayrıca söz konusu kampanyanın, bu işleri pek güzel beceren iktidarımız için bir "oy konsolidasyonu" açılımı

yarattığına da inanmaktayım.

Peki, nasıl oluyor da oluyor? Sosyal psikolojide "bir peni yeter" stratejisi (a penny will do) olarak bilinen bir fenomen vardır. Hafızam beni yanıltmıyorsa, adını yıllar önce Amerika'da bir üniversitede yapılan bir sosyal yardım kampanyasından alıyorum. Bir grup öğrencinin düzenlediği kampanya insanlar tarafından sempati toplasa da para toplayamıyor. Sorunun, bağış yapmaya niyetli insanların ne kadar bağışta bulunmaları gerektiğine karar verememelerinden kaynaklandığı düşünülüyor. Örneğin potansiyel bağışçı, vereceği 1 doların çok az, 5 doların çok fazla olabileceğini düşünüyor ve neticede hiçbir şey vermiyor. Bunun üzerine, organizasyon sahipleri yukarıda sözünü ettiğim dahiyane sloganı buluyorlar: "Bir peni yeter!" Neticede kampanyaya bağış yağıyor. Üstelik bir sonuç daha doğuruyor bu durum: **Bağışta bulunan kişiler, katkıları ne kadar küçük olursa olsun, bağış yapısı geldiğinde aynı kampanyaya "yatırım" yapmaya devam ediyor. (Örneğin, hep kaybeden ata oynamayı sürdüren kumarbazın psikolojisi de bununla açıklanıyor.)** Bir şeyler vermiş olmak, kişide o sosyal meseleyle bir tür özdeşleşme yaratıyor. Dolar bozdurma kampanyası söz konusu olduğunda, 3 kuruşundan 1'ini vatan millet için feda eden bir gariban, maddi desteğinin çok ötesinde "davayla" duygusal bir bağ da kuruyor. Dahası, neticede ekonomik çöküntü artarak devam etse bile, bunu kendisinden çok daha varlıklı olanların "bu milli mesele"ye destek vermemesine bağlayarak, "onlara" karşı bir husumet de geliştiriyor. Bundan iyisi, Şam'da kayısı.

Bu düşüncemi paylaştığım bir dostum, "İyi, güzel de bu senin söylediğin ancak milletin hakikaten dolarlarını bozdurması halinde geçerli olur. Tahminimce hiç kimse böyle bir şey yapmayacaktır" dedi. Kampanya nasıl sonuç verdi, pek bilemiyorum açıkçası; şöyle bir kulağıma çalınanlara bakılırsa, bu dostum gayet haklı çıkmış gibi görünüyor. Ben, öyle dahi olsa, yani söz konusu kampanyanın hedeflediği insanların bir tanesi bir dolarını dahi bozdurmamış bile olsa, psikolojik etkinin aynen yukarıda söylediğim gibi gelişeceğini düşünüyorum. Bugün memleketimizde geldiğimiz noktada, hiçbir şey vermeyenlerle, hiçbir şey vermeden vermiş kadar hissedenler arasındaki kutuplaşma, bu kampanyayı başarılı kılmaya yetip de artacaktır.

Sema Kaygusuz

neurergus strauchii munzurensis

Demiri demirle dövdüler,
biri sıcak biri soğuktu.
İnsanı insanla kırdılar,
biri aç biri toktu.

Pir Sultan Abdal

Ölümlerle konuşamayız. Canlının ölme edimi bulunamaz çünkü. Varlığın sonuşünü düşünmemizi sağlayan bir fiil olmaktan başka ölümün kendinden öte anlamı, kendinden daha büyük şiddeti yoktur. Olsa olsa en ıstıraplı anların kara metaforudur ölüm. O yüzden "gececek insanlar ölüp ölüp duruyorlar" diyemeyiz. İnsanlar ölüp ölüp ölürlər. Öldükleri yerden devam edemezler.

Ölü, mutlak bedendir. Bir kişinin bedeni. Suçtan fikirden hırdan gururdan adanmışlıktan öfkeden kıyastan rekabetten kibirden hasetten iyilikten zihniyetten kahramanlıktan aşktan ve her çeşit tesadüften azade ama bütün ünsiyet bağlarıyla birlikte adıyla sanıyla soyuyla cansız uzanır. Bir evlat olarak uzanır. Bir dost olarak uzanır. Gelgelelim devletlu ağızıyla onu sadece şehit olarak andığımızda şu dünyadan gelip geçmiş bir insanın adını ister istemez yutarız. Her ölü anonim bir insana dönüşür. Kayıpların yüzü anbean silinmeye başlar. Birkaç gün içinde varlık mertebesinde birer sayıya dönüşürler. Sonra bir bakarız büyük bir sayının içinde biricik ömürler çoktan erimeye başlamış.

Ölümün faileri görünmezleşir bu arada. Çünkü para eden anlatı barış ya da merhamet değil, kutsal şehitlik ya da intikam

güzellemesidir. Her ölü eşit değildir yani. İrfan Aktan'ın Duvar'da yazdığı gibi intikamın intikamının intikamı alınırken insanlar inançlarına, seçimlerine, kimliklerine göre önce zihinlerde defnedilir. Orada birileri bir kez daha infaz edilirken, başka birileri bir kez daha şehit düşer. Savaş düzeni cansız bedenleri istismar etmeye devam eder. Gelgelelim hepsinin ortak özelliği yoksulluktur; çinko damların, sıvasız duvarların, teneke sobaların ardından çıkagelirler. Ölüm en çok garibanlar ordusunu sever.

Savaş para düzenidir, evet. En ulu değerlerin, en kutsal kavramların mührüyle borç senetleri basılır. Emperyalistlerin silahlandığı gaddar örgütlerin esir pazarına düşen Ezidi kadını

Kanadalı bir sanayici satın alarak kurtarır. İçler acısı uygarlığımızın kısa özetidir bu. Savaş düzeninde ölüm yoksullara, kâr ve erdem beyaz adama düşer. Bilgeliğe erişmeden önce mutlaka Ferrari'yi almak gerekir çünkü.

Şimdi, bize en başından ölümü öğretiyorlar. En eskiden gaddar Moğoldu ölüm, sonra Alman, en yenisi İslam Devletinin palalı adamları. Tarih öncesinden çıkagelmişler. Bilgisayar oyunlarındaki arkaik avatarlara kıyasla uygar dünyanın karanlık fantezilerine daha kanlı, daha çabuk yanıt verebiliyorlar. Tarihten kalan dehşet unutulmaya yüz tutmadan yeni bir dehşet anlatısının hiçleşmiş kuklaları, merhametin başlayacağı eşiği deniyorlar üzerimizde.

Sahi ne zaman başlayacak merhamet? Silopi'de Taybet İnan'ın yedi gün boyunca sokakta bekletilen cansız bedeninden sonra mı? Cizre'de ölen, sokağa çıkma yasağı nedeniyle gömülemeyen 11 yaşındaki Cemile Çağırğa'nın derin dondurucuda bekletilmesinden

sonra mı? Beşiktaş'ta can veren Berkay Akbaş'tan, yakılarak can veren askerler Fethi Şahin, Seftir Taş'tan sonra mı yoksa? Ne zaman kendi sahici trajedisıyla anlatılacak ölüm? Yüreğinden başka hiçbir şeyi olmayan yapısal insanın felaketi, devletten azade ne zaman gerçekten halk dilinde saza degecek? Ne zaman insan olacağız biz, hep birlikte, birbirimize yenilmeden.

Halbuki bütün bunlar olurken Munzur vadisinde yeni bir kurbağa türü keşfedildi. Bölgenin biyoçeşitliliğini tanıttayan muazzam bir yaratık. Biyologlar endemik türlere sahip flora ve faunayı bu kurbağa sayesinde işaretlerken alışlageldiği gibi onu hem bağıntılı olduğu türle hem de yaşadığı yerle adlandırmışlar, "Neurergus Strauchii Munzurensis".

Hasılı, her şeyinle kendine yabancıyken başla, yarabbim bu ne tanıdık kurbağa!

Cizirî Hülya Özdemir

ÜLKER

MUTLULUK HER YERDE

Mutluluk
PAYLAŞILIR

İlber Ortaylı

atatürk'ün ortadoğu politikası

Atatürk'ün Ortadoğu'ya karşı "mesafeli" olduğu tezi eksik bir bilgidir. Gazi, Ortadoğu'daki sorunlu alanlardan ülkesini uzak tutmuştur. Bu anlamda bir mesafe hep vardır. Ama bunun dışında Ortadoğu politikası "yakınlık tesisi" üzerine kurulmuştur. Ve bu hiçbir zaman emperyalist bir yakınlık değildir.

Ortadoğu'nun elden çıkması; Irak, Suriye, Filistin, Lübnan, Mısır ve tabii Hicaz toprakları... hiç kolay unutulur bir şey değil. Ama Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanmasıyla birlikte o nesil insanlar tarafından esas kayıp olarak görülen yer hiç şüphe yok ki Balkanlardır. Balkanların kaybı halk nezdinde de çok büyük bir etki yapmıştır. Çünkü çoğunun evidir. Atatürk'ün Rumeli'de ne kadar gözü vardı onu bilmiyoruz. Kolay değildir unutmak. Ama cumhuriyeti kuran nesil bu kayıplardan sonra Anadolu toprağının vatan olduğunu kabul etmek durumundaydı. İlk yapılacak iş Ortadoğu'da İngiltere ve Fransa mandasındaki ülkelerle bir dostluk kurmak ve bu sayede barışı devam ettirmektir. Suriye, Fransız işgalindeydi ve orada asıl itilaf Hatay meselesinde yoğunlaşacaktı. Fransa, Hatay'ın Türkiye'ye verilmesi konusuna olumlu bakmıştır. Çünkü bölgede bir müttefike ihtiyaç vardı.

Suriye yeni kurulan bir devlet, Fransızlara bırakılan bir bölge... Önceleri bizim Güneydoğu'daki ve Çukurova'daki ilhaklarıyla Fransa'nın bir bütün olarak düşündüğü bir yer. Fakat, İstiklal Savaşı boyunca Fransa gördü ki bu bölgeleri elde tutması çok güç.

Ve vazgeçti. Fransa'daki realist kanat hakim oldu. Dönemin büyükelçisinin bu noktada çok dikkat çeken bir beyanatı bulunur. "Fransa'nın iktisadi menfaatleri vardır, ticareti vardır, imparatorlukla ilişkilerimizi bu açıdan düşünmeliyiz. Sizin Suriye dediğiniz çöldür ve haydutların ülkesidir." Bu gerçeğe döner ve Fransa bu bölgelerde tutunamayacağını anlar. Savaşın ortasında Britanya'dan yediği kazıklar da üstüne eklenince Suriye'de Hatay meselesinin Türkiye lehine çözümünde hemfikir olurlar.

Sadece Suriye özelinde değil, Atatürk'ün tüm Ortadoğu ülkelerine karşı tavrı çok net: Sorunlu alanlara fazla yaklaşmamak, ama hep haberdar olmak. Mümkünse de samimi ve yakın ilişkiler tesis etmek. Atatürk, Ortadoğu'da yeni bir düzen oluştuğunun ve Türkiye'nin buna uymak zorunda olduğunu farkındadır. İngiltere'yle barışçıl bir hava içine girmiştir. Sorunlar son derece zeki, siyasi hamlelerle kapatılmıştır. Bunun dışında bölgede iki aktör kalır: Birincisi Filistin-Ürdün Krallığı'dır.

O zaman bugünkü İsrail de o krallığın sınırları içindeydi. İkincisi ise İngiltere'nin kontrolünde kurulan Irak'tır.

Atatürk'ün İran politikasında ise ideolojik ve iktisadi bakımdan büyük bir yakınlık içine girildiği dikkat çeker. İran Şahı Türkiye'ye 1,5 aylık bir gezi düzenler. Bugünkü Resim Heykel Müzesi olan Saray'da kalır. Çok önemli bir sıcaklık başlar iki ülke arasında. Asla rekabete, milliyetçi bir politikaya girmedi. Tam tersine ideolojik bir kardeşlik iklimi yarattı. Bunlar hep Atatürk zamanındadır.

Atatürk'ün Ortadoğu'ya karşı "mesafeli" olduğu tezi eksik bir bilgidir. Gazi, Ortadoğu'daki sorunlu alanlardan ülkesini uzak tutmuştur. Bu anlamda bir mesafe hep vardır. Ama bunun dışında Ortadoğu politikası "yakınlık tesisi" üzerine kurulmuştur. Ve dikkat edin, bu emperyalist bir yakınlık değildir. Bir dayanışmadır. İlişkilerin eşitlik düzeyinde herhangi bir nüfuz mücadelesinden uzak bir anlayış içinde devam ettirilmesine dikkat edilmiştir.

Gazi Paşa'nın 1923'te yabancı bir gazeteciye verdiği röportajda söylediği söz önemlidir. Der ki "Ortadoğu'da cihan harbinden sonra kurulan suni devletlerin halkları ayaklanacaktır..." Bugün görüyoruz ki, bu müthiş bir tespittir. Daha da

önemlisi, Atatürk bunu bildiği halde "Gelin bunu düzenleyelim, biz de bu konuya dahil olalım" dememiştir. Bundan istifade etmeye çalışmamıştır. Aksine bu işe müdahil olmaktan kaçınmıştır. Çünkü Ortadoğu'nun dönemin iki büyük devleti arasında paylaşıldığını en iyi o bilmektedir. Ve bu kanlı paylaşımın uzak durarak tarihi bir öngörü örneği ortaya koymuştur. Atatürk bu durumdan istifade etmedi. Bağımsız olarak kenarda kaldı. Bir tek Hatay meselesinde müdahil oldu. Musul da bile gitmedi ki muhtemelen oranın ne kadar kritik bir yer olduğunu biliyordu.

Atatürk'ten sonra da Türkiye Cumhuriyeti'nin hariciyecileri bu politikayı resmi "dış politika" olarak benimsediler. Bu çok yakın zamanlara kadar böyle geldi. **Atatürk'ün Ortadoğu politikası 2000'lerin Türkiye'sinde devam edebilir miydi? Hayır.** Bunu itiraf etmek gerekir. Dünya da değişti Türkiye de. Ancak bu politikanın ne yönde ve ne oranda değiştirilmesi gerektiği tartışılmalıdır. Şunu aklımızdan çıkarmamalıyız: Diplomaside paldır küldür işlere ve değişikliklere yer yoktur.

"Ortadoğu'da cihan harbinden sonra kurulan suni devletlerin halkları ayaklanacaktır..." 1923, M. Kemal Atatürk

Bedia Ceylan Güzelce

NE SEN ASTRONOTSUN NE DE BEN KOZMONOT

İş, şişme roketle insan ticareti yapmaya varmadan bir durup düşünelim isterim. Herkes kendine bir sorsun: Mars'ta bana ihtiyaç var mı? Ben cevabı veriyorum: YOK. Neden yok, anlatayım...

Bilmem farkında mısınız da bizi bu gezegende tek başımıza bırakıp gidiyorlar. Biz henüz çokdilli, çokkültürlü, çokuluslu bir düzen kurmayı başaramamışken, ülkeler kendi kareköklerini ellerine almamak üzere mücadele verirken insanlık Mars'ta hayat için gün sayıyor. İş, şişme roketle insan ticareti yapmaya varmadan bir durup düşünelim isterim. Pek çoğumuz uzayda hiçbir hükmü olmayan mesleklerle iştigal ediyoruz: Yazarlık, müzisyenlik, yönetmenlik, dansçılık (hele de dansçılık), televizyon yorumculuğu, oyunculuk hatta olimpiik sporculuk filan, geçelim. N'apsınlar senin bilmem kaç yüz metreye attığın ciriti Mars'ta, adamın ne işi olur sen senkronize mi atlamışsın havuza, Mars'ta sıvı halde su bile yok. Kaybolan meslekler olacak bunlar. Oradaki ilkokullarda çocuklara okutulacak tarih kitaplarında seni beni mi tanırlar? Yok. Bitmek bilmeyen senaryo toplantıları, yeni roman için çekilen yaratım sancıları, uluslararası yarışma için aylar süren antrenmanlar filan, bunları da geç. Meslek tercihini yapmadan önce şu yazıyı bir oku. Koluna Satürn dövmesi yaptırınca astronot olmadığın gibi, Ay döngüsüyle ilgili retweet yapınca da Neil Armstrong olmuyorsun. Amacım, dolunaydan dolunaya haberdar olduğun uzay mevzusunu sırf "cool" görünüyor diye değil, başka çaren kalmadığını bil diye biraz olsun açmak.

Öncelikle şu; marangoza, terziye, kameramana, kasaba, fırıncıya bile ihtiyaç var Mars'ta ama sana bana yok. Detaylarda boğulanlara yer yok, mesela kebabçı ustasına hiç ihtiyaç yok, Sarıyer'de balık tutan arada da denize atlayan abilere de, altın günü var diye fizik tedavisini aksatan kadına, bir topun peşine yaldır yaldır oradan oraya koşturan on birli gruplar halinde gezen adamlara, onlara nerede duracaklarını söyleyen ama durdurmayı başaramayan teknik direktörlere, tavlada yenince "iki mars bir düz" şakası yapanlara, radyoculara (Nihatçıgım kusura bakma), kurumsal iletişimcilere, CEO'lara, yapımcılara, senaristlere (Başarcıgım buradasın, hiç şey yapma, Emre de burada), "Ağaç evim de ağaç evim" diyen yazarlara (Aylin, canım), stil danışmanlarına, tur rehberlerine, paten dersi verenlere, paten dersi alanlara, yan flüt çalanlara, yan flüt dersi verenlere ve dahi alanlara... İhtiyaç yok. Dergi sahipleri için ayrı prosedür işleyebilir, sorarız onu.

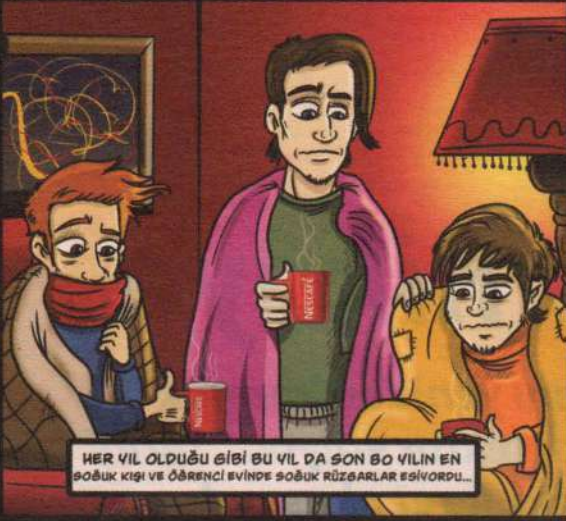
Uzaya insan taşımayı daha ucuz ve seri hale getirebilmek adına başlatılan SpaceX projesi, son olarak büyük bir pr sürecinin bir parçası olarak ortaya çıkan MARS adlı diziyle büyük ilgi çekti. Çoğunluğu belgesel, birazı kurmaca olan dizi de gösteriyor ki Mars'ta yaşam, kalifiye insan gerektiriyor. E herhalde! Dizideki Mars görevi mürettebatına bakıyorum, kadın bir yandan yerçekimsiz ortamda açık dalak ameliyatı gerçekleştiriyor diğer yandan Mars psikoterapisi çalışıyor, adam Mars'ta elektrik kablosu döşüyor akşamları da susuz tarım yapıyor, patatesti buğdaydı yetiştiriyor, öbürü hiç anlamadığım birtakım istasyonlar kurmakla meşgul onun da ek işleri var, kaptan desen duygusala bağlamış, makyajı akmış, gotik bir yüzle her gece dünyadaki ikiz kardeşine sesleniyor ama uzay istasyonunu yanıp kül olmaktan da kurtarıyor. Kaldı ki dünya dışının 1980'lerden beri müdüriyeti var, bilmem haberdar mısınız? Mesela şu an dünya dışı bir saldırı olsa adını en çok duyacağımız, bir açıklama yapsa diye ağzının içine bakacağımız kişi ABD Hava Kuvvetleri Uzay Komutanlığı (Air Force Space Command) başkanı olarak Trump'la birlikte gelen John W. Raymond. Ama ne yazık ki ABD uzaya gidince biz de gitmiş sayılmıyoruz. Hatta ABD uzaya gittiğinde Amerikalıların büyük çoğunluğu bile uzaya gitmiş sayılmıyor. Mars bize her zamankinden daha uzak artık. Hele de sanatla iştigal eden, kendini sosyal bilimlerle açıklayanlara... **Dünyanın tüm romanlarını, bestelerini, filmlerini üst üste koysan toptasan kaç terabayt ederiz? Ondan sonra Hello Kitty'li bir flash diskin içinde, ziplenmiş bir şekilde "galaksilerde raks ederken" bulursun**

kendini, bulurum kendimi. Uzay yolculuğunun kişi başı maliyeti 10 milyar dolar, sırf astronot kıyafeti bile tek başına 12 milyon dolar değerinde, gerisini sen düşün. Bizim Mars'a en çok yaklaştığımız an, REDD'in "Ben kimin uydusuyum?" diye başlayan şarkısıydı galiba, bir de G.O.R.A. var tabii.

SpaceX'in başında Elon Musk adında bir Mars fanatigi görev yapıyor, buradan kendisini en yakın zamanda çay içip muhabbet etmeye İstanbul'a davet ediyorum. Projenin CEO'su, Elvis'i her şeyi Musk, nedense kendisinin ne zaman Mars'a gideceğini bir türlü açıklamıyor. Hatta gidip gitmeyeceği bile belirsiz. Gelelim işin güzel kısmına, sayısalcılar ve fencilerle vedalaştığımız gün dünya sözelcilere kalacak. Bütün yazarlar, müzisyenler, sanatçılar, sporcular, yaşadıkları dönem için küçük ama insanlık tarihi için büyük bir amaç için çabalayan herkes burada kalacak. Paraya, güce, varsılığa doymayanlara muhtemelen Baykonur Uzay Üssü'nden veda edeceğiz. Mars'taki yaşam umudu mağaralarda başlıyor. Volkanik akıntıların oluşturduğu lav mağaralarının içinde. Musk ve ekibi suyu orada bulmayı hedefliyor. Yani başladığımız yere geri dönüyoruz, mağaralara. Mars projesi, insanlığın, medeniyeti yeniden doğurması gibi. Ne zaman ki mağaralardan çıkıp Mars yüzünde yaşamaya uyum sağlayacağız, o zaman doğum tamamlanmış olacak. Belki de kurulacak istasyonun adı Atlantis olacak, bilemeyiz ve birilerinin yıllardır izini bu dünyada aradığı Atlantis orada inşa edilecek. Bu süreç, bir yandan çağın en büyük realite şovu, diğer yandan da daha çok gözyaşı dökeceğimizin de apaçık ispatı. Onlar bizi tek başımıza bırakıp Mars'a giderken biz romantikler burada açlık, susuzluk, enerjisizlik ve daha birçok yoklukla kendimizi baş göz etmekle meşgul olacağız. Ama elimizde romanlarımız, şarkılarımız, filmlerimiz, hikayelerimiz olacak. Üstelik, Mars için de büyük bir mücadele yaşanacağı benziyor. Belki de İngiliz besteci Gustav Holst, en ünlü eseri "Gezegenler (The Planets)"i yazarken duyduğu endişede haklıydı. Zira eserin 1914 yılında tamamlanan ve Mars'a ayrılan ilk bölümünün adı; Mars – Savaşı Getiren idi. Maksat takdir dünyalı dostum.

Koluna Satürn dövmesi yaptırınca astronot olmadığın gibi, Ay döngüsüyle ilgili retweet yapınca da Neil Armstrong olmuyorsun.

Fotoğraf: Dilan Bozyel

121 yıllık “fazla tanıdık” bir hikâye

Adaletin terazisi hassas. Bir kere bozuldu mu, ayarını yeniden kurmak zor. Ne var ki tarihin de şaşmaz bir zaafı var: Sürekli tekrar ediyor. “Tarihi tekerrür diye tarif ediyorlar;” diyor Mehmet Akif, “Hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?”

Şimdi size bir adalet hikâyesi anlatacağım. Zamanda ve mekanda uzağa giderek...

Bundan tam 121 yıl önce bir ocak günü müebbet hapse mahkum edilen Fransız bir subayın hikâyesi. Bize ne bundan diyebilirsiniz. Ama okudukça, olup bitenleri gözünüz bir yerden ısıracak. Alfred Dreyfus, 1859 yılında Jeanette-Raphael Dreyfus çiftinin dokuzuncu çocuğu olarak Alsace'ta doğdu. Alsace-Lorraine'in Almanya tarafından ilhak edilmesinden sonra aile Paris'e taşındığında Alfred 10 yaşındaydı. 18 yaşını bitirdiğinde ise **Ecole Polytechnique mezunu bir astteğmendi artık. 1891 yılında Lucie Eugenie ile evlendi, iki çocukları oldu.** Bir yandan da kariyerinde hızla ilerliyordu. Fransız ordusunun ana karargahında görevlendirildiğinde buradaki tek Yahudi subay oydu.

Aynı yıl mezun olduğu Savaş Koleji'nde Yahudi olduğu için General Bonfond tarafından notu kırılmış, okulun müdürüne itirazını ilettiğinde bir sonuç alamamıştı. Bu itiraz, onun daha sonra üstleri tarafından önyargıyla karşılanmasına yol açacaktı.

1894'e gelindiğinde Fransız ordusunun istihbarat birimlerine şöyle bir not düştü: Ordunun topçu birlikleriyle ilgili önemli bir bilgi, üst düzey bir asker tarafından Alman ordusuna aktarılıyordu. Paris'teki Alman elçiliğinde hizmetli sıfatıyla çalışan bir ajanın çöp sepetinde bulunduğu bir mektup gözleri Dreyfus'a çevirdi. Mektuptaki yazı, Dreyfus'un yazısına “benziyordu!”

Bir ay süren soruşturma boyunca aleyhine delil bulunamasa da tutuklandı. “Herkesin bildiği sır” suçlu bulunmasına yetmişti: Ülkede Yahudi düşmanlığı yükseliyordu. Tanıdık mı? Maalesef evet.

5 Ocak 1895 günü çıkarıldığı mahkemede bütün rütbeleri söküldü ve ömür boyu hapse mahkum edildi. Artık yeni adresi Fransız Guyana'sındaki Şeytan Adası'ydı. Ecole Militaire'in avlusunda rütbeleri sökülür, kılıcı kırılırken Dreyfus bağıırıyordu: “Yemin ederim ki masumum! Yaşasın Fransa! Yaşasın ordu!”

Dreyfus davası Fransa toplumunu ikiye böldü. Bir tarafta Dreyfus'un vatan haini olduğuna inanan milliyetçiler, Katolik Kilisesi destekçileri ve düzenin yanında yerini alan basın; öte yanda Dreyfus'un masumiyetini savunan sosyalistler ve dini özgürlük savunucuları... Tanıdık mı? Maalesef evet. Dreyfus'un masumiyetine inanan albaylardan biri, söz konusu mektubun bir başka askere, Binbaşı Esterhazy'e ait olduğunu savundu.

Ancak Yüce Divan Esterhazy'i suçsuz buldu. Ertesi gün L'Aurore gazetesi birinci sayfasında Emile Zola'nın efsanevi mektubuyla çıktı: “J'Accuse...!” (İtham Ediyorum). Akademisyenler ve aydınlar da onu destekleyen bir bildiri yayınladılar. Dreyfus olayı demokrasiyi savunanlarla iktidarı savunanlar arasında dev bir yarığa dönüşmüştü.

Zola, Genelkurmay Başkanı ve yüksek rütbeli subayları görevlerini kötüye kullanmakla suçluyordu. Bu mektup, Zola'yı da yargı önüne taşıdı ve orduyu küçük düşürdüğü iddiasıyla suçlu bulundu. Çareyi İngiltere'ye kaçmakta buldu.

Tanıdık mı? Maalesef evet.

1896'da askeri istihbarat yöneticilerinden biri gerçek suçlunun Esterhazy olduğunu kanıtlayan belgeler buldu ama bunun karşılığı Tunus'ta başka bir göreve verilmek oldu.

1898'e gelindiğinde hükümetin de değişmesiyle Dreyfus için yapılan kampanya karşılık buldu ve yeniden yargılamanın yolu açıldı. Esterhazy yeniden sorgulandı, köşeye sıkıştığını anlayınca çareyi İngiltere'ye kaçmakta buldu.

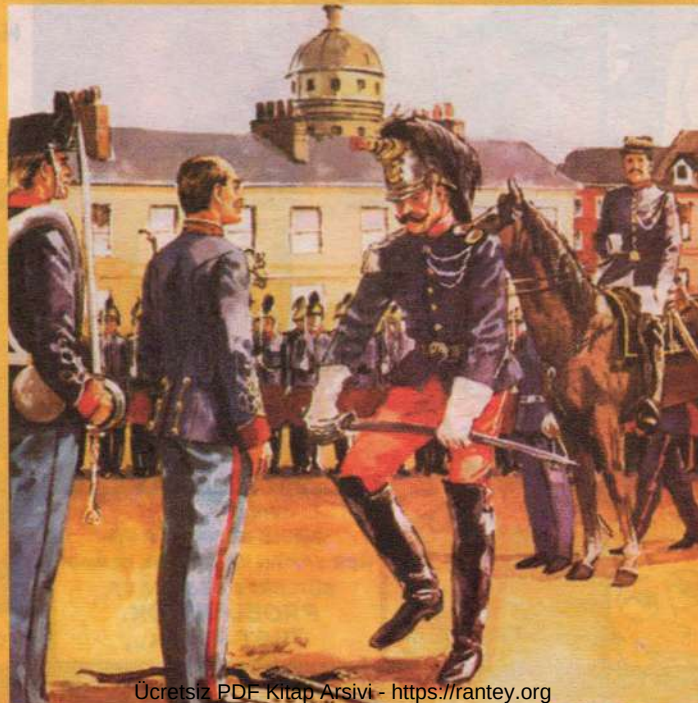
1899'a gelindiğinde mahkeme son bir karar verdi. Dreyfus'un masumiyeti bir türlü kabul edilmiyordu ama bu konu hükümet için bir karın ağrısına dönüşmüştü. “Seni affedelim” dediler. Dreyfus'un cevabı netti: “Hayır! Hükümet özgürlüğümü geri verdi ama onurum olmadan hiçbir işe yaramaz!”

Sonunda sivil mahkemede yargılanma hakkını kazandı ve onu itham eden H. J. Henry suçunu itiraf eden

bir mektup bırakarak intihar etti. Tam 11 yıl sonra, 1906 yılında Dreyfus nihayet masumiyetini kanıtlamıştı. Rütbesi iade edildiği gibi, bir de Legion d'Honneur nişanıyla taltif edildi. Elinde kırık kılıcıyla heykeli Paris'teki Raspail Bulvarı'na yerleştirildi.

1935 yılında bu dünyaya veda ettiğinde Dreyfus olayı, tarihe adaletin siyasete kurban edildiği bir simge olarak geçmişti bile. **Ölene dek onunla karşılaştığında “Yaşasın Dreyfus!” diye bağıranlara şu cümleyle karşılık verdi: “Hayır, yaşasın hakikat!”**

Eğer bu hikâye eskimiş olsaydı, hukuk iktidarın aracı olmaktan kurtulsaydı, güce tapanlar adaleti paçavra etmeseydi ne Nâzım Piraye'ye mektubunda “Karıcığım, nihayet iş bitti. Temyiz tasdik etti. On beş seneye mahkûmuz. Aldırma. Ben gayet kuvvetliyim. Mesele herhangi bir mahkûmiyet değil, Nâzım Hikmet'in imhasıdır. Bu bir çeşit Dreyfus davası” diye yazardı; ne de siz bu yazıyı okurdunuz. Ama... Tarih işte, tekerrür ile malûl. Hiç ibret alınsaydı...

Özgür Amed

böbreği kim yedi?

Böbreğini kaptıran Veysi'nin gönlünü kaptırdığı eşine bağlılığı da takdire şayan. Görüş günü gelmemişse veya o hafta telefonda görüşmemişse, o gece duygusal krizdedir.

Veysi arkadaşın "Cezam bir yılın altına düştü diye kalkıp ilçe cezaevine gitmem. Ben arkadaşlarımı bırakmam. İlçe cezaevine gidip ne yapacağım?" dedikten sonra, on ikinci ilçeye gidiş dilekçesine ret cevabı alalı üç hafta, "Devrimcilik ateşten gömlektir. Bu gömleği giyen üşümez, ben hiç üşümüyorum" dedikten sonra, onu üst üste iki içlik giyerken yakalayalı iki hafta oluyor. En son "Arkadaşlar hemen hasta oluyor. Hastalık psikolojiktir. Hiç hasta olduğumu gördünüz mü?" dediği beş günden beri de yataкта kıvranıyor. Çok hastayım, revir yazın diye iniyor... bizim için gerçek bir fenomen olan Veysi, kırklı yaşlarını aşmış, iki çocuk babası ve zindana ikinci düşüşü... Gülerken refleks dışı dili biraz dışarı çıkıyor, gözleri kapanıyor. Sakal ve saç şimdiden beyazlasa da, bakımını her sabah özenle yapıyor. Veysi arkadaşın hobileri, yoğun feodallık ve erken uyumadır. Bıraksan akşam yedide uyuyor. Önce yatağa yanaşır, sinsî bir avcı gibi etrafı yoklayıp üzerinde oturuyor ve hafiften uzanmaya geçiyor. Yorganı çekerek finali yapıyor. "Hayırdır, bu saatte ne uykusu?" dediğimizde, iki bin yıldır aynı cevabı veriyor: Biraz başım ağrıyor. **Ülkeler oluşup yıkıldı, diktatörlükler devrildi, rejimler değişti ama Veysi'nin baş ağrısı geçmedi.** Akşam çayında masada çerez vs. varsa otomatik uyanabilme özelliğinin devreye girdiğini söylememe gerek yok.

"Bireysel eğitim çok önemlidir" diyor. Bazen eline kitap alıp okuyor. Kitap mı onu okuyor o mu kitabı okuyor halen anlaşılmalı değil. Yüz sayfalık bir kitap, yetmiş beş gün kadar elinde kalıyor. Çok dikkatli bir okurdur. Okuyunca sanırsın huşu içinde yoğunlaşmış. Oysa yüzü kitapta akli bambaşka diyarlardadır. **Mesela lavaboya gittiğinde gidip kitap ayracını kaldığı yerden yirmi sayfa geriye aldım. Çıktığında, ayracı koyduğum yerden okumaya devam etti.** Bu konudaki örnek duyarlılığını sürdürüyor. Sigara ve Galatasaray onda tutkudur. Takımın son yirmi yılını sor, gün gün anlatır. Şampiyonlar ligi özetlerini izlerken İtalya muhabbeti açıldı. Roma başkentidir. Maçlardan ötürü başkentleri iyi biliyorum derken dili dışarıda, gözleri kıs kıs gülmekten içeri kaçmıştı. "Sorayım mı birkaç tane?"

"Sor tabi. Ayıp etmisen!"

Önce kolaydan başladım. Fransa? "Paris" dedi. "Peki Berlin'in başkenti neresi?" dedim. Az tereddüt yaşadı, lakin net konuştu: "Almanya" Bravo deyip devam ettim. "Peki Moskova'nın başkenti?" Yine tekledi. Sonra hamamda yıkanırken sıvıların kaldırma kuvvetini bulan ve dışarıya çıplak fırlayan Arşimet'in sevinciyle "Varşova" dedi. Devam eden sorular ışığında Brüksel'in bir Afrika şehri, Bern'in bir köy olduğu ortaya çıktı...

Babası öldüğü gün, Galatasaray maç sonucunu merak edip sorduğu için pişman değil. Yine bıçak altına girdiği ameliyat masasında narkozun etkisiyle kalkıp "Maç ne oldu?" diye sormasını da sevgisinin şiddetini vurgulamak için anlatıyor.

Bu ameliyattan bir başka anısı da var. O maç sonucunu merak ederken bir böbreğini götürmüşler. Bir böbrek kayıp, şu an tek böbrekli. "Nasıl oldu bu iş, hele anlat" diyorum. Anlatıyor: "İnşaatta çalışıyordum.

Bir gün kurduğumuz iskele yıkıldı ve ben de düştüm, bayılmışım. Yara da aldığım için hastaneye kaldırmışlar. Ameliyat olup, taburcu oldum. 5-6 ay sonra bir başka rahatsızlığımdan ötürü doktora gittim. Tetiktir, taktiktir nedir işte onu yapınca böbreklerle ilgili bir şeyler söyledi. O gün bir böbreğimin kayıp olduğunu öğrendim. Dünyam yıkıldı, karaciğerim başıma düştü. Kesin hastanede çalışan eniştem yaptı diye düşündüm. Çünkü mafyayla bir ilgisi vardı hem de beni sevmiyor pek. Hastaneye koştum. Doktoru buldum, yakasına yapıştım. 'Alçaklar! Nerede böbreğim. Böbreğimi yediniz' diye bağırdım. Fırsatı bulunca da doktora yumruk attım. Dava falan açtılar. Ama bence eniştem yaptı, hala şüpheleniyorum ondan..."

Böbreğini kaptıran Veysi'nin gönlünü kaptırdığı eşine bağlılığı da takdire şayan. Görüş günü gelmemişse veya o hafta telefonda görüşmemişse, o gece duygusal krizdedir. Anında bunalım başlar ve yatağa düşer. Bir ara nasıl tanıştıklarını merak ettim... "Valla tanışmadık" dedi. "Ben İzmir'de çalışmaya gitmiştim. Babam aradı. Çabuk gel, yarın söz keseceğiz dedi. Geldim, sözlendik. Ertesi gün geri döndüm. Böyle oldu..."

"Akrabanız mıydı?"

"Yok yok... Bizim üst komşudur. Hema onu istemişler."

"Daha önce hiç aşık olmadın mı?"

"Yok, yemin billah olmadım"

"Aşk nedir sence, hele söyle..."

"Aşk... şey! Bence iyi bişidir..."

Her şeye bir cevabı olan Veysi arkadaşla aşktan siyasete uzanan dehlizlerde dış siyasetin nabzını da tutuyoruz. ABD seçimlerinde Hillary Clinton'ı göstererek "Şimdi bu kim?" dedi. Biraz anlattım. Sonra eşi de hani başkandı dedim. Bill'i hatırlamadı. Yardımcı olmak istedim ve sohbet korkunç bir seyir aldı. Çünkü Veysi kendini aştı... Yabancı kelimelerden imanı gidiyor. Ver ipucu dedi...

"Sana adını söyleyeceğim, sen soyadını hatırla. Adı Bill..."

"Hmm... Biiill... Ekmek çarpsın sanki duymuşem ama hatırlamadım"

"Tamam boşver adını. Şimdi sana soyadını vereceğim sen adını hatırla. Soyadı Clinton..."

"Hee... eee..."

"Nee eesii? Hatırlamadın mı?"

"Yok Allah'ıma..."

"Allah belanı vermesin Veysi... Tamam pes!"

Dış siyasetteki yetkinliğini de konuşturan Veysi'nin iç meseleleri bu aralar sıkıntılı. İki ay önce bir gardiyanla girdiği tartışmadan ötürü tutanak tutuldu ve 10 günlük hücre cezasıyla sonuçlandı. "Zaten böbreğim yok, bu soğukta nasıl hücreye girem" deyip duruyor. Yemek yeme konusunda gerçek bir gurme olan Veysi, yapma işinde de kendine güveniyor. Bir ara koğu su havaya uçurmanın eşiğine gelen Veysi'nin son pratiği grip olan bir arkadaş için hazırladığı karışım oldu. "İç, hemen kalkarsın" dedi. Arkadaş içti ve onu revire kaldırdık. Karışım ne koyduğunu söylemedi, hala bir sır!

Tahliye olmasına birkaç ay kalan Veysi, an itibarıyla yatağa yaklaşıyor. Bir günü daha öldürecek...

O halde sana iyi geceler Veysi yoldaş, size de iyi yıllar KAFA emektarları ve okuyucuları...

Aylin Balboa

metal yorgunluğu

Sayın biri hattımızda. Çok sayın biri bizi duyuyor musunuz? Bu üzücü gelişmeyle ilgili ne düşünüyorsunuz? Anlıyorum efendim. Evet hepimiz çok üzgünüz. Ocaklara ateşler düştü değil mi?

Kar yağıyordu, köpeğimi de alıp yürümeye çıktım. Amcamın mezar taşı kırılmış. Böyle tam ortasından. Mezarlığa ne zaman geldik? Bilmiyorum ki gelmiş işte. Ben niyeyse öylesine dışarı çıktığımda hep mezarlıkta buluyorum kendimi. Neyse ki buluyorum, onu bulamayanlar da var. Peki bir mezar taşı niye kırılır? Bir ölünün başında yıllarca beklemek sıkıcı bir şeydir herhalde. Sıkıntıdan kırılmış gibime geldi, emin değilim. Ben zaten tevellüdümden beridir hiçbir şeyden emin olamıyorum.

Eskiden canım çok sıkın olduğunda gözlerimi kapatır, kollarımı kanat gibi açar uçtuğumu hayal ederdim. Vaziyetin niteliğine göre kafamın içindeki evrende uzun ya da kısa bir tur atar, eh işte biraz daha iyi hissederek geri dönerdim. Bunu yapmayı tam olarak ne zaman bıraktığımı hatırlamıyorum.

Patlama. Canlı bomba. Kim yapmış? Ona göre üzüleceğiz çünkü. İşid pkk fetö. Hainler alçaklar şerefsizler. Ölen olmuş mu? Olmaz mı, hiç ölüsüz olur mu. Kaç kişi? Size kaç lazım? Neyse şimdi yayınları yasaklayalım bir ara söyleriz. Başta sayıyı az söyler yavaş yavaş arttırırız. Alıştırma alıştırma bu işler. Yaralılar mı? Onlar mühim değil. En fazla kolları bacakları kopmuş n'olacak, ölmemişler ya. Hem ölenler de çok şanslı çünkü şehit oldular. Şehitlik ne güzel buluş, her şeyi normalleştiriyor. Orada değildim, ölmedim, kolum bacağım da kopmadı. Ama aklım koptu bunu anlatamıyorum. **Her patlamada aklımdan bir parça daha kopuyor, olay mahalline gidip parçalarımı toplamak, kopanları bulup yerlerine takmak, yine eskisi gibi, çok çok eskisi gibi tamam olmak, tastamam olmak...** Hayal bunlar. Kâbus bunlar.

Bunlar böyle olmamalıydı.

Televizyonlar, haber bültenleri, tartışma programları. Çeşit çeşit adamlar, durmadan bağırıp çağırıyorlar. Sözlerine geçmiş olsun diyerek başlıyorlar. Yaralılara şifa, ölenlere rahmet, ailelere başsağlığı diliyorlar. Kınıyorlar, lanetliyorlar, intikam istiyorlar, idam istiyorlar. Bacak kadar çocukların eline idam ipleri tutuşturup poz veriyorlar. Barış istemek suç, kimsenin barışmaya hevesi yok. Misliyle karşılık verilecektir diyorlar. İç düşmanlar dış mihraklar. Ülkemizin zengin topraklarının altında büyük barış madenleri var aslında ama Amerika çıkarmamıza izin vermiyor. Ruslar jetlerimizi çekemiyor, Avrupa bizi kıskanmaktan çatlıyor. Tüm dünya bir olmuş gelişmemize mani oluyor. Hayal bunlar. Kâbus bunlar.

Neyse ki güvenlik zafiyetimiz yok. Olsa kim bilir neler olurdu. OHAL filan da iyi ki var, böylece hepimiz güvendedeyiz. Her şey kontrol altında.

Vali, emniyet müdürü, içişleri bakanı herkes patlama bölgesine hemen intikal ediyor. Sayın biri hattımızda. Çok sayın biri bizi duyuyor musunuz? Bu üzücü gelişmeyle ilgili ne düşünüyorsunuz? Anlıyorum efendim. Evet hepimiz çok üzgünüz. Ocaklara ateşler düştü değil mi? Haklısınız efendim. Çok şükür yollarımız çok güzel de cenazeler memleketlerine rahat rahat götürülüyorlar. Peki tüm bu olanlardan dolar nasıl etkilenir? Doların psikolojisinin bozulmasını hiç istemeyiz. Kâbus bunlar. Kâbus bunlar.

Elimden bir şey gelmemesinin kahrediciliğiyle uyandım. Kalktım işte. Mezarlığa gittim. Sevdığım birçok insan ölü. Aşağı yukarı hepsinin ölümünün de trajik bir hikâyesi var. Ama hiçbirini azından böyle bir olay nedeniyle ölmedi. Buna sevindim. İnsan bu çağda bu topraklarda yaşarken neye sevineceğini şaşıyor. Ecelinle ölmek lüks oldu ağzını kırdığının yerinde. Yorgun hissediyorum. İki adım yürüsem nefes nefese kalıyorum.

Sigarayı bırakmam lazım. Bırakayım da sağlıklı sağlıklı öleyim.

Bir tane yakıyorum. Babamın yanında sigara içmem aslında. Ama öldüğünden beri bu kurala çok da riayet etmiyorum. Ona tüm bu olanları anlatmak istiyorum. Böyle böyle şeyler oluyor, hep bir şeyler oluyor, ne çok insan ölüyor, Allahım ne çok insan ölüyor... "Baba" diyorum bir gayretle. Sesim öyle yabancı, öyle benim değil.

Yıllardır söylememekten unuttuğum nasıl söyleneceğini. Boğazım yanıyor.

Gözlerim de yanıyor biraz ama kendimi derhal toparlıyorum. **Ağlamıyorum ağlamıyorum ağlamıyorum.**

Yırtıcı bir kuşun sürekli başucumda durduğundan, her gece eğri gagasıyla ufak ufak, yavaş yavaş, nasıl da aklımdan parçalar kopardığından bahsetmiyorum.

Onu endişelendirmek istemiyorum.

Sen gittikten sonra her şey boka sardı da demiyorum. Niye diyeyim, faydası yok. Tüm bu olanların onun gidişiyle ilgisi yok. Hem zaten beni duyamayacağını da biliyorum. Hava buz gibi. Gerçekler buz gibi.

Orada öyle duruyorum. Üstümde kar birikiyor.

Metal yorgunluğu denen bir şey olduğunu

hatırlıyorum. Çok uçmaktan yorulan uçakların parçalarının oldukları yerde kırılması gibi bir şey, tam anlatamıyorum. Gözlerimi

kapatıp kollarımı kanat gibi

açıyorum. Ben çok

yorulmuşum, artık

uçamıyorum.

İnsan bu çağda bu topraklarda yaşarken neye sevineceğini şaşıyor. Ecelinle ölmek lüks oldu ağzını kırdığının yerinde.

kahraman kelle avcısı telaş ve kişilik bölünmesi yaşayan halasının adalet mücadelesi

Telaş yine uyuşuk ve ani öfkelerin habercisi bir sabaha uyandı. Geceden sabaha dört tüfek denemişti, fakat sonuç alamamıştı. Saçlarını düzeltmek ya da aynı kişi olup olmadığını kontrol etmek üzere aynaya yürüdü. Derin bir nefes aldı ki o sırada, konsolun hemen yanında duvara yaslı duran beşinci tüfeği gördü. Nabızı biraz yükselse de kontrolü kaybetmeden uzandı ve tüfeği eline aldı. Evin içinde düşünceyle tur atarken, rahmetli komşusu Arthur'un ona hediye ettiği banyo lifinden maillerine baktı. Gözleri büyüdü, koşarak ceketini giydi ve eniştesiyle buluşmak üzere halasının evine gitti. Bir hamleyle kapıyı yıktı ve salon yönünde yuvarlanarak eniştesini selamladı. Enişte sertçe doğruldu ve "Ses etme! Halanda çoklu kişilik sendromu var biraz uzandı." dedi. Telaş biliyordu ki bu hastalık uzanarak geçmez.

Fakat konuşmadı. Eniştesinin söyleyeceklerini merak ediyordu. Eniştesi sesini düzeltti, çekyatın altından bir bardak 1973 Macallan aldı ve armut koltuk dediğimiz, üzerine oturana kapsayan, içine çeken şeye yerleşti. Telaş ise, sırtını şömineye verecek şekilde halıya uzandı ve çoraplarını sıyırdı. Eniştesinin, kapının yanındaki ayaklı büfenin altında duran şeffaf leğen içerisindeki VHS kaset koleksiyonu sebebiyle duyduklarını pek anlayamıyordu.

Enişte "Halan şu sıralar kendisini kanun insanı zannediyor. Hatta zannetmiyor, öyle olduğunu biliyor. Senden ricam onunla birlikte suçluların peşine düşmen ve dakikası dakikasına ilaçlarını içirmen. Biz bir aile olarak şu zor zamanları beraber atlatabiliriz. Sana şimdilik 400 lira verebiliyorum, masrafların için. Fakat emin ol seni milyarlar bekliyor." dedi.

Bir süre bakiştılar. Enişte, beşinci tüfeği göstererek çalışıp çalışmadığını sordu. Telaş henüz bu tüfeği denememişti fakat içten bir şekilde çalışacağına inanıyordu. İçeriden, halasının uyanma sesleri duyuluyordu. Macera nispeten başlıyor gibiydi. Sakin adımlarıyla salonun kapısında beliren kadın, birkaç saniye yan yan bakarak bekledikten sonra; "Giyineyim çıkalım" dedi ve banyoya döndü. Telaş süratle çoraplarını ayağına geçirdi, birkaç şlik şak hamlesiyle tüfeğinin çalıştığı yönünde işaretler verdi ve dış kapıdaki yerini aldı. Enişte gizemli bir tavırla, eşini ve yeğenini uğurlamak üzere yerinden doğruldu ve o da kapıya doğru yürüdü. Hafifçe Telaş'ın kulağına yaklaştı ve "Bu ailede herkesin çoklu kişilik problemi olduğu halde, senin bunca zamandır aynı kişi olarak kalman biraz aklımı kurcalıyor." dedi. Telaş töhmet altında kalmıştı. Derhal birkaç farklı kişilik sergilemesi gerektiğini düşünüyordu. Fakat o sadece Telaş'tı. Gösterecek başka bir şeyi yoktu. Gülümsedi, boynunu büktü; "Benim nasibime ancak bu düşmüş enişteciğim." diyerek kıkırdı.

Hala, zirhli tülbentini bağlayarak ayakta kalmasını giymeye başladı. Bir yandan da hafif sayıklayarak, kafasında hesap yapıyordu; "Önce şunu öldürürüz. Sonra öbürüne geçeriz. Ordan orası yakın zaten. En son öbürünü öldürüp caddeden beri eve..." Telaş ve halası tam teçhizat apartmanın önüne çıkmışlardı ki yoğun bir yayılım ateşiyle karşılaştılar. Adaletin ve hakkaniyetin, apartmanın

önüne çıkmasına dahi izin verilmiyordu. Karşılıklı iki varil buldular ve siper aldılar. Halası elleriyle birtakım işaretler yapmaya başladı. Fakat Telaş bu el kol hareketlerinden hiçbir şey anlamıyordu. "Saat 3 yönünde 5 kişi" demek istiyordu ama tek yapabildiği parmaklarıyla bir şeyleri gösterip, elini yumruk yaparak şaklatmaktı. Mermi yağmurunun altında mahsur kalmışlardı. Binaya tekrar girmek istediler fakat kapısı çoktan kapanmıştı. Telaş güç bela uzanarak zile bastı. Eniştenin kapıyı açmasını beklediler. Lakin enişte bir zahmet edip de otomata basmıyordu. Neredeyse 6 saat varillerin arkasında beklediler. Ardından Telaş, göz ucuyla karşı kaldırımdaki piknik tüpünü gördü. İsabetli bir atışla düşmanı bozguna uğratabilirlerdi. Bu fikri paylaşmak için halasına döndü. Halası operasyonel işaret diliyle, tüpün karşıdaki dönerciye ait olduğundan, müsaade istemeden böyle bir şey yaparlarsa kendisine çok ayıp olacağından ve sonuçta hep beraber o mahallede yaşayıp yüz yüze baktıklarından bahsetmeyi başardı. Fakat suçlular kapıya dayanmıştı. **Artık bu bir ölüm kalım meselesiydi. Üstelik karşıdaki dönerci de bu çatışma sebebiyle işleri açıldığından gayet memnun görünüyordu.** Madem ki aynı mahallede birlikte yaşıyoruz ve yüz yüze bakıyoruz, o halde biraz yardımcı ol!

Akşamın kör aydınlığında nihayet enişte balkonda belirdi. Otomatın bozuk olduğunu ve isterlerse anahtar atabileceğini söyledi. Telaş, yalvaran bir sesle; "At enişte at... Peçeteye güzelce sar öyle at." diye bağırmağa başladı. Enişte "olmaz öyle" dedi ve ekledi; "Hem halanın ilaç saati de geldi. Ben size bir litre su atayım pet şişede, anahtarı da yanına bantlarım."

Telaş, eğer anahtarla kapıyı açıp eve gelebilirlerse halasının ilacını zaten rahatlıkla içebileceğini, bu durumda pet şişeyle su atmanın müthiş mantıksız olacağını anlatmaya yeltendi fakat, pazarlık edecek konumda değildi. Bir yanda üzerlerine çullanan suçlu yumağı, diğer yanda çoklu kişilik sendromu yaşayan halası varken eniştesinin her dediğine harfiyen uymak zorundaydı. Enişte söylediği gibi pet şişe suya anahtar bantlayarak aşağı gönderdi. Fakat söylemediği bir şey vardı. Pet şişeyi, yerde sekmemesi için süngerle dolu bir çuvala yerleştirmişti. Telaş, tam çuvalı yırtıp, süngerleri boşaltıp, pet şişeyi çıkartıp, bandı söküp kapıyı açmak niyetiyle uzanmıştı ki halası atik bir hamleyle elinden aldı. "Her şeyin başı sağlık" dedi ve cebinden ilacını çıkardı. Birkaç dakikalık nefes egzersizinin ardından ilacını içti ve bekleyişe devam ettiler.

Birkaç dakika sonra halasının kişiliği tekrar bölündü ve elektronik sigaralardan bahsetmeye başladı. Detaylı cümlelerle ve karmakarışık bilgiler vererek elektronik sigara anlatıyordu. Telaş, halasının gözlerindeki bu çocuk heyecanına kıyamayıp dinlemeye devam etti. Bir gün, iki gün, bir hafta, altı ay derken bir türlü bitmedi elektronik sigara muhabbeti. Elektronik sigaralar konusu, her kelimesiyle, yepyeni ve alabildiğine uzanan bir vahanın kapılarını aralıyordu. Bir insan kişiliğinin, bu biçimde bölünebiliyor olması ona mucizevi geliyordu. Telaş halasını dinleyerek tekâmül etti. Engin bir huzura erişti ve kendisine de bir adet elektronik sigara almaya karar verdi.

"Bu ailede herkesin çoklu kişilik problemi olduğu halde, senin bunca zamandır aynı kişi olarak kalman biraz aklımı kurcalıyor."

Ece Ayhan kaymakam

Ece Ayhan deniz

Ece Ayhan mor

Ece Ayhan ölüm

Ece Ayhan söz yitimi

Ece Ayhan kantocu peruz

Ece Ayhan meydan

Ece Ayhan uyumsuz

Ece Ayhan haziran

Ece Ayhan dilin yenisi

Ece Ayhan gökkuşağı

Ece Ayhan hırçın

Ece Ayhan düşünün abiler

Ece Ayhan sivil şiir

Ece Ayhan argo

Turgut Uyar subay

Turgut Uyar kara

Turgut Uyar gri

Turgut Uyar dirim

Turgut Uyar söz dizimi

Turgut Uyar akçaburgazlı yekta

Turgut Uyar sokak

Turgut Uyar huzursuz

Turgut Uyar ağustos

Turgut Uyar yeninin dili

Turgut Uyar gökyüzü

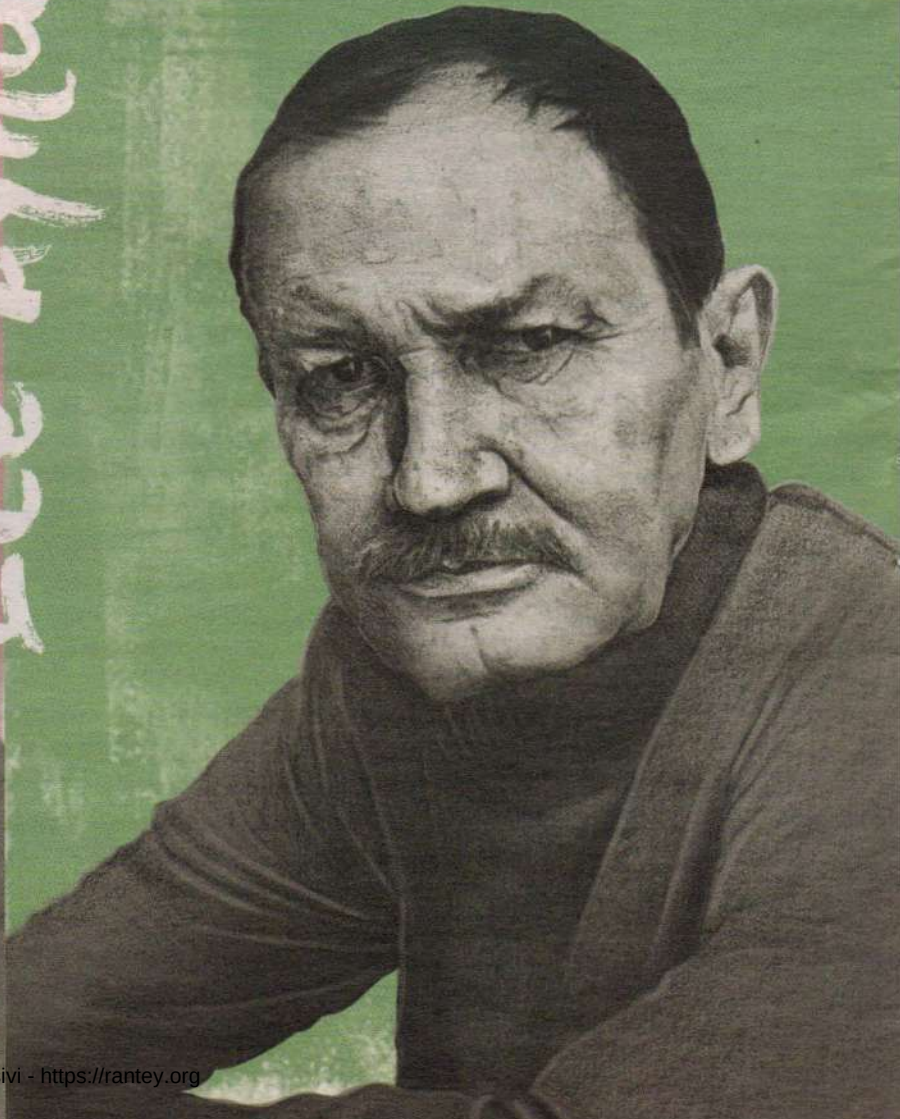
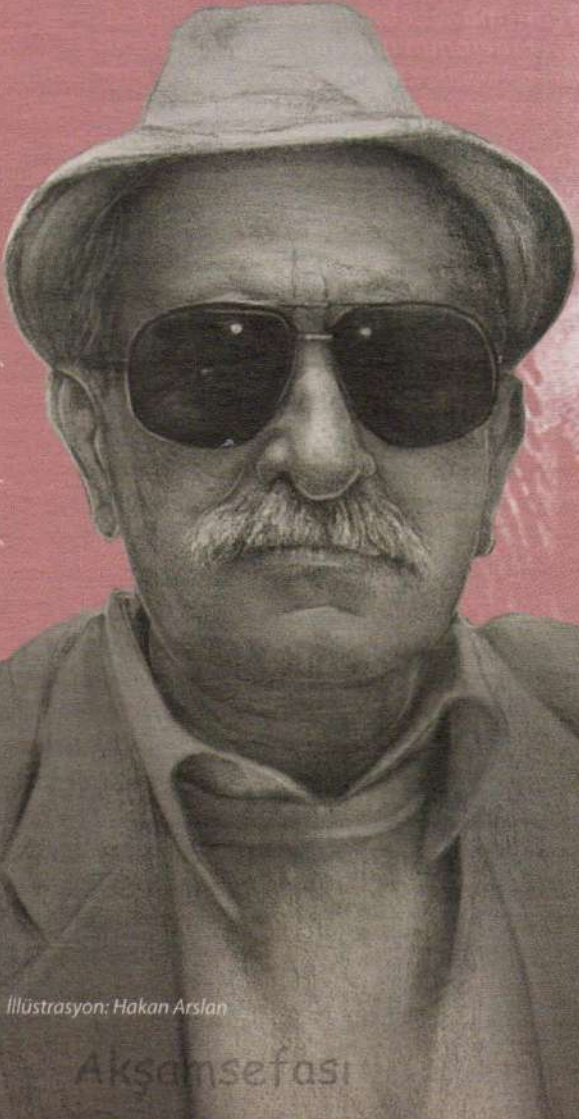
Turgut Uyar durgun

Turgut Uyar göğe bakalım

Turgut Uyar yeni şiir

Turgut Uyar duygu

Ece Ayhan vs. Turgut Uyar

Hazırlayan: İpek Bozkaya

İllüstrasyon: Hakan Arslan

Akşam efası

Levent Erden

kitlesel ben

Ortak paydalar azaldıkça birey olunuyor ama yalnızlaşıyor. Sosyal diye tanımlanan medyada, "tekil sosyalliğin" dayanılmaz yalnızlığının feryatları, farklı aidiyetlerin altına saklanabilme çabalarıyla yankılanıyor.

Akşam yemeğini erkenden yer yemez üst kattaki "valibeyamca"ların kapisına dayanırsın. Adamın kaymakamlıktan emekli olduğu apartman sakinlerinin genel kanısı olsa da, merkez valisi yapıp emekli edildiği doğrultusunda bu unvana hak kazandırılmıştır. Amcanın havası unvanından çok o zamanlar başkentin birkaç yüz evinde bulunabilen televizyonudur. Haftanın belli geceleri yapılan yayını "bayrak töreninden bayrak törenine" izlemek, yıllardır bir radyo etrafında toplanıp "arkası yarın" dinlemekten başka faaliyeti olmayanlar için çağ atlamaktır. Sonraları çok sık çağ atlayacaklarını o zaman pek bilemezlerdi tabii. Valibeyamcaların salonunda yaşlılar koltuklara, anne babalar sandalyelere, veletler tikiş tikiş yerlere oturur pür dikkat Almanya'dan bedava alınan çiftçilik, tarım ıslahı ve en çok da pilli bebek, Casper sevimli hayalet seyrederdiler. Bol bol "necefli maşrapa" ile kesilerek. "Radyo-link" hatlarındaki arıza yüzünden! **Halit Kıvanç bu ziyaretçilere çok kabul gören "telesafir" ismini takmıştı. Bunlar televizyon için gelir, hiç konuşmaz, ikramları höpürdetir, yayın sonunda da hemen gidiverirlerdi. Haftada pek çok gece!**

Kısa zaman içinde, televizyonu olan ev sayısı, telefonu olan ev sayısını geçiverdi; ülkeye yayıldı. ***İstanbul'da ortaokula gece yatışı mektebine kaydolurken annem beni telefona yazdırmıştı. Telefon on altı yıl sonra, uzattığım yüksek lisansımı bitirdiğim gün gelmişti!***

Uzaktakilerle iletişim bu kadar engelliyken, sosyalleşmenin yegâne yolu fizik olarak birlikte, yüz yüze konuşmaktır. Zaten konular da her yerde herkes için neredeyse ortak. Genelde sekiz sayfa olan günlük gazeteler ve dünyada en son renklenecek siyah beyaz tek devlet kanalı. Yılbaşında her yeri kapalı Nesrin Topkapı'nın raks etmesinin bütün ülkeyi haftalarca oyaladığı dönem. Televizyon sadece akşamları yayında olunca, gündüzleri radyonun kesintisiz saltanatı "Uğurlugil Ailesi" bugün hiçbir dizinin yapamayacağı reytingi yapardı. Gazetelerin üçer karelik çizgileri bile hayatın rengiydi: Hüdaverdi'li, Pırtık'lı Bizimkiler; Kartal Tibet için biçildiği sonradan anlaşılacak Tarkan ve Cüneyt Arkin için Malkoçoğlu... Radyo reklamlarının en etkili silahı müzikli olanlardı. O dönemin en önemli şarkıları hiçbir telif kaygısı gözetmeden reklama uyarlanıverirdi. Aynen "aranjman"larda olduğu gibi. Bilinen müziğe Türkçe söz yaz hemen kabul görsün. Şöhret ol. Hemen. Herkes aynı mecralardan aynı şekilde beslendiği için aynı şeylere ilgi duyuyor, takip ediyor ve biliyordu. ***Bugün bile "bir bilmecem var çocuklar..." diye başlayan reklam müziğinin devamını pek çoğumuz hemen getiririz. Neredeyse elli yıl önce yazılmış olmasına rağmen.*** Bu şans kaç şarkı yakalayabilir ki bugün! Bu ortak bilgi "Bobi-Suelin ve Ceyar" için de geçerlidir. "Ceyarlık yapma" denince herkesin aynı şeyi anlaması akıl sınırlarını zorlayacak bir etkidir. Devir "tek boy, herkese uyar" devridir.

Çoraplarda olduğu gibi. En fazla şehirde yaşayan ayrımı yapılır. Kırsalın medya erişiminin çok sınırlı olması yüzünden. Uzun yıllar şehirlerarası tren istasyonuna yaklaşırken çevre köylerin çocukları "gasteee" diye bağırp okunmuş gazeteleri isterlerdi. Okumak ve çoğunlukla da kese kâğıdı yapmak için. Bu durumda ne kadar çok insana ulaşırsanız o kadar başarılı olursunuz. Eriştiğinizde başarı doğaldır. Türkiye'de "pazarlama" lafının içinin feci şekilde boşalmasının sebebi de bu "dağıtırsan satarsın" inancıdır. Pek çok grubun dağıtım şirketine "pazarlama şirketi" demesi ve işportacıların, kapıdan kapıya mal aktaranların pazarlamacı olarak adlandırılması bundandır. Üstelik olumsuz algı tavan yapmıştır. Apartman kapılarında "Anketör ve pazarlamacı giremez!" yazar. Pazarlamacı girse de pazarlama ülkeye pek giremez. Ama kitlesel olma amacı patlar. Siyasetçi bile "...işçim, köylüm, emeklim, memurum, esnafım..." diye başlayıp hepsi için tek vaatle nutkunu bitiriverirdi.

Kitle esastır. Çok fazla insan, çok büyük başarıdır. İnsanlar arasında fark yoktur. Kitle; güruh, sürü, kalabalık gibi

tanımların bilimsel soslu efendice söylenmiş halidir.

"Birey" yoktur. Birey için bile yoktur. Bankalar bile ikinci bin yılın sonunda "bireysel bankacılık" demeye başlar. Ondan önce bunların adı "küçük cari"dir, kenefin karşısındaki banko.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte birey, birdenbire biricik, birincil hedef olarak çıkıverdi. Birin az, çiftin kalabalık olduğu bir dünyada alfabenin ilk dört harfine kadın veya erkekleri tıktığın zaman hedefi bulacağın hurafesi bir anda çöktü.

Bireye, birebir, bir bir anlatmak gerekiyor artık. Tek tek. Kimsenin poposu kimseninkine değmiyor TV seyredirken. Anneler bıçağın ucuyla elma verecek adam bulamıyor. Zaten aynı ekranın aynı anda seyredildiği evler, buharlaşıyor. Ortalama iki nokta yedi ekranla yaşıyor. ***Muhteşem Süleyman'dan başka herkesin bildiği, ortak tanınmış dizi karakteri kalmadı. Kanal sayısı bini geçse de, televizyon seyredilme süresi hızla düşerken, yalnız başına bakılan ekranlarda geçirilen süre artıyor.***

Ortak paydalar azaldıkça birey olunuyor ama yalnızlaşıyor. Sosyal diye tanımlanan medyada, "tekil sosyalliğin" dayanılmaz yalnızlığının feryatları, farklı aidiyetlerin altına saklanabilme çabalarıyla yankılanıyor. Eskiden "niş" diye küçümsenen minik ortak ilgi grupları, onlara erişmek isteyenlerin ilgi odağı oluyor. Yani kitlesel, nişlerin toplamına denk geliyor. İster mal satarken, ister oy isterken, ister sigarayı bırak derken.

Farklı ilgi gruplarına, onlara özel şekilde erişilemezse söylediğimiz derhal çöpe gidiyor. Ben, kitleselden büyük olduğu sürece; erişmek zorlaşıyor. Bir ben var, kitlesel bizden içeri. Üstelik yapayalnız. İletişim yeniden tanımlanmakta...

Apartman kapılarında "Anketör ve pazarlamacı giremez!" yazar. Pazarlamacı girse de pazarlama ülkeye pek giremez.

Coşkun Aral

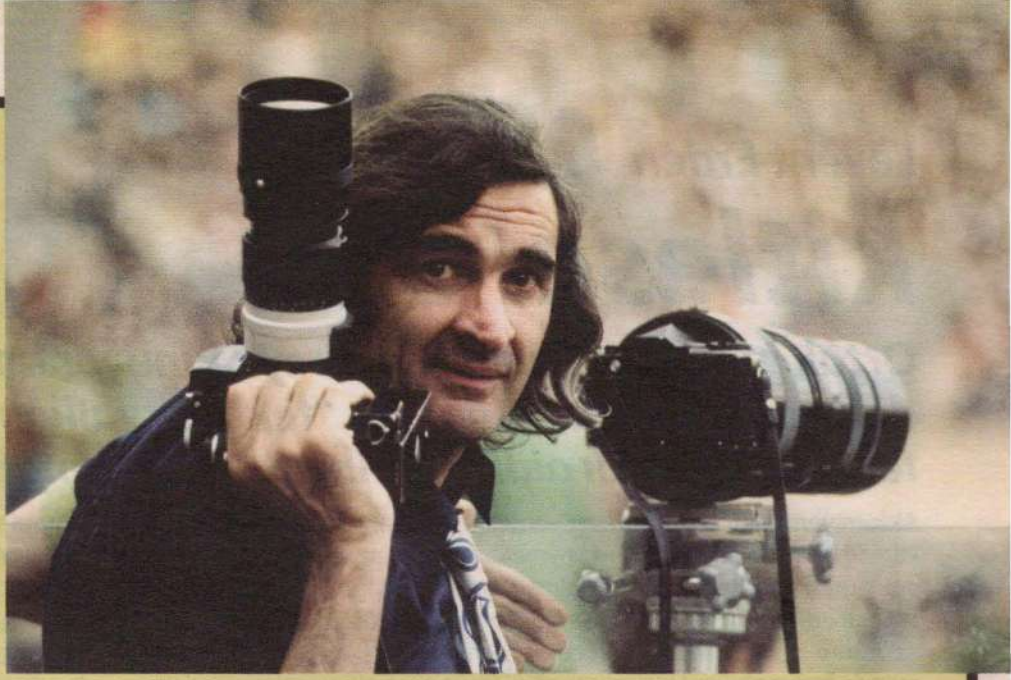

geçmişe götüren davetiye

Dünyanın bu yakasında hukuksuzluğun, adaletsizliğin, çatışmaların, savaşların, terörün, gözyaşının yarattığı yangın, şiddetini arttırarak devam etmekte. Dünya artık eski dünya değil, bir yerde yangın varsa, bunun dumanı diğer yerleri de etkiliyor. Adeta uzaydan görülen kasırga bulutları gibi Ortadoğu coğrafyası bir şiddet sarmalı tarafından yutulmuş durumda. Ne yazık ki, bu sarmalın çapı giderek genişliyor ve insan, bugünlerde nefes alabilmek için küçük pencereler arıyor kendine. Bu pencerelerden birini beş yıl önce aramızdan ayrılmış olan Gökşin Sipahioğlu açtı benim için. Aklıma Selçuk Demirel'in Gökşin karikatürü geliyor şimdi. Kafasının içindeki kutuların her birinden sonsuz sayıda yeni kutular çıkartan uzun boylu bir adam... Bir sihirbaz, foto muhabirliğinin öncülerinden biri.

Mesleğimin okulu olarak nitelendirebileceğim Sipa Press'ten gelen bir davetiye, karanlık gündemimi tamamen değiştirdi. **Ustam Gökşin Sipahioğlu'nun sergi davetiyesi, çocukluğunun geçtiği İstanbul'un yoksul mahallerinden birinde çektiği bir dansöz fotoğrafıydı.**

15 Aralık'ta Paris'in kalbi Opéra'da 18. yüzyıldan kalma bir dans okulunda düzenlenen sergiye tüm Sipa Press ailesi katıldı. Dünyanın değişik yerlerinde yaşayan, yolu Sipa Press'ten geçmiş ve bugün yaşı kemale ermiş tüm arkadaşlarımla Gökşin sayesinde yılda bir kez de olsa buluşma imkanı bulduk. Gökşin, yokluğunda bile bize mentorluk yapmaya, bizi bir arada tutmaya devam ediyordu. Varlıklı olmak yerine var olmayı tercih eden ve ismini dünyada duyuran Gökşin Sipahioğlu'nun yarattığı Sipa Press Ajansı

hala yaşamaya devam ediyor. Bir Türk'ün kurduğu ve dünyanın en büyük üç ajansından biri haline gelen Sipa Press, bugün eskiden olduğu gibi güçlü değil ama her biri mesleğinde önemli işler başarmış birçok isim için önemini asla yitirmeyecek.

Gökşin, 1956 yılında Sina Savaşı'nı izleyen ender gazetecilerden biriydi. 1961 yılında Küba'ya giderek röportaj yapan sayılı gazetecilerden olmuştu. 1966'da Hürriyet muhabiri olarak geldiği Paris'te serbest foto-röportajcı olarak çalıştığı Fransız basınında adını duyurdu ve Sipa Press Ajansı'nın temelini attı. **Gökşin'in başarısının ardında haberi önceden hissetmesi ve hızlı hareket etmesi yatıyor.** Sipa Press'te çalışan bizlerin de ilham aldığı, Bay Sipa'nın bu özellikleriydi. 6-7 Eylül olaylarında yöneticisi olduğu ve öğleden sonra baskı yapan gazetede devletin resmi ajansı tarafından verilen bir haberi erken yayınlaması, bu olaylara gerekçe gösterilince yargılandı. **Ömür boyu bunun yükünü taşıyan Gökşin, ölmeden önce bana tek hatasının devletin resmi ajansına güvenmek olduğunu söylemişti.** Nitekim yıllar sonra Çavuşesku'nun devrilmesi sırasında benzeri bir hatayı BBC yapmış; ben ve onlarca meslektaşım BBC haberi üzerine Romanya'ya gitmiştik ve haberin gerçek olmadığı ortaya çıkmıştı. Bu olaylar bize her dönemde kime inanacağımız konusunda ne kadar dikkatli olmamız gerektiğini göstermişti. Hele günümüzde sosyal medyanın gücünü de hesaba katarsak, sağduyumuzu korumanın önemi ve gerekliliği ortaya çıkıyor.

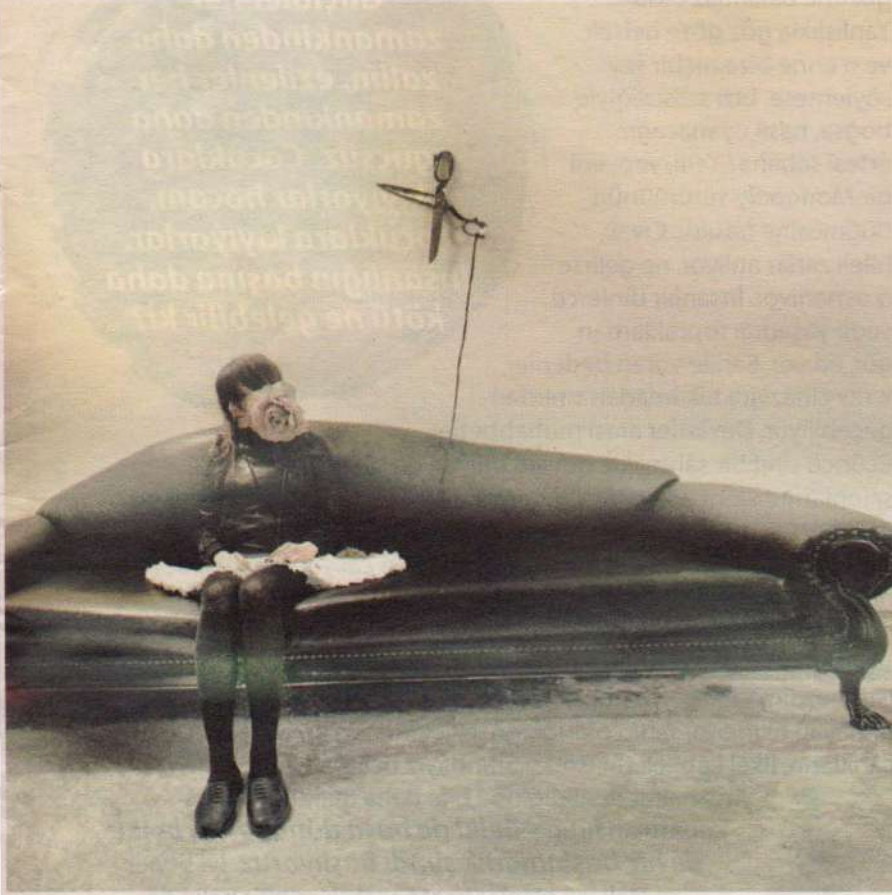

Fotoğraflar: Gökşin Sipahioğlu

Umay Umay

kim bilir hangi sevinçli ya da kızgın andan kimliksiz bi kurşun geliyor

nişantaşı elektrik israfından kaçınılmamış ışıklı yılbaşı kutlama süsleriyle donatılmış. uzak bir ülkede geçen hikayenin başlangıcı için oldukça hayalden uzak, net görüntüler. süsler ve acelesiz kaldırımlar. her yer kapalı bile olsa tertemiz-pasparlak vitrinler. biz burada yaşıyoruz. birkaç yerde evi olan, kendine göre düşünebilen, kaygılanabilen, ne bileyim içerleyip küsebilene, küçük şeylerden büyük anlamlar çıkartabilenler. biraz sayımız az ama idare ediyoruz.

azımsanmayacak büyük duygularla, azınlık bahtıyarlığında dolaşıyoruz. nerden geldiğini unutanlardan biraz daha akli başında, gideceği yeri unutanlardan biraz daha maneviyatçıyız. şairleri konuşup şarkılar söyledik. hem az yürüdük hem çok dinlendik. bazen, ışıklı tabelalar rüzgarda düşüyor. kafa göz yarıyor. olur öyle şeyler diyoruz. kim bilir hangi sevinçli ya da kızgın andan kimliksiz bi kurşun geliyor. bazen, **fırtına arttıkça pencerelerin macunları da tutmuyor. cam kırığı, cam kesigi yaralar bundandır bizde. biraz ötesi şiire geçer.**

şimdi fransız kozmetik firmasının açılışı var. her yer balonlarla kaplı. balon güzel bi oyuncak. hassas, dikkat edilmesi gereken oyuncaklardan. pastacı kılıklı kadınlar balonları sallıyor. herkesin eline tutuşturuyorlar. hemen sokağın girişinde Suriyeli çocuklar neşeyle bu balonları patlatıyor. çıkan ses feci. ...patlatıyor ve allahuekber diye bağıyorlar. o kadar neşeliler ki,,, onların gerçekliğine bi davetiye gibi. allahuekber allahuekber, çılgık çığlığa allahuekber. kaldırım patlamış balon dolu. içine üşüşen akrepler gibi bu sesler.

ertesi gün beşiktaş'ta bombalar patlıyor. en gerçeğinden, en kanlısından. insanda insan olan hiçbir şey bırakmıyor. el, kol,

bağırsak ruhu da süpürüyor. yani komple temizliyor. etkisi dalga dalga sürekli, her an ölebileceğin gerçeğini kusuyor. **çocuklar bilmediğimiz o coğrafyanın yanık kokusunu ve seslerini biliyorlar. öylece yanlışlıkla büyümüşler gibi.** yakınlaştığımız her kalles yeni bomba onları evinde hissettiriyor olmalı. fazla gamsız dolaşılıyor olmalıyız. bize bambaşka bi ülkeden bakıyorlar. yanımızdayken böyle bakıyorlar. uzak diyarların masalından fırlamış küçük insanlar gibi. yoksa niye patlayan balonun sesini bu kadar önemseyip sevsinler ki... belki de hiçbir eve ait olmadığımızı, soğuk ve kimsesiz bu dünyada bizlere hatırlatmak için. **yine de umut öngörülemez güçlere sahip. özellikle insan ruhunda.** onu evrende evcilleştiren bir şey. oysa gerçeğini kaybetmiş denge; umudun kapısını kırmak üzere; bizi içinde sallayıp duruyor. yani her şeyin bu kadar akıl değil kalp dışı olması bundan dolayı. bakma sen her şey ve herkes çok akıllı. hatta daha akıllı. suç bile kimliksiz artık. ölüm acısı tarife sığmayan bir şey zaten.

şimdi sen bana patates soyarken "aaa bomba patladı galiba" diyorsun. öpmeyi unuttuğun kadını, kaybettiğin anahtarlıkları anlatırken "allah kahretsin bunları gene bomba patlattılar diyorsun." "havai fişek patlatsalar yere atıyorum kendimi" diyorsun. atma diyemiyorum tabii. güvendesiz diyemiyorum. şimdilik yaşıyoruz işte diyorum. yaşayacağız pek tabii. insan gibi de yaşarız inşallah diyorum. Hani basbaya insan gibi. "yeni yıldan umutluyum, sokaklar ışı ışılsın olsa da kalabalıkta olmayalım, ne olur ne olmaz sen pencerelere de yakın durma" diyorum.

ruhlarımızı işaretliyorlar. zamanı gelince tanrı adına bizden almak için. sen sesini de çok çıkartma.

Cem Davran

ar mektubu, görülmüştür

Utanmayı unuttuğumuz için utanıyorum. Vicdanı tavan arasına sakladığımız, cehaleti maharet saydığımız, nefreti, öfkeyi bir tezgahtar edasıyla pazarladığımız için utanıyorum.

Kıymetli büyüğüm; uzun zamandır sizden haber alamayınca son bir mektup daha yazmak geldi içimden. Daha önce yazdıklarına bir cevap gelmese de okuduğunuzu, beni anladığınızı hissediyor, mutlu oluyordum. Sizden öğrendiklerimle hayatı adımlarken, heyecanımı cümlelere dökmek arzusu, mektupların içinde çocuk gibi koşturmama sebep oldu hep. Bir sonraki mektubu yazmak için zamanın geçmesini beklemek dahi yaşadıklarımı anlamlı kıldı. Sadece bu yüzden bile minnettarım size. Lâkin bu son hocam; bir daha yazmayacağım çünkü utanıyorum. Zaten artık okumuyorsunuz biliyorum, anlıyorum. Son mektubuma böyle başladığım için bağışlayın beni. Yeni bir yılın ilk adımlarında karamsar görünebilir hatta umudunu yitirmiş olabilirim. Böyle bile olsa sakın üzülmeğin benim için. Bilirsiniz her sabah şükrederek güne başlayanlardan, uyanmayı, soluk almayı armağan sayanlardanım, tıpkı öğrettiğiniz gibi. Sadece şu sıralar olan biten çok canımı acıtıyor ve hepimiz için kaygılanıyorum o kadar. Utanmam da bundan. Utanmayı unuttuğumuz için utanıyorum. Vicdanı tavan arasına sakladığımız, cehaleti maharet saydığımız, nefreti, öfkeyi bir tezgahtar edasıyla pazarladığımız için utanıyorum. **Biz demekten vazgeçtiğimiz, aydınlığı lanetleyip karanlığı kutsadığımız için utanıyorum.** Neyse hocam, son mektubumu daha fazla nefessiz bırakmadan, buralarda neler oluyor azıcık bahsedeyim ve sonra veda edeyim size. **Savaşsız, katliamsız tek bir günümüz yok. Kimler mi savaşıyor? Kardeşler, evet kardeşler savaşıyor. Bütün insanlar kardeştir derdiniz ya; işte bu yüzden kocaman bir iç savaş var burada, bu yorgun dünyada.** Güçlüler her zamankinden daha zalim, ezilenler her zamankinden daha güçsüz. Çocuklara kıyıyorlar hocam, çocuklara kıyıyorlar. İnsanlığın başına daha kötü ne gelebilir ki? Akılla, hayâl gücüyle üretilen her yenilik silaha dönüşüyor. Hatırlar mısınız; en faydalı icatlardan biri olan uçak, çocukların üzerine bomba yağdırdığında ne demiştik? Tele takılan uçurtmaları kurtarabilecekken, imha edilecek hedefleri saptayan uyduları fark edince ne hissetmiştik? Enola Gay atom bombasını yarınlara üzerine bıraktığında, hiçbir şey eskisi gibi olamaz artık demiştik. Hiçbir şey eskisi gibi olmadı evet, her şey daha da kötü oldu. **Çağın icadı internet, acıların, ölümlerin yarıştırıldığı asosyal bir market artık.** Açık arttırmayla değerlenen hayatların, yalanlarla süslendiği bir müzayede o sanal mucize. İnanır mısınız hocam, artık bütün insanca ilişkiler, virüslü data transferleri kıvamında ve komşusunun yokluğuna burun kıvrıran profiller çoğunlukta. İnanmayı da kirlittiler inançları da hocam. En çok da bundan utanmalı ya insan! Her yanımızda bombalar patlatılırken, gencecik yüreklerin hikâyesi iri kıyım politikalara kurban edilirken, kime dua edeceğimizi şaşırmışken nasıl utanmaz, nasıl eksilmez insan? Biliyor musunuz,

uzun zamandır hiçbir annenin gözüne bakamaz olduk. Yanlışlıkla göz göze gelsek ve o anne bize hiçbir şey söylemese, bizi sessizliğiyle boğsa, nasıl uyanacağız ertesi sabaha? Yeni, yepyeni bir Monopoly sürümünün düğmesine basıldı. Cıvalı, hileli zarlar atılıyor, ne gelirse o oynanıyor. İnsanlar binlerce yıldır yaşadığı topraklardan göç ediyor. Sahile vuran bedenler x-ray cihazlara takılmadan sınırdan geçebiliyor. Devletler arası muhabbetler üçüncü sınıf bir sahtelikle devam ediyor, en şık toplantı salonlarında kirli gözyaşları akıtılıyor ve kandırılmış kalabalıklar bu insanlık yangınına ayakta alkışlıyor. Herkes birbirinin kıymetlisine saldırıyor, çok olanlar az olanların ömründen alıyor. İnsanlık dört nala yarınısızlığa koşuyor. Kıymetli Hocam; böyle bir ar mektubu yazmak istemezdim size. Utanılacak cümleleri işte halimiz budur deyip not düşmek istemezdim elbette. Kendi tarafına kelle toplamaktan başka hüneri olmayan fikirlerin, sahip olduğu güzelliklerin farkına varamamış cahillerin, ilkel kabilelerin istilası altındayız belli ki. Dünya yuvarlaktır denildiğinde bile daha makuldü sanki kopartılan fırtına. **Belki de başa dönüyoruz, belki de hiç başlamadık şimdi başlıyoruz.** İyi şeyler olacak, iyi olanlar kazanacak; kim bilir belki de böyle bir kumar, böyle bir labirent soframıza konulan. Birkaç satır sanattan, edebiyattan da söz etmek isterdim aslında. Ne de olsa sığınacak en güzel liman tehlike anında. Yazık ki biraz utanmaktan biraz da sonsuz yalnızlıktan erteledim o en güzel cümleleri.

Şimdiyi yazdım size, gerçek şimdiyi. Öyle ya, nasıl yalan söyler insan kendi kendine. Yalanın, tamiri en zor olan türü değil mi bu?

Satırlarıma son verirken umudumu yeşerttiğimi bilmenizi isterim. Bugüne sevgi katıp yarını öyle düşlemek, özgürlüğün kokusunu hiç yitirmemek özlemiyle. Sokak çalgıcılarının melodileri eşliğinde dans edeceğimiz günlere inanarak, çocukların saklambaçta sobelenme endişesini önemseyerek, balıkçı teknelerinin, kumdan kalelerin, ağaçların, kuşların resmini çizerek tüketeceğimiz bir yıl olsun önümüzdeki. Öyle bir yıl olsun ki utanmayalım ne ondan ne de kendimizden. Hoşçakalın.

Güçlüler her zamankinden daha zalim, ezilenler her zamankinden daha güçsüz. Çocuklara kıyıyorlar hocam, çocuklara kıyıyorlar. İnsanlığın başına daha kötü ne gelebilir ki?

HAY ALLAH!
NEYSE Kİ
SICAK DEĞİLDİ...

BU GÖMLEK HEM BEYAZ HEM DE
RENKLİ, RENKLER KARIŞMAZ MI?
NASIL OLACAK ŞİMDİ?

HANGİSİYLE
YIKAYACAĞIM BUNU?!
BU SAATTE
MERAL'İ DE
ARAYAMAM.

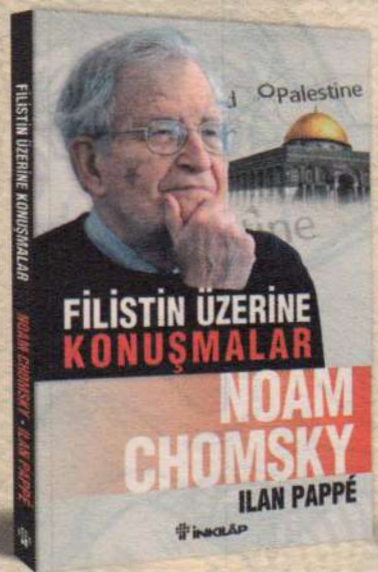
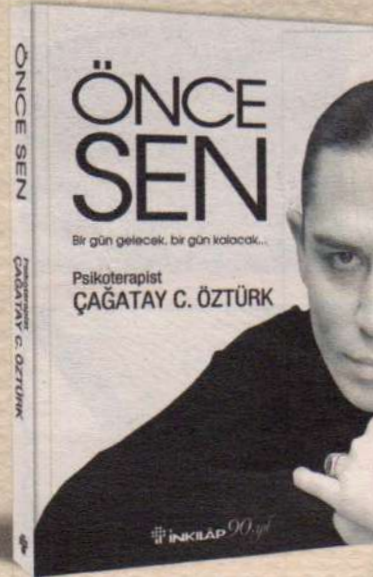
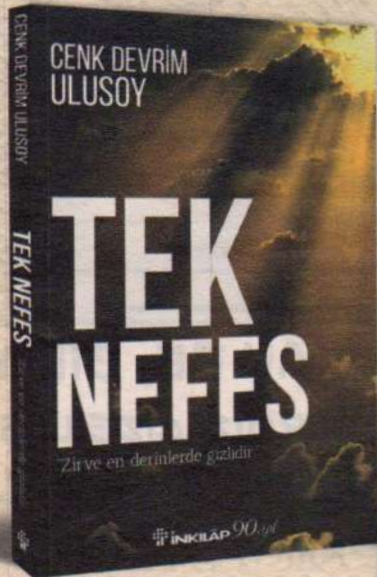
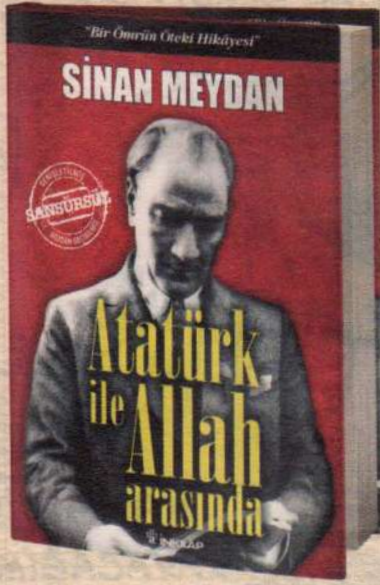
AAA!
BU DETERJANLA
YIKAYABİLİRİM...

"Kırmızı çizgili
beyaz gömlek
nasıl yıkanır?"

VAY BE, BİLİM İNANILMAZ!
KIRMIZI ÇİZGİLİ GÖMLEĞİMİ
BASF'NİN GELİŞTİRDİĞİ
KİMYASALLAR SAYESİNDE
SORUNSUZ BİR ŞEKİLDE
YIKAYABİLDİM.

İNKILÂP KİTABEVİ

1927'den beri kitapseverlerin dostu...

İNKILÂP

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros • İSTANBUL / Çağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

Kaan Koç

İyi, sizden?

Dünyada savaşlar mı oluyormuş, kan gövdeyi mi götürmüş, hiçbiri umurumda değil. İnsanım ben ve bu etçillerin arasında onurumu korumak için ruh sağlığımı yitirecek kadar aptal değilim.

Size bir itirafta bulunmam gerek. Ben Kaan Koç değilim. Pratikte öyle olduğumu düşünenler çoğunlukta ama işi pratiğe bakarak çözmeye çalışırsanız dünyanın koca bir toprak ve su yığını olduğuna kanaat getirirsiniz. Fakat dünya aslında bir et yığındır. Etler de durmadan birbirini yiyip yok eder. Yani dünya bir hiçtir. Her yemekten sonra özenle temizlenen ziyafet masası.

Konuya dönersek, bundan önce 17 farklı adım vardı; Harun Kerte, Nasıralı İsa, Kekeme Musa bunların birkaçı. Sonuçta insan insanlığı taşır. Bazıları beni bırakıp gitti, canları sağ olsun, yokluklarıyla da var onlar. Seviyorum diye avuçlarından çiviyle kendime çakacak değilim kimseyi. Kendimi. Ben de o gündür elimde bir günahın ateşiyle dolaniyorum. Önceki *ben*lerin bazıları da ölüverdi, hele birininki epikti; bir sabah, Mozart dinlemek için bindiği metronun kapılarına yaslanmış az ötedeki kızla göz göze gelmeye çalışıyordu. Metro araçlarının ölü kapıları vardır bilirsiniz; kimsenin inip binmediği tarafta, sıraları gelene dek beklerler. Biri beklemedi. Beklemeyen kapı açılıverdi ve o *ben* vefat etti üstünüze afiyet. Bir ara tekrar karşılaştık, başka bir *ben*le yaşıyordum o sıralar; evli, çocuğunun ağlayışlarına sürekli küfürler eden bir kocaydım. Metroda öleni gördüm ve suratıma hayatım hakkında dikenli sözcükler fırlattı, ona göre ben yaşamıyordum da bir doğa olayının köpekliğini ediyordum. Eh, dedim, sen de haklısın.

Canlılardan öğrendiğim bir ders varsa o da ölülerin daima haklı olduğudur.

Ölülere bulaşmaya çalıştığınızı görüyorum, denemeyin bile, yaşıatıverirler adamı ve ne halt edeceğinizi şaşırtırsınız.

Doktorum sende bir şey yok diyor. Bende çok şey var, doktorların sık sık yaşamla sonuçlanan hatalar yaptığını biliyorum ve bu yüzden onlardan çok korkuyorum. "Evet" diyorum, "vallahi bende bir şey yok ya, bu şaysizlik de olmasa ölmüştüm ben sayın doktorum, siz hiç üzülmeyin." Halbuki içim şeylerden geçilmiyor.

Benlerden biriyle sevgili olan eski kızların çoğu doktorumla hemfikirdi; beni ben zannettiler. Gençliklerine verdim. Ama şimdiki sevgilim farklı,

17. kendime gelişimde, Kaanken ona rastladım. Uzun süre sanki *beni* çakmış gibi davrandı. Çünkü herkesin daha ilk saniyede düştüğü hataya o takılmadı; bana hiç mi hiç nasıl olduğumu sormuyor. Açık sözlü birine nasıl olduğunu sorarsanız kucağınıza düşecek bombanın saçlarını okşayın gitsin, kurtuluşunuz yoktur artık. Sizi bütün sıkıntı yıldırımlarıyla gebertir. Ya da sizi çok seviyorsa, "İyi, senden?" deyip yeryüzünün en büyük yalanını atar ve kollarınızda can verir. İnanın bana bu taşınacak vebal değildir. O da, herhalde bundan olsa gerek, hiç hatırıma sormuyor. Sormasın, yoksa ölürüm. Hele şimdi, Kaan'ı

Yaratıcılığın merkezi insanın kasıkları değil midesidir.

yitirmişken ona nasıl olduğumu asla söyleyemem. Ölürüm daha iyi.

Konuya dönersek, konu benim. Doktorumla son görüşmemin sebebi 17. *ben*in gidişiydi. "Kaan gitti" demiştim ona, muayenehane penceresinden başımı uzatarak. İçeri gir, dedi bana ve lenf bezlerimden tutup odasına soktu. Aralık ayının ilk haftasıydı, doktor. Dışardaki pis soğuk, kulak deliklerimden girip karaciğerimde üreye dönüşüyordu. Bunun *ben*'le bir alakası yok, biliyorum. Hatırlamadığım detaylar var ama o ana ait. Hatırlayamadığım detayların yerini de anadan doğma gereksiz ve hatırlamamam gereken detaylar dolduruyor. Bu hep böyledir doktor, bilirsiniz, yeri dolmayan tek bir saniye yok. Görgü tanıklarına göre piyango bileti satan bir ihtiyarın başında durmuş ve bana "Yazmaktan da okunmaktan da bıktım, kendimi artık herkesin orospusu gibi hissediyorum, paydos" demiş. "Peki, sen ne yaptın?" diye sordu doktor. Dediğini yaptım, "Kendin ol" dedi bana "Şu sendeki kurşun kalemimi de geri ver." Gelenek budur; önceki ben, yerini yenisine bırakırken kaderini tayin eder.

Kendim oldum tekrar, 18 etti. Tabii artık yazamıyordum, şiirler falan sizlere ömür. Şimdi yeni bir doktordan randevu aldım, Yüksek Ruh Pezevengi yazıyor unvanında, tamam dedim, dişime göresin. İçimde bir uğultu var Kaan'dan kalma; hep böyledir, kurtulmaya çalıştığım ne huyum varsa önce üşenirim, sonra üzerine gidip onu yok ederim ve sonunda *ben*'le baş başa kalıp ellerimi iki yana açar ve aynadaki serseme "Şimdi ne olacak? Yeni adın ne?" derim. **Bir isim bulmalıyım kendime, annem başka, sevgilim başka, tuvalet çekmeceleri ve sifon bambaşka isimlerle sesleniyor bu ara bana.** Bir yandan herkes gibi her şeyi tüketmek bir

yandan da içimde hala yankısı süren yaratıcılık kaygısını kapı dışarı etmek istiyorum. Buna çözüm olsun diye Kaan'ın beni bıraktığı günden beri kumar oynadım, toplu taşıma araçlarında mücadele edip zaferler kazandım, Oidipus kompleksi üzerine okumalar yaptım, yemek yapmayı

öğrendim, kendime yeni bir hayat kurdum, özgür bir bireyim artık. Sonra da bunların sayesinde kadınları baştan çıkardım. Ama kadınlar da yetmiyor. Sonuçta yaratıcılığın merkezi insanın kasıkları değil midesidir. Ben de hepinizi boşverdim, çare mi bıraktınız sanki? Dünyada savaşlar mı oluyormuş, kan gövdeyi mi götürmüş, hiçbiri umurumda değil. İnsanım ben ve bu etçillerin arasında onurumu korumak için ruh sağlığımı yitirecek kadar aptal değilim. Bu konuda önderim böceklerdir. Niçin böyle söylediğimi araştırmanızı önerirdim ama yapmıyorum. Okuyucunun işi okuyup geçmektir ne de olsa. Geçiniz.

Konuya dönersek, konu *benim*. Çok geride kaldı konu ve araya siz girdiniz. Dönemiyorum.

başkaldıran insan

"Yoksulluk, benim için asla bir engel olmadı. Güneş, zenginlerin üstüne nasıl doğarsa bizim de tepemizde öyle yükselirdi. Hatta başkaldırı duygumu aydınlatan bu oldu. Eğer başkaldırdıysam, dürüstçe söyleyebilirim ki, **herkesin yanında olduğum için başkaldırdım**; herkes, aynı güneşin ışığıyla yıkansın istedim."

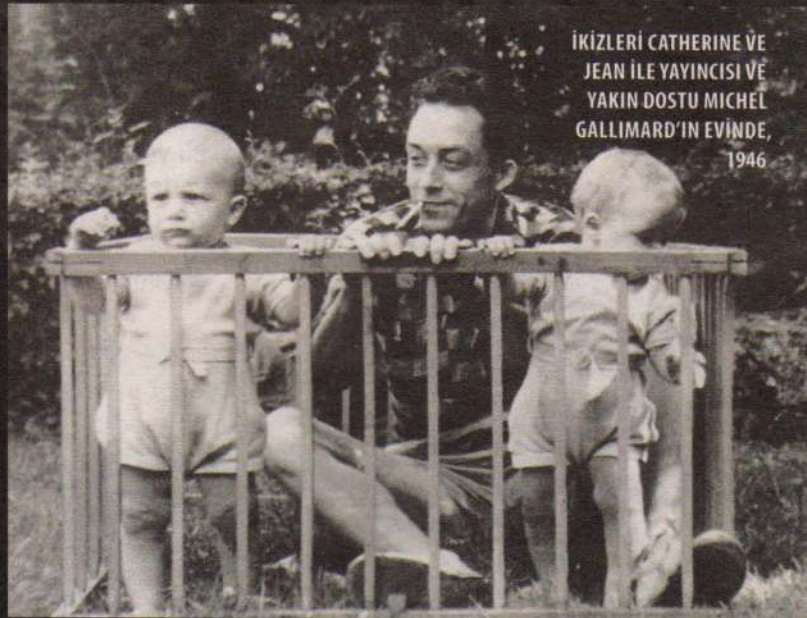
CEZAYİR'DEKİ DAİRESİNDE
TRAŞ OLURKEN, 1936

"Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, insanlar, tatsız ve acımasız inançlar yüzünden her şeyden utanır oldular. Kendilerinden, mutlu olmaktan, sevmekten, yaratmaktan utanıyorlar... Yazarlar ve sanatçılar bugün vicdan azapları içinde yaşıyorlar. Kendimizi bağışlanmış göstermeye çalışmak moda oldu aramızda."

EŞİ FRANCINE İLE...

İKİZLERİ CATHERINE VE
JEAN İLE YAYINCISI VE
YAKIN DOSTU MICHEL
GALLIMARD'IN EVİNDE,
1946

"17. yüzyıl, matematik çağı, 18. yüzyıl fizik çağı, 20. yüzyılımız korku çağıdır... Şu son yıllarda gördüklerimiz bizde bir şeyi kırdı. Bu şey, insanın güvenidir; o güven ki, insanlığın dilini konuştuk mu bir başkasından insanca karşılık göreceğimize inandırır bizi. Gözlerimizin önünde yalan söylediler, insanı küçülttüler, öldürdüler, sürdüler, işkencelere soktular. Ve hiçbir kez, bunu yapanlar, yaptıklarının kötü olduğuna inandırılmadı. Çünkü, kendilerine güveniyorlardı. Çünkü, soyut bir kafa, yani bir ideolojinin adamı başka bir şeye inandırılmaz. **İnsanlar arasında sürüp giden uzun diyalog bitti.**"

"Siz hiç, bir insanın kurşuna dizilmesini gördünüz mü? Elbette ki hayır, öyle infazlarda ancak davetliler hazır bulunur, bunlar da önceden seçilmiş kimselerdir. Sizler hep basılı resimlerle, kitaplardan ötesini bilmezsiniz. Göz bağı, bir direk ve uzaktaki askerler... **Hepsi bu kadar değil işte! Kurşuna dizme müfrezesinin mahkumdan ancak bir buçuk metre ötede olduğunu bilir misiniz? Bilir misiniz ki mahkum ileriye iki adım atacak olsa tüfekler göğsüne dayanacaktır? Bilir misiniz ki bu kısa mesafeden ateş edenler atışlarını kalp bölgesine çevirirler ve hepsi birden koca koca kurşunları ile oraya ateş edince insanın, yumruğunu içine sokabileceği bir delik açılır?** Hayır, bilemezsiniz çünkü bunlar kimsenin bahsetmediği küçük teferruatlardır. İnsanların uykuları, vebalılarının hayatlarından daha kutsaldır."

“Ona göre başımızı sokacak bir ev ve kitaplarımız varsa bize gereken her şey var demektir.”
Catherine Camus

Albert Camus

THEATRE ANTOINE, 20 NİSAN 1959

“İster bütün ömrünce ünsüz ya da bir zaman için ünlü olsun, ister zorbaların zincirlerine vurulsun, ister bir süre dileğini özgürce söylesin, yazar kendini haklı ve canlı bir topluluk içinde duyabilir; bu da, yazarın, elinden geldiğince, sanatının büyüklüğünü yapan şu iki görevi yüklenmesiyle olur: Gerçeği ve özgürlüğü. Sanatçının işi en büyük sayıda insanı toplamak olduğu için, yalanla ve kölelikle uzlaşamaz, çünkü, yalan da kölelik de, bulundukları yerde yalnızlıkları çoğaltırlar. Tek tek olarak sakatlıklarımız ne olursa olsun, **soylu yazarlık sanatı, korunması güç olan şu iki ödeve bağlı kalacaktır: Bile bile yalan söylememek ve insanın insanı ezmesine karşı koymak.**”

BOUGIVAL KASIM 1945

“Konu şu ki, entelektüellerin arasındayken, nedendir bilmem, sanki her zaman kabahatliymişim ve bir şeyler için durmaksızın özür dilemek zorundaymışım gibi hissederim kendimi. Sürekli onların içindeki birtakım kuralları çiğniyormuşum hissine kapılırdım ve bu beni oldukça rahatsız eder.”

Albert Camus, henüz 1 yaşındayken babasını savaşta kaybetmişti. Büyükannesinin yanına yerleştiler, “zalim” dediği ve ona neredeyse işkenceler yapan büyükannesinin. Camus’nün annesi Catherine, neredeyse tamamen sağır ve dilsizdi; oğlu gözlerinin önünde dayak yerken birtakım boğuk sesler çıkarabiliyordu yalnızca. Hayatta kalabilmek için gereken parayı temizlikçilik yaparak kazanan Catherine’in okuma yazması da yoktu. Albert Camus, annesini şöyle tanımlıyordu: **Annemleyken, asil bir ırka ait olduğumu hissederim; hiçbir şeye ihtiras duymayan bir ırk...** Camus, daima romanlarına gizledi onu. Özellikle Ocak 1960’daki korkunç araba kazasıyla gelen ölümün yarım bıraktığı son romanı, bitmemiş son büyük eseri İlk Adam’a...

İlk Adam, şu ithaf cümlesiyle başlar: **“Bu kitabı hiçbir zaman okuyamayacak olan insan, sana...”**

“Hayattaki en büyük arzusu, annesinin onun hayatı ve varoluşuna dair yazdığı cümleleri okuyabilmesiydi. Ama imkansızdı bu. Aşkı, tek sevgisi sonsuza dek sessizdi...”

ANNESİ CATHERINE HELENE CAMUS, OĞLUNUN FOTOĞRAFINA BAKARKEN

Başar Başaran

yeni saatler

Vapura koşturan topuklu ayakkabıların, yağmur altında servis bekleyenlerin, trende makyaj yapanların, ağırlıklarınca çantaları altında ezilen çocukların resminde hayatın sisteme boyun eğişi vardır.

Bu ülkeye en kopmayacak yerinden, lisanından bağlanmışım. O yüzden kendimi bildim bileli şu yanımda bir Türkiye ağrısıyla yaşıyorum. Bu melun kış, gece yatıp gece uyandığımız için her zamankinden karanlık geçiyor. Güneşi dahi küstürmenin mahcubiyetinden söz ediyorum. Olacak şey mi, Akdeniz'in ortasında Kaliningrad'da gibi uyanıp atom reaktörlerine giden işçiler gibi otobüslere doluşmak. Bedbahtlık dediğimde aklıma sabah karanlığında Mecidiyeköy geliyor. Pis bir yağmur güneşin namına suratımıza suratımıza tükürüyor. Düşünüyorum. Ahmet Haşim'in "Müslüman Saati" diye bir makalesi var. Batı saatine geçişimiz üzerine 1921 yılında yazmış. O vakit vazgeçtiğimiz günü şöyle tarif ediyor: "Ziyada başlayıp ziyada biten, on iki saatlik, kısa, hafif, yaşanması kolay bir günümüz vardı." Geçti üzerinden bir asır. Haşim'in şikâyet ettiği yeni günün ziyasından da eksildik. **Ampulleri azalan bir cami avizesi gibiyiz. Dışarıda kasvet, içeride ayaklarımız üşüyor. Elden ne gelir, içinde sürüklendiğimiz zamanın sahibi biz değiliz.**

"Bir köpek kavramı havlamaz" diyen Spinoza'dan el alarak köpeğin kendisinin peşine düştüysek, başını yiyesice kapitalizmin ulumalarını en çok sabahları duyarız. Kış günlerinde dolmuş camına yaslanmış uyuyanların, vapura koşturan topuklu ayakkabıların, yağmur altında servis bekleyenlerin, trende makyaj yapanların, ağırlıklarınca çantaları altında ezilen çocukların resminde hayatın sisteme boyun eğişi vardır. Telaş bu düzenin mütemmimidir. Hep söylendiği gibi hayatın bir koşturmaca olması üretim verimliliğinin zamanla mücadele esasına dayanmasından ileri gelir. Zira Allah'ın günü sermayedara bir türlü yetmez. Para ve zaman ona hep az gelmektedir. O halde oradan oraya yetişmeye çalışmakla helak olmaları insanların kaderleridir. Zira düzenin sahibi zamanın da sahibidir.

Zifirde yatıp zifirde kalkan bir ülkenin kalabalıkları acından ölmek karşılığında zaman üzerindeki haklarından çoktan vazgeçmişlerdir. **Kapitalistin altın dişlerinden adeta ayet gibi tıslayan "Vakit nakittir" sözü, sahip olduğu bu hakkın adeta nişanesi gibidir. Kafasını sallayarak bu sözün doğruluğunu onaylayan**

Karanlık sabahların şişmiş göz kapaklarının altında başlamadan kaybedilmiş bir günün mağlubiyeti gizlidir.

yiğınların aklından, "Neden benim için de böyle olsun ki?" sorusu geçmez. Kabulleniş çok derindir. Kim bilir, belki de canını dişine takmanın çaresizliğinden daha ağır; bu hayatın böyle yaşanmak zorunda olduğuna dair telkini düzenin yine insanın kendisine yaptırmasıdır. İnsanların dilinde teslimiyetin yükünü sahiplenecek itirafın yerini bu yaşayışı doğrulayacak böylesi sözler alır. Oysa düşününce anlaşılır ki, vakit nakittir önermesinin doğruluğu kimin vaktinden söz ettiğimize göre değişmektedir.

Sözgelimi; bir üretim bandında çalışacağı yerde araziye uyarak bankta dondurma yiyen bir işçinin çalışmaktan kurtardığı zaman yakalanmadığı sürece kendisinin değil, patronunun parasına mâl olur. O halde "nakit olan vakit" derken söz edilen her daim muktedirin vaktidir. O, bunun böyle olduğunu bize sürgit hatırlatmakla vazifelidir. Çirkin yüzünü sabah karanlığında yırtılan bulutların arasında görebilirsiniz.

Oysa sabah dediğiniz fecirdir. **Haşim duysa derdi ki "Artık fecri yalnız kümeslerimizdeki dargın ve mağrur horozlara bıraktık."**

Hâlbuki fecir saati Haşim'e göre rüyasız bir uykunun sonu, yıkanma, ibadet, neşe ve ümidin başlangıcıdır. Uykudan gün ışıyla uyanmış

bir insanın yüzü, kuş sesleri ve çiçek kokuları gibi fecrin en güzel tecellilerindendir. Bugün fecrin tecellisi kendini yataktan çıktığı anda yaşamaya ikna edebilme kabiliyetini yüzünden seçebildiğim insanların bakışlarıdır. Bize ya ıstıraplı bir zekanın çilesini yahut da sorgulanmamış bir hayatın bölünüşünü söylerler. **Karanlık sabahların şişmiş göz kapaklarının altında başlamadan kaybedilmiş bir günün mağlubiyeti gizlidir.**

İşte böyle bir asır önce başladığımızdan da geriye gitmeyi maharet bildik. Bize yabancı bir günün ruhumuzu tarumar edişini anlatmaya gayret ediyorum. Üzülüyorum. Bu yeni saat bizim için geceyi gündüze katarak saadeti az, meşakkatini çok, uzun, bulanık renkte bir yeni "gün" vücuda getirdi. Coğrafyasına

mugayir yaşayan bir kavmin inim inlemesini duyuyorum. Meramımı yine Haşim anlatıyor. "Şimdi Müslüman evindeki saat, başka bir âlemin vakitlerini gösterir gibi, bizim için gece olan saatleri gündüz ve gündüz olan saatleri gece renginde gösteriyor. Çölde yolunu şaşırırlar gibi biz şimdi zaman içinde kaybolmuş kimseleriz." Kendimi tam da böyle hissediyorum.

Emrah Akbaş

okudum çizdim

İçimizdeki Şeytan

Kalk, iki gözüm, iskeleye geldik. Günün birinde ya çıldıracağız, ya dünyaya hâkim olacağız. Şimdilik bir rakı parası bulmaya çalışalım ve parlak istikbalimizin şerefine birkaç kadeh içelim. (syf 17)

Hayatta fevkalade hiçbir hadise yoktur. Her şey birbirinin aynıdır. İşte bu kadar... (syf 23)

Yaşamak, herkesten daha iyi, herkesten daha üstün yaşamak, insanlara hâkim olarak, kuvvetli, belki de biraz zalim olarak yaşamak... (syf 45)

Büsbütün başka bir hayat, daha az gülünç ve daha çok manalı bir hayat istiyorum. Belki bunu arayıp bulmak da mümkün.. Fakat içimde öyle bir şeytan var ki... bana her zaman istediğimden büsbütün başka şeyler yaptırıyor. Onun elinden kurtulmaya çalışmak boş... Yalnız ben değil, hepimiz onun elinde bir oyuncağız... Senin dünyaya hâkimiyet planların bile eminim ki onun mahsulü... (syf 47)

Gözümüzü kör eden yedi renktir, kulağımızı sağır eden sesler, ağızımızı paslandıran yediklerimiz, kalbimizi önce coşturup sonra durduran sonsuz koşmalarımızdır. Yüksek insan dışına değil, içine kıymet verendir. (syf 51)

Hayatta hiçbir şey bizim arzumuza tabi değildir. (syf 73)

Bazen bütün insanları boyunlarına sarılıp öpecek kadar seviyorum, bazen de hiçbirinin yüzünü görmek istemiyorum. Bu nefret filan değil... İnsanlardan nefret etmeyi düşünmedim bile... Sadece bir yalnızlık ihtiyacı. (syf 88)

Sana teşekkür borçluyum evlat... Bana dünyanın hakikaten suratına tükürülmeye bile değmez olduğunu ve bu dünyada suratına tükürülmeyecek bir tek, ama bir tek insan bile bulunmadığını sağlam bir şekilde ispat ettin. (syf 184)

İnsanların en zayıf tarafları, sormadan, araştırmadan, düşünmeden, kafalarını patlatmadan inanmak hususundaki hayret verici temayülleridir. Dünyadaki yalancı peygamberleri yetiştirmek ve beslemek için en iyi gübre, işte bu bilmeden inanmak için çırpınan kalabalıktır. (syf 200)

İyilik demek kimseye kötülüğü dokunmamak değil, kötülük yapacak cevheri içinde taşımamak demektir. Bende bu fena cevher fazla miktarda mevcutmuş. Belki herkeste var... Fakat insan olan onu söküp atmasını, yahut boğmasını biliyor... Dokunmadan bırakmak, bir gün başını kaldırmasına meydan vermek olur... (syf 249)

İçimizdeki Şeytan
38. Baskı / Yapı Kredi Yayınları

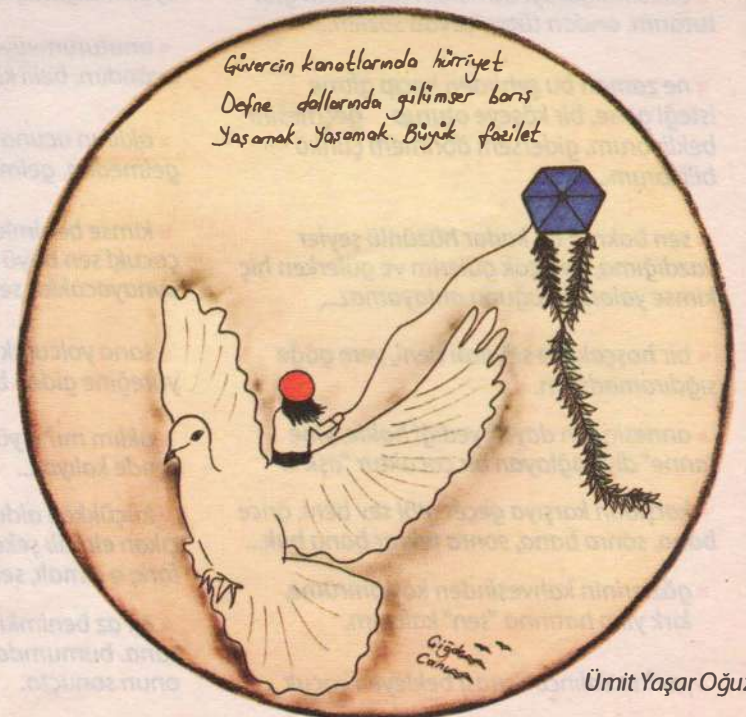
Çiğdem Canım Yayan

Yılmaz Erdoğan

Sunay Akın

Ümit Yaşar Oğuzcan

cemal süreya dizeleri

Google'da Ara

Kendimi Şanslı Hissediyorum

Yaklaşık 49.200 sonuç bulundu

Sosyal medyanın her alandaki önlenemez kirliliği nedeniyle, bir şekilde bazen Cemal Süreya hatta bazen de "Cemal Süreya" imzasıyla dolaşımda olan dizeler var. Hangi zalimin ne amaçla başlattığını anlamakta güçlük çektiğimiz bu kirlilik hareketi uzun zamandır birçok insanı hataya düşürdü. Biz de buna karşı, büyük şair **Cemal Süreya'ya ait olmayan dizelerin bir kısmını sizin için topladık**. Odanızın bir köşesine, duvarınıza, defterinize asın. Bilmeyenlere öğretin, sevdiklerinizi bu vahim hatalardan kurtarın.

Çünkü tıpkı Cemal Süreya'nın dediği gibi; "Şiir hayatın köpüğüdür. Çağın, hayatın, bütün bilgilerin... Şiir için hayat deneyimi gerek, düşünce, iletişim gerek, her şeye uzanmak gerek."

■ kırmızı bir atkı al sade, yalnızlığını saklar.
edip cansever okuma bu kış ruhunu sakatlar.

■ öyle bir sihirbazdın ki beni bile kaybettin...

■ ne kadar silersen sil; ya yırtılır defterin
ya da izi kalır cümlelerin.

■ önce sevdiğiniz terk eder sizi, ardından
uykunuz. sonra ne sevdiğiniz geri gelir
ne de uykunuz.

■ unutulmaz babaların öldüğü
annelerin ise onlarla gömüldüğü

■ her gece üstünü açma üşütürsün
diyeceğine, bir kere "kalbini açma
üzülürsün" deseydin ya anne...

■ "seni seviyorum" diyen, seni gerçekten
seven değildir. seni gerçekten seven; "seni
seviyorum" demeye çekinendir.

■ bilirsin sigarayı da kalem tuttuğum gibi
tutarım. ondan tüter "sevda sözleri..."

■ ne zaman bu şehirden kaçıp gitme
isteği gelse, bir köşeye oturup geçmesini
bekliyorum. gidersem dönmem çünkü
biliyorum...

■ sen bakma bu kadar hüznü şeyler
yazdığımı, ben çok gülerim ve gülerken hiç
kimse yalan olduğunu anlayamaz...

■ bir hoşçakal'a sığdırdı beni, yere göğe
sığdıramadığımı.

■ annesinden dayak yediği halde, yine
"anne" diye ağlayan bir çocuktur "aşk"...

■ karşıdan karşıya geçer gibi sev beni. önce
bana, sonra bana, sonra tekrar bana bak...

■ gözlerinin kahvesinden koy ömrüme,
kırk yılın hatırına "sen" kalayım.

■ parkta salıncak sırası bekleyen çocuk

gibi bekledim seni. biraz heyecan, biraz da
salıncağı "başkası kapacak" korkusu işte.

■ üşüdüysen söyle sevgilim, seni bir kat
daha seveyim!

■ bazen diyorum ki; ne olacak söyle gitsin..
sonra diyorum; "söyleyince ne olacak,
sus bitsin!

■ "düşenin dostu olmaz" der kimileri. sanki
ayakta olanın dostu çokmuş gibi...

■ birer birer, seve seve çıktığım aşk
basamaklarını; onar onar, söve söve
iniyorum şimdi!

■ mutlu olmanın yolunu, karşıdakini mutlu
etmek sanıyorduk.
yanıldık! çünkü ne kadar mutlu ettiyse, o
kadar yalnız kaldık.

■ ertesi gün sana kavuşmayacağım için,
uyumadığım geceler var benim.

■ unuturum diye uyudum. yine seninle
uyandım. belli ki uyurken de sevmişim seni.

■ aklının ucuna oturup kendimi bekledim;
gelmedim, gelmedim, gelmedim.

■ kimse benimle oynamıyor diye ağlayan
çocuk! sen büyü hele, bak ne oyunlar
oynayacaklar seninle.

■ sana yolculuk yapmak istiyorum. kes
yüreğine giden bir bilet; "can" kenarı olsun...

■ aklım mı? o yüzüz bir misafir. hep
sende kalıyor...

■ küçükken aldığım dışı güzel, içi hep çürük
çıkan elmalı şekerler gibisin. aranızdaki tek
fark; o elmalı, sen ise el' malı.

■ en az benimki kadar annemin de ahı tutar
sana. burnumdan getirdiğin süt,
onun sonuçta.

■ denize ilk giren çocuk masumiyetiyle
seviyorum seni. boğulacakmışım gibi.

■ gitmekle gidilmiyor ki... gitmekle gitmiş
olamazsın; gönlün kalır, aklın kalır,
anıların kalır.

■ ve sonra gülüşün geldi aklıma ve dedim ki,
yine gelsen yine severim seni

■ sen dedi; intihar gibisin. hem herkes
tarafından bir kez düşünülen hem de
cesaret edilemeyen.

■ gider gibi yapmadım ben, ya kaldım ya
gittim. sen ise kalır gibi yaptın, ama gittin ve
ben bittim.

■ benimsin demeden önce, seninim demeyi
bilmeli insan.

■ tamam mesafeler aşka engel değil, ama
ben burada ağlasam senin yanakların
ıslanır mı orada?

■ uğraşamam dünümle ve dünümdekilerle.
ben yarına bakarım yanımdakilerle.

■ aslında annem seni anlatır dururmuş
çocukluğumda, meğer her masala
seni anlatarak başlarmış. bir varmış,
bir yokmuş.

■ cenaze arabalarını süslemek gibidir
yokluğunu yazmak. ne kadar güzel olsa da,
ölüm taşır.

■ o beni herhalde sevmiş! oysa ben onu her
halde sevmiştim.

■ bazen seni sevmiyorum, sonra
hemen geçiyor.

■ sen yeter ki içinden de olsa bir seni
seviyorum de; benim kulaklarım
çınlasın kâfi.

Biliyorum sana giden yollar kapalı
Üstelik sen de hiçbir zaman sevmedin beni

Ne kadar yakından ve arada uçurum;
İnsanlar, evler, aramızda duvarlar gibi

Uyandım uyandım, hep seni düşündüm
Yalnız seni, yalnız senin gözlerini

Sen Bayan Nihayet, sen ölümüm kalımım
Ben artık adam olmam bu derde düşeli

Şimdilerde bir köpek gibi koşuyorum ordan oraya
Yoksa gururlu bir kişiyim aslında, inan ki

Anımsamıyorum yarı dolu bir bardaktan su içtiğimi
Ve içim götürmez kenarından kesilmiş ekmeği

Kaç kez sana uzaktan baktım 5.45 vapurunda;
Hangi şarkıyı duysam, bizim için söylenmiş sanki

Tek yanlı aşk kişiyi nasıl aptallaştırıyor
Nasıl unutmuşum senin bir başkasını sevdiğini

Çocukça ve seni üzen girişimlerim oldu;
Bağışla bir daha tekrarlanmaz hiçbirini

Rastlaşmamak için elimden geleni yaparım
Bu böyle pek de kolay değil gerçi...

Alışırım seni yalnız düşlerde okşamaya;
Bunun verdiği mutluluk da az değil ki

Çıkar giderim bu kentten daha olmazsa,
Sensizliğin bir adı olur, bir anlamı olur belki

İnan belli etmem, seni hiç rahatsız etmem,
Son isteğimi de söyleyebilirim şimdi:

Bir geceyarısı yazıyorum bu mektubu
Yalvarırım onu okuma çarşamba günleri

Cemal Süreya
Mektuplarda Kalanlar, Sevda Sözleri

Sunay Akın

cemal süreya ve masallardaki cadı

O gün, tribünde kız kardeşleri Ayten ve Perihan'la birlikte Esmâ da kendisini izlemektedir. Ve Cemal Süreya, kız kardeşlerini sevindirmek, güç katmak ve Esmâ'ya karşı zafer kazanmak için insan üstü bir güçle koşmaktadır.

O'nun tarihi, biraz da Anadolu'nun tozlu, buzlu, sarp yollarında yol alan kamyonların tarihidir...

Atıf Yılmaz'ın unutulmaz filmi "Selvi Boylum Al Yazmalım"ın ilk sahnesi gibi başlar hayat hikayesi...

Hüseyin, takım elbise giyen, kravat takan bir kamyon şoförüdür. Bu yüzden ona "Süslü Hüseyin" derler...

Ve bir gün, kamyonu Karatuş Köyü'nden geçerken gönlünü kaptırır, gördüğü Gülbeyaz'a. Gülbeyaz, babası Çanakkale Savaşı'nda şehit düşen, annesini de küçük yaşta kaybeden bir Zaza kızıdır. Asıl adı "Güllü" olsa da, güzelliğinden dolayı köy halkı ona Gülbeyaz demektedir.

Süslü Hüseyin kamyonuyla Erzincan'a kaçar Gülbeyaz'ı bir gün... Doğan ilk çocuklarına da Cemalettin adını verirler.

Şeyh Sait ayaklanmasından sonra çıkarılan Yasak Bölgeler Kanunu'yla on binlerce insan göçe zorunlu tutulur. Süslü Hüseyin'in olaylarla hiçbir ilgisi yoktur. Ama, kardeşi Memo'ya, bir tartışma esnasında valiye yumruk attığından dolayı "Üç gün içinde Erzincan'ı terk edin" emri gelmiştir. Süslü Hüseyin de ağabeyini yalnız bırakmamak için ailesiyle birlikte aynı trene biner.

Tren dediğimiz de yük vagonudur. Başlarında iki jandarmayla yola koyulurlar. Gülbeyaz'ın kucağında altı aylık kızı Ayten... Perihan eteğine yapışmış, Cemalettin ise yere uzanmış, uyur gibi yaparak babasını ve amcasını dinliyor: "Yok canım, öldürecek olsalardı, öldürürlerdi."

Tren bir istasyonda durur: "Bilecik" Yük vagonlarından indirilen insanlar bir cami avlusuna sığınır. O sırada, Bilecik halkı etraflarında toplanmaya başlar. Ve hep bir ağızdan "Defolun, sizi burada istemiyoruz" diye bağırmaya başlarlar.

HAYIR!

O çağıdışı, barbar görüntüler günümüz haberlerine aittir!

Bilecik halkı evlerinde yaptıkları sini sini baklava ve böreklerle karşılar, ülkenin doğusundan ceza olarak sürgüne gönderilen

insanları. İciticici bir tek bakış yoktur Bilecik halkının gözlerinde. Tam tersi, akrabadan daha ileri olurlar, ürkek ve yorgun insanlar için...

Gülbeyaz yeniden hamiledir... Ne var ki, düşük yapar, kanama durdurulamaz. Ve hayatını kaybeder. Bilecik, Erzincan'ın güzeller güzeli kızını bağrına basar!

Cemalettin, Bilecik Birinci İlkokulu'nda önünde oturan arkadaşı Altan Günalp'le hayatının ilk dergisi "Birinci Sayı"yı çıkarır.

Yazılarını ve resimlerini teker teker yazarak, boyayarak hazırladıkları dergiyi "1 Kuruş"a sınıfın kızlarına satarlar. Bu arada, Altan ile "102" numaralı Hikmet adlı kıza kur yapsalar da, çok güzel şarkı söyleyen Şadan'da da gözüdür. Helvacının kızı Hatice'ye tutkun olan Cemalettin'in aşkı ise elbette öğretmen Afife'dir!

Altan'la dergi çıkarırken, bir diğer sınıf arkadaşı Alptekin'le de okulun gazetesini hazırlamaktadır. Gazetenin şiiir bölümünden sorumludur Cemalettin...

Bilecik'te, şehir dışına doğru bir mahallede oturmaktadırlar.

Cemalettin mahalledeki çocukların elebaşısıdır.

Gece arkadaşlarını toplayarak kapı kapı dolaşırlar.

Yağmur duasına çıktıklarını söyleyerek her evden yiyecek bir şey alırlar. Sonrası, mahallenin boş bir arsasında çekilen ziyafet!

Ne var ki, karısı Gülbeyaz öldükten altı yıl sonra Süslü Hüseyin, babaanneleri de yaşlandığı için çocuklarına da annelik yapsın diye İstanbul'daki ablasına evlenmek istediğini bildirir.

Ablası da Esmâ'yla çıkagelir. **Ve Süslü Hüseyin Esmâ'yla evlenir. Bundan sonraki günler, Cemalettin ve kardeşleri Perihan ve de Ayten için, okudukları cadı hikayelerine dönüşecektir...**

Temizlik hastası olan Esmâ, Perihan ve Ayten'e her gün evin her köşesini sildirmektedir. Su çekerken kovayı kuyuya düşüren Perihan'ı saçlarından tutarak kuyuya sarkıtır. Kan akıtıncaya kadar dövdüğü çocukları "Bugün senden çok kan aktı, çok yemen lazım" diyerek masaya oturtur ve önlerine son derece kalın sürülmüş yağlı ekmek koyar. Kızların midesi o kadar çok yağ kaldırmayınca da, saçlarından tutarak başlarını masaya vurur. Sesleri çıkmasın diye de ağızlarına mendil tıkar. Bayılınca da suyla ayılır.

Cemalettin de uyurken Esmâ'nın işkencelerinden payına düşeni alır. Gece, aniden yatağında üstüne çıkar ve ayakları altında çiğner. Bir gün, Cemalettin'in canını yakmanın en etkili yolunu bulur Esmâ... Tüm kitaplarını ve dergilerini ateşe atar!

Evde bunlar olup biterken, çocukların bal ne yapmaktadır?

Kamyonu yollardadır Süslü Hüseyin... E döndüğünde Esmâ en güzel elbiselerini giyme kocasını güler yüzle karşılamakta ve binbir lezzetli sofralar kurmaktadır. Baba, çocukların yüzlerindeki yaraları görünce de Esmâ'nın yan hazır: "Kendi kendilerine kavga ediyorlar, birbirlerini yaralıyorlar."

Soldan ikinci, ipi göğüsleyen Cemal Süreya

19 Mayıs kutlamalarında yapılan 100 metre koşusunda, ayağında postallarıyla ipi ilk göğüsleyen atlet Cemalettin'dir. Bilecik Valisi ödül olarak bir dolma kalem armağan eder... Bu, hayatının ilk dolma kalemidir.

Elimizde, bu yarışta Cemalettin'in tam ipi göğüslemeden az önce çekilen bir fotoğraf var. Bu fotoğrafta Cemalettin'in yüzüne çok iyi bakmak gerekir! Çünkü o fotoğrafta Cemalettin'den, yani sevgili hocam Cemal Süreya'dan, çok daha ağırılarını dinlediğim üvey annesi Esmâ'nın yaptığı işkencelerin izi vardır... O gün, tribünde kız kardeşleri Ayten ve Perihan'la birlikte Esmâ da kendisini izlemektedir. Ve Cemal Süreya, kız kardeşlerini sevindirmek, güç katmak ve Esmâ'ya karşı zafer kazanmak için insan üstü bir güçle koşmaktadır. Birinci olduğunda tüm Bilecik, baklava ve böreklerle karşıladığı Gülbeyaz'ın çocuğu Cemal Süreya'yı ayakta alkışlarken, Esmâ, telaffuzu bozuk olduğu için "züppe" sözcüğünü "Zupe... Zupe... Zupe..." olarak yirtinircasına bağırılmaktadır...

Cemal Süreya'nın hayatındaki bu cadı hikayesi ne kadar mı sürüyor?

Aile İnegöl'e taşındığında, ekmek almak için gittiği fırının sahibi Behiye Esmâ'ya çıkışır: "Sen ne ahlaksız, vicdansız bir kadınsın. Utanm musun öksüz çocuklara yaptıklarından?" Esmâ ekmek küreğini fırıncı kadının başına vurur. Ya kadın yere düşer, bayılır...

Esmâ, korkarak İstanbul'a kaçar...

Ve çocuklar Esmâ'yı bir daha da hiç görmezler.

Ortadaki Cemal Süreya'nın öğretmeni Afife Erinç... Ve onun solunda, ikinci çocuk Cemalettin...

Ataol Behramoğlu

cemal süreya

Şair daha ilk kitabıyla (ve özellikle de bu kitabında) şiire daha geniş bir gökyüzünde soluk aldırarak sözleri bulmuş ve onlarla da şiir okurunu gerçekten de daha geniş bir gökyüzüne taşımayı başarmıştır...

Cemal Süreya'nın bende en çok iz bırakan şiirlerinin başında, içinde olduğu kitaba da adını veren "Üvercinka" gelir.

Üvercinka ne demek? Bunun bir önemi yok. O bir imgedir. Yenilikçi, taze, canlı bir imge.

İçinde "güvercin" i barındırıyor.

Başsız bir güvercin belki.

Sondaki "ka" Rusçada küçültme, yumuşatma, sevimlileştirme ekidir. Cemal Süreya bunları böyle düşündü mü, bilemem.

Fakat hepsinden daha önemlisi, şiirin yazıldığı 1956'da henüz 25 yaşındaki şairin, sözlüklerde yeri olmayan, kendi buluşu (yaratısı) bir sözcüğü, belki en önemli şiirine, ilk (ve bence en önemli) kitabına ad olarak vermesidir.

Bu cesaret, gözü peklik, yenilikçi şiirimizin kuşkusuz en önemli adımlarındandır.

"Üvercinka" (1958) "Yerçekimli Karanfil" (E. Cansever, 1958) ve "Dünyanın En Güzel Arabistanı" (T. Uyar, 1959) birlikte, yenilikçi şiirimizin, denebilir ki sacayağını oluştururlar...

"Üvercinka" sözcüğü "lettrist" bir buluş olarak kalsa, uzun ömürlü olamazdı.

Bu buluşa can katan, ardı sıra gelen dizelerdir.

25 yaşındaki şair şöyle sesleniyor sevgiliye:

*Böylece bir kere daha boynunlayız sayılı yerlerinden
En uzun boynun bu senin dayanmaya ya da umudu kesmemeye*

Bence sadece şiirin bu iki giriş dizesi üzerine bile, "şiirbilim" e ilişkin bir inceleme yazılabilir... "Sayılı yer" tamlaması daha çok nesre uygun, nesirde kullanılagelen bir anlatım ögesidir. Örneğin, sözgelimi, bir konuşma ya da yazıda "Emirgan çay bahçeleri İstanbul'un sayılı dinlence yerlerindendir" diye bir tümce kurabiliriz.

Şair, sevgilinin "yer"lerini bölümlere ayırıyor, "boyun"u "sayılı yer"lerden biri olarak öne çıkarıyor, ona "en uzun" nitelemine (sıfat) ekliyor ve onu "dayanmanın" "umudu kesmemenin" güvencesi, dayanağı olarak tanımlıyor...

Bu başlı başına yepyeni bir imgesel yoğunluktur...

Bu imgesel yoğunluk genel olarak da Cemal Süreya şiirindeki sözcük seçimi, imge örgüsü, biçim ve içerik ilişkisi konularının irdelenmesinde çıkış noktası olabilecek özelliklere sahiptir...

*Lâleli'den dünyaya doğru giden bir tramvaydayız
Birden nasıl oluyor sen yüreğimi elliyorsun
Ama nasıl oluyor sen yüreğimi eller ellemez
Sevişmek bir kere daha yürürlüğe giriyor
Bütün kara parçalarında*

Afrika dahil

Lâleli'den dünyaya doğru giden bir tramvayda olmak... Dilediğiniz gibi yorumlayabileceğiniz bir imgesel açılım...

**Sevgiliyle birlikteyken,
nereden nereye gidilirse gidilsin,
dünyaya doğru gidiliyor
demektir...**

Nitekim, "yüreğin ellenmesi" gibi halksal bir deyim çıkıyor karşımıza. "Yüreğe dokunmak" diye bir halk deyimidir ama, "yüreğin ellenmesi"ni (en azından şiirde) belki

de ilk kez bu gözü pek, genç şair kullanıyor... Derken, sevişmenin bir kere daha "yürürlüğe girdiğini" öğreniyoruz. "Yürürlüğe girmek", tıpkı yukarıdaki "sayılı yer" gibi, düzyazıya özgü bir dil ögesidir. Daha çok yasa, yönerge gibi kuralların işlevsellik kazandığını bildirmek için kullanılır.

Şair bu sözü "sevişmek" için kullanmakla, "sevişmek" olgusuna ayrıntı zenginlikleri; mizahtan da yoksun olmayan tutku ve erotizm tatları katıyor.

Cemal Süreya'nın "Üvercinka" şiirinin ve kitapta yer alan başkaca şiirlerinin yarattığı etkiyi, yine bu ilk kitabındaki şiirlerden "Aslan Heykelleri"ndeki iki dizeyle açıklayabiliriz:

Yeni sözler buldum bir nice seni görmeyeli

Daha geniş bir gökyüzünde soluk aldırarak şiire.

Şair daha ilk kitabıyla (ve özellikle de bu kitabında) şiire daha geniş bir gökyüzünde soluk aldırarak sözleri bulmuş ve onlarla da şiir okurunu gerçekten de daha geniş bir gökyüzüne taşımayı başarmıştır... Bunu yaparken, hiç kuşkusuz, kendi şiirimizde ve dünya şiirinde beslendiği, dayandığı, nefes aldığı kaynaklar vardı.

Bunlardan bir tanesi, bana kalırsa, başta Orhan Veli'ninkiler olmak üzere Garip kuşağı şiiridir.

Bir gün kuşakdaşlarımdan bir şair arkadaşım, beni 1960 kuşağı içinde Orhan Velilere en yakın şair olarak gördüğünü söylemişti. Ben İkinci Yeni şairleri arasında aynı şeyi Cemal Süreya için düşünüyorum. Onun şiiri, 40'lı yıllar şiirimizin aydınlık dilinden, ışık dolu yaşam betimlerinden yola çıkarak bir başka aşamaya ulaşmıştır.

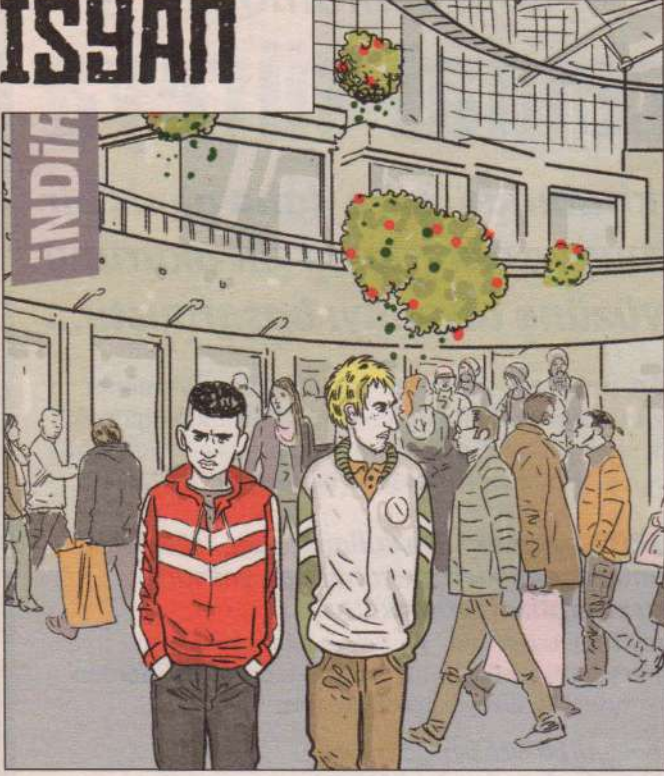
SAN

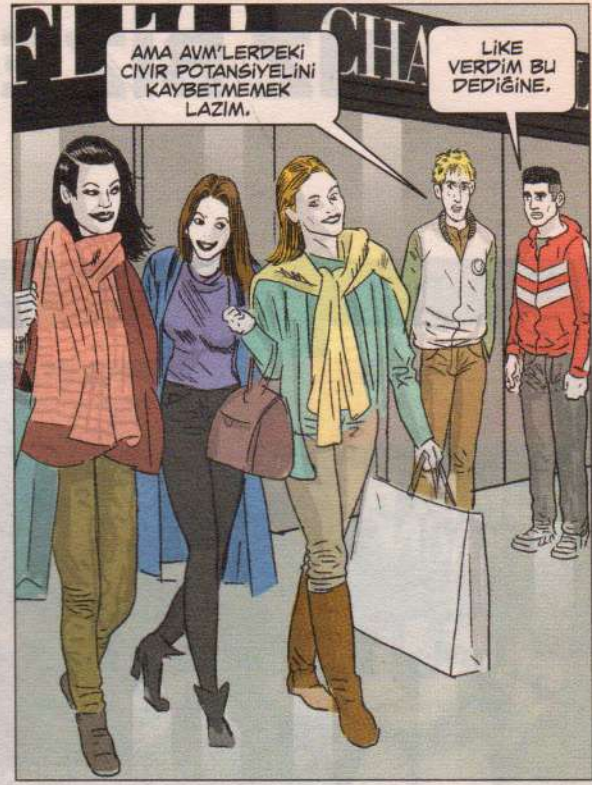
*Kırmızı bir kuştur soluğum
Kumral göklerinde saçlarının
Seni kucağıma alıyorum
Tarifsiz uzuyor bacakların*

*Kırmızı bir at oluyor soluğum
Yüzümün yanmasından anlıyorum
Yoksuluz gecelerimiz çok kısa
Dört nala sevişmek lâzım*

ALAYINA İSYAN

EN SEVİLEN TİYATRO OYUNLARI VE BİZ BİZE MÜZİK HER HAFTA AKS'DE!

TİYATRO 13 Ocak Cuma 20.30 SİMDİ NE OLACAK? İki perde komedi Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	DİNLETİ 20 Ocak Cuma 20.30 DEMİR DEMİRKAN Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	TİYATRO 21 Ocak Cumartesi 13.00 PINKYU Müzikal Çocuk Oyunu Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	TİYATRO 26 Ocak Perşembe 20.30 YETERSİZ BAKIYE Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	DİNLETİ 27 Ocak Cuma 20.30 KAAN TANGÖZE Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp
TİYATRO 28 Ocak Cumartesi 13.00 ŞİRİN MAVİŞLER UZAYDA Müzikal Çocuk Oyunu Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	TİYATRO 3 Şubat Cuma 20.30 Tıhaf Bir Pazar Günü Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	TİYATRO 4 Şubat Cumartesi 13.00 TATLI RÜYALAR Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	TİYATRO 10 Şubat Cuma 20.30 ASI KUŞ Ali Poyrazoğlu Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	TİYATRO 16 Şubat Perşembe 20.30 BİR ÇİFT GÜVERCİN Sunay Akın Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp
DİNLETİ 17 Şubat Cuma 20.30 MOR VE ÖTESİ Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	TİYATRO 18 Şubat Cumartesi 20.30 NE SENİNLE NE SENSİZ Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	DİNLETİ 24 Şubat Cuma 20.30 YENİ TÜRKÜ Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	TİYATRO 25 Şubat Cumartesi 13.00 MASAL KAHRAMANLARI TARTARON'A KARŞI Yöneten: M. Kemal Özalp Oyuncular: M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp, M. Kemal Özalp	

Biletler Biletix'te.

biletix
ticketmaster Türkiye

3. Kat: Kültür, Sanat ve Sinema Katı
Akasya, Çeçen Sokak No: 25 Acıbadem,
Üsküdar 34660 İstanbul

akasyakultursanat.com
info@akasyakultursanat.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

AKASYA
KÜLTÜR
SANAT

Rıdvan Akar

gündelik konuşmalar

O helikopter neden o kadar alçaktan uçtu?
Ambulans sesleri niye bu kadar fazla?
İtfaiye araçlarının siren sesleri arttı...
Polisler neden bu caddenin güvenliğini aldı acaba?

Bu patlama da ne?

Yoksa?

Egzoz mu?

Silah seslerine benziyor ama...

Saydım üç

asker dolu

otobüs bizim

tarafa geldi?

Bu saatte

sela okunması

garip değil mi?

Taraftara pek benzemiyorlardı? Slogan atıyorlar gibi geldi...

Burası kalabalık, ne olur ne olmaz...

Ben şu aralar AVM'ye gitmem valla...

Şu karşıdan gelenin giysileri çok kalın değil mi? Üstelik sırt çantası da var...

Aman! metrobüste, metroda dikkatli ol.

Gazetede aranan bomba yüklü aracın plakası bu değildi bence... Ama hangi ilin plakası o?

O çocuk Suriyeli miymiş?

Orada polisler nöbet tutuyor...

Bombayı gizlemek için böyle giyiniyorlarmış. Onun için sordum.

Bu araba ikinci defadır bizim sokaktan geçiyor...

Twitter yine ağırlaştı, haberlere baktın mı?

Yok, yok o kadar olmaz, yayın yasağı konmadı...

Sana kalabalık yerlere gitme diyorum...

Oğlum, maça gitme, gördün bak...

Kızım, öyle giyinme bak tekme yi yersin, uyarmadı deme...

Parayı kaptırdığım dersane FETÖ'cülerinmiş...

Askeri lojmanların orada çöp arabaları gördüm, aman ha!

Kimliğin yanında mı?

Telefonun yanında olsun, aradığımda mutlaka aç bak...

Trump geldi, Amerika hayalinin üzerine su iç...

Tamam gidelim de nereye?

Evde para bulunduralım...

Haberlere baktın mı?

İzleme sen de...

Kim üstlenmiş?

Bu suikastten sonra tuz da koktu.

Yazık gencecik çocuk...

İçim kıyılıyor, töreni seyredemiyorum...

Amaaan dolarla borcu olan düşünsün...

Sizin iş yeri kapanacak diyorlar...

Ben oğlumu nasıl askere yollayacağım?

İyi yazardı, hep okurdum, ne diye içeri almışlar?

Yazık, polis mi olmuş? Hem de tayini

oraya mı çıkmış?

Filanca elçilik uyarmış, o semte gitme...

El Bab da nerede yahu?

Kanada bizim bölümden

mezunları alıyormuş...

Valla, ülke nasılsa ben de öyleyim...

E, nasıl çözülecek bu işler?

Keşke bu tonda artık konuşmasa...

Ben silahtan korkarım, eve

meve almam...

İzlemiyorum abi, kafayı üşütücüm

yoksa...

Sen konuş, bak şöhretli gazetecileri bile

içeri alıyorlar, seni haydi haydi...

Valla hiç onun sesine benzemiyor,

troidür o konuşma...

O konsere gidenleri kamerayla çekip evden almışlar... Filancanın yalancısıyım.

RDX ne lan?

S..ktirip gitsin 2016, canımız yandı be...

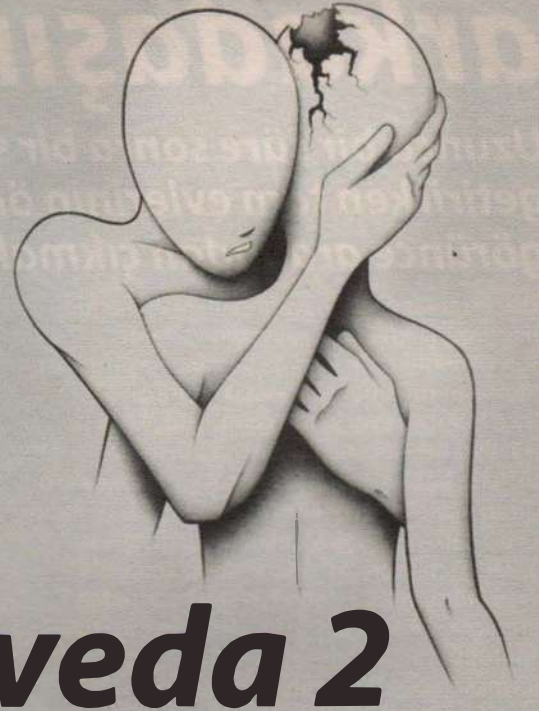
Twitter'da okudum... "Enseyi

karartmayın, bugün daha huzurlu ve

mutluyuz yarından" diye yazmış biri...

Celil Nalçakan

veda 2

ADAM - Seni seviyorum...

KADIN - Her şeyi daha da zorlaştırma ne olur.

ADAM - Seni seviyorum...

KADIN - Öyle sanıyorsun... Alıştın aslında... Bana değil, içindeki hisse alıştın. Ama korkma, o kalacak orada. Sonra, adı değişecek, saç rengi, belki dini bile... Fakat inan eski sevgilim, bir gün sen de bana hak vereceksin... O zaman, belki sen de benim sana bu söylediklerimi başka birine söylüyor olacaksın. Kim bilir? Belki ben de şu an senin duyduklarımı, başkasından duyacağım.

ADAM - Seni seviyorum...

KADIN - Yapma yalvarırım yapma! Zaten yeterince zor olan bir şeyi daha da güçleştirmek neden? Bak! Eşyaların kapının önünde duruyor. Tanıdığım güçlü adamın eşyaları... Bırak ilk gördüğüm günkü gibi hatırlayayım. Miğferinden düşmanın kanı damlayan, yenilmez bir imparatorken kuyruğunu bacaklarının arasına kısırtıp, bir parça ekmek için inleyen bir sokak köpeğine çevirme içimdeki seni.

ADAM - Seni seviyorum...

KADIN - Gececek... Bu kapıdan çıktığın anda aldığın ilk nefes, kalbini parçalayacak. Birkaç hafta, yataktan çıkmayacaksın. Canın hiçbir şey yapmak istemeyecek. Sürekli beni düşüneceksin. Arayacaksın, ben telefonumu açmayacağım. O an ne yaptığımı düşüneceksin sonra. Yanımda, yatağımda, aklımda başka birinin olup olmadığını... Zamanla daha az aklıma gelecek bunlar. Ardından, kötü anıları hayal ettirecek sana beynin. Uzaklaşacaksın. İyice... Ve birkaç ay sonra bir yerde, başka bir kadın göreceksin, için bi garip olacak. Sonra...

ADAM - Sus!

KADIN - Sonra, onunla uyuduğun bir gece, benim aklıma düşeceksin. Şu an ki halinle hatırlayıp özleyeceğim seni.

ADAM - ...

KADIN - Arayacağım...

ADAM - ...

KADIN - Ve sen eski sevgilim, telefonunu açmayacaksın.

(Adam çıkar)

KADIN - Seni seviyorum.

Nihat Sırdar

arkadaşım muammer...

Uzunca bir süre sonra bir salı akşamı pazardan babamın el arabasını ite kaka getirirken tam evlerinin önünde arabadan inerken gördüm Muammer'i. Beni görünce arabadan çıkmak için hamle yaptı.

Nice insanlar geçer hayatından. Mahallende, okuduğun okullarda, çalıştığın yerlerde... Gün gelir biri çıkar karşına ve sana gayet süper bilgisayar muamelesi yaparak "Hani 14 sene önce beraber aynı yerde çalışmıştık. Hani ben çayı hep beş şekerli içerdim" der ve hesap sorar gözlerle bakar. Hatırlayamamanın verdiği soru işareti gözlerinde belirince karşı taraf bakışlarını "Götü kalkmış bunun" şeklinde değiştirir ve "Yıllar geçti tabieğğ" diye kestirip atar. Nasıl hatırlayabilir insan hayatına sonradan giren çok o kadar çok insanı ismiyle, suretiyle? Unutulmayan ve ömrünün sonuna kadar görmeden bile hiç unutamayacağın insan hayattaki ilk arkadaşındır.

Kim sizin hayattaki ilk arkadaşınız? Hemen isim aklınıza geldi değil mi? Benim hayattaki ilk arkadaşımı Muammer. Ahşap iki katlı evimizin hemen karşısında bütün görkemiyle dikilen mahallemizin ilk betonarme yapılarından İtimat Apartmanı'nın ilk katında oturuyordu Muammer. Dolayısıyla fiziki olarak ilk arkadaşım olması en olası çocuktur.

Aynı yıllarda doğmuş, aynı yıllarda büyümüş, camlarda en bebek ve şirin hallerimizle şebeklik yaparak gelip geçeni güldürmemiz hep aynı yıllarda olmuştu.

Hemen hemen aynı zamanlarda sokağa çıkışımıza izin verilmesi ve arsalarda toprak zeminde misket, mahallenin diğer çocuklarıyla bir araya gelerek yakartop, istop oynamayı öğrenişimiz, kızların eteklerin açıldığını görmek için yalandan ip atlamaya talip oluşumuz hep birlikte olmuştu.

Muammer'in babası ve amcası iki aile olarak aynı dairede yaşıyorlardı. Öyle büyük değildi İtimat Apartmanı'nın daireleri. Hepi topu altmış metrekarelik bir evde babası, amcası, annesi ve yine anne dediği yengesı, ablası Reyhan ve abisi Ceyhan'la yedi kişiydiler.

Yengesine de anne demesi başta garip gelmişti bana ama alışmıştım sonra.

Niye alışmayayım ki?

Bir kere Muammer'e ekmek arası ne yapsalar bana da yapıyorlardı.

Ama muhtemelen Muammer iki annesine de ayrı ayrı acıktım dediği için her şeyden kendine iki tane yaptırıyordu çıkırmadan. Bu nedenle aramızda ciddi bir kilo farkı vardı. Muammer'in beni kızdırmak için "Sarı pipi" diye bağırlarına ben de bu kilo farkından dolayı "Memeli Muazzez" diye karşılık veriyor ve onu daha çok kızdırıyordum.

İlkokula başlarken Ali Suavi'nin bahçesindeki 1-B sırasında Muammer'in benim yanımda durması tesadüf olamazdı. Muhtemelen ailesi aynı sınıfta olmamızı istemişti. Dolayısıyla mahalle arkadaşlığımız eğitim hayatımıza da taşınmış oluyordu.

Okul zamanı verilen ödevlerde yardımlaşmalar, benim biraz daha çalışkan olmamdan dolayı ön sıralara doğru geçişim iletişimimizi azaltsa da yaz tatilinde hemen arayı kapatıyorduk. Başka mahallelerin arsalarında iddialı misket oyunlarına ortak katılıyor, kimin kafilği daha iyi diye tartışıyor, kazandığımız misketleri

gayet adilce bölüşüyorduk.

İki gün neşe içinde oynayıp üçüncü gün kavga ediyorduk bağır çağır. Annelerimiz bizim yüzümüzden zaman zaman gerginlik yaşıyor, bu tür durumlarda Muammer iki annesi olduğu için daha avantajlı duruma geçiyordu.

Ama ne olursa olsun, kim, ne için kavga ederse etsin kandillerde birbirimizin kapısındaaydık. Annemin kavurduğu helvayı götürüyordum onlara. Takriben yarım saat sonra Muammer bizim tabak ve içinde "mekik"le dönüyordu. Muammerler Trakyalı'ydı. Hamur kızartmasına ya da bilinen ismiyle pişiyek mekik diyorlardı. Ayrıca Muammer arabaya binmiyordu, "piniyordu."

Bu Trakya ağız meselesi yüzünden zaman zaman dalga geçsem de yaz tatilinde gidip geldiği köyünde yaşadıklarını büyük bir merakla dinliyordum.

Trakya sevgimin bu kadar gelişmesinde Muammer'in katkısı büyüktür.

İlkokulu bitirip muhtarımızın bizi yönlendirdiği Vedide Baha Pars Ortaokulu'nun kayıt işlemleri sırasında yolumuz ekonomik nedenlerden dolayı ayrıldı. Biz okula "kayıt bağışı" yapamadığımız için ben Almanca sınıfı olan 1-K'ya şutlanırken Muammer yapılan bağış sayesinde İngilizce sınıfı 1-H'ye kapağı atmıştı. Hoş Muammer bu durumdan memnun olmayıp benim sınıfa gelmek için çınar çıkarsa da ailesi onu dinlemedi ve yollarımız ayrıldı.

Yine okul dışı saatlerde görüştük, kavga ettik, gezdik, tozduk. Ama artık sosyal çevrelerimiz farklıydı.

Ben bizim sınıftaki kızların peşinde koşup ilk ciddi aşklarından birini yaşarken Muammer kendi sınıfının içinde kim bilir neler yaşıyordu. Yaşlar biraz büyüyüp iş hayatına girdiğimiz sıralarda Muammer artık babası ve amcasının yanındaydı. Tekstil işinin en kral olduğu yıllarda Mahmutpaşa'da çalışıyordu.

İyice kopmuştuk. Ben hayatımı radyoya vermiş ve yine farklı bir çevreye girmiş, kimi platonik aşkların peşinde koşarken Muammer'i zaman zaman farklı ama faça arabalar kullanırken

görüyor, selamlaşıp ayak üstü sohbet ediyordum. Sonra İtimat Apartmanı'ndan taşınıp Avni Bakkal'ın köşesindeki yeni apartmana yerleştiler. Bizim mahalledekilere göre gayet ferah balkonda zaman zaman Muammer'i görüyordum. Ama bir süre göremedim. "Bana denk gelmedi herhalde" diye düşünürken mahalle berberinden hasta olduğunu öğrendim. Uzunca bir süre sonra bir salı akşamı pazardan babamın el

arabasını ite kaka getirirken

tam evlerinin önünde arabadan inerken gördüm Muammer'i. Beni görünce arabadan çıkmak için hamle yaptı. Bastonuna dayanarak doğruldu ve "Naber sarı pipi?" diye seslendi. El arabasını kenara çekip gittim yanına. Bastonunu işaret edip "Akseuar yapmışsın Memeli Muazzez" dedim. Gülüştük. Hastalığından hiç konuşmadık. İsten, güçten konuştuk. Radyoda beni dinlediğini, gurur duyduğunu, ünlülerden tanıdığını varsa ona ayarlayıp ayarlayamayacağımı sordu gevrek gevrek kahkaha atarak. Kocaman bir hassiktir çekerek ve yanaklarından öperek ayrıldım yanından.

Bir, belki iki sene sonra sabahın altısında radyonun haber merkezinde oturmuş ajansın geçtiği haberlere bakıyordum. İçlerinden yayında kullanabileceklerimi çıkarıyor, kendi rutin yayın hazırlıklarımı yapıyordum. Hızlı hızlı göz atıp geçerken haberlere birkaç kelime tanıdık gelir gibi oldu. Bir önceki trafik kazası haberine döndüm. Malkara Tekirdağ yönünde

giden araç karşı yönden gelen başka bir araçla çarpışmış. Otomobili kullanan genç olay yerinde hayatını kaybetmiş. Ama tanıdık kelimeyi bulamıyordum bir türlü. Niyeyse gözüm ismi görmemeye çalışıyordum. **İnsan hayattaki ilk arkadaşının ismini bir trafik kazası haberinde, yaşı iki parantezin arasına sıkışmış görmek istemiyor demek.** İnsan çocukluk arkadaşını fotoğraftaki gibi görmek, hatırlamak istiyor.

İlkokulda, okuma bayramında, sol baştan üçüncü sırada senin yanında otururken... Okul bittikten sonra oynayacağımız oyunların hayalini kurarken...

Asfalta çizdiğimiz yılanın üzerinde gazoz kapaklarımızla oynayıp kavga ederken... Ben öyle hatırlıyorum ilk arkadaşımı.

Ayrıca...

Senin kafilik misketin benimkinden iyiydi Muammer.

Rahat uyu kardeşim...

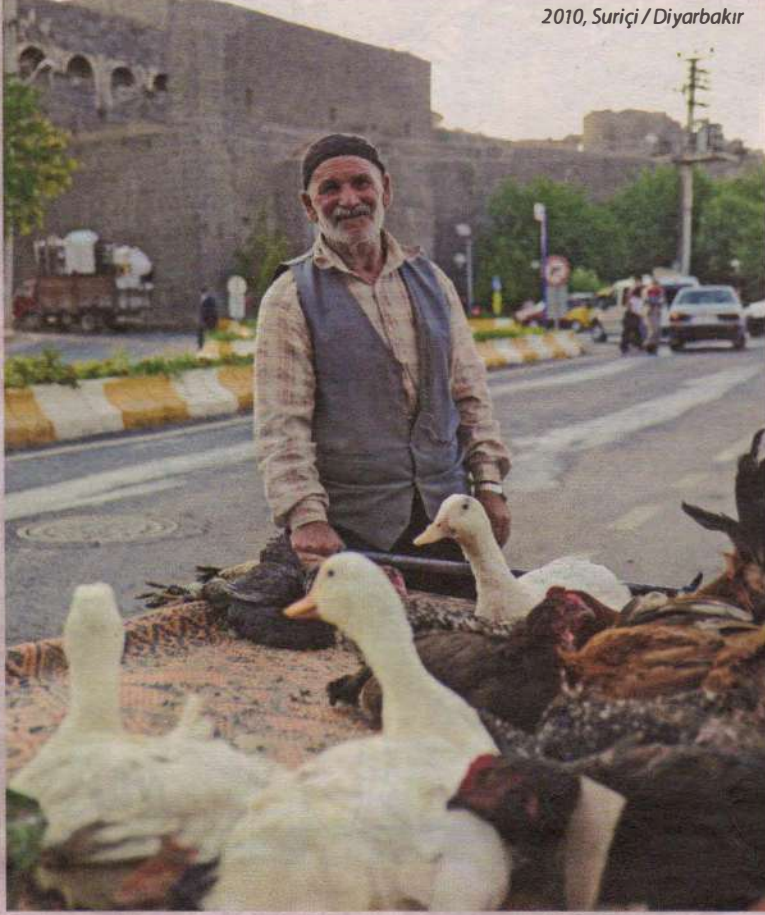
Ömrünün sonuna kadar görmeden bile hiç unutamayacağın insan hayattaki ilk arkadaşındır.

Dilan Bozyel

fotoğraf makinem şahit

2010, Suriçi / Diyarbakır

Fotoğrafçı olmanın en zor yanı duygularımızla hakikat arasında güçlü bir denge kurabilmektir. İkibinon senesinde, yani bundan tam yedi sene önce, doğup büyüdüğüm şehir Diyarbakır'da günler bayram havasında geçmekteydi. İnsanların yüzünde rahat bir gülümseme hakimdi. Barış ve çözüm kelimeleri göbek adı vurgusuyla, gururla okunurdu. Suriçi bölgesi ki artık büyük bir kısmı yıkık bir boşluktan ibaret; şehrin tarihini taze tutan bölge sakinleri ve esnafıyla ülkemizin sayılı değerli tarihi yerlerinden biriydi. Ekonomik bir uçak biletiyle gidip görebileceğiniz, Instagram galerilerinizde paylaşıp onlarca hashtagle süsleyebileceğiniz birçok tarihi görsel sandığıydı da diyebilirim. Güzel kızlar ve güzel oğlanları parlak ışıklar altında, hareketli pop şarkıları eşliğinde fotoğraflamanın keyfi bir başkadır belki. **Peki ya yok olup gidecek bir yeri fotoğraflamış olmanın hissiyatı nasıl olmalı?** Hangi ağırlık birimiyle ölçülebilirdi bir savaş bölgesini fotoğraflamanın gözümüzdeki hüznüne karışmış mantığı? Henüz, cesaret edip, açmadığım birkaç fotoğraf klasörü var bilgisayarımda. Suriye'den, Mısır'dan, Irak'tan, Lübnan'dan ve ülkemizin güneydoğusundan. Bu saydığım bölgelerin basında yer alan güncel fotoğraflarına baktıkça, eski halleri -ki bu açmaya cesaret edemediğim klasörlerde mevcut- gözümün önüne geliyor. Yıkılmış sokaklar, çarşılar, evler arasında hayalet gibi geziyorum gözlerimdeki anılar eşliğinde. Fotoğrafçı olmanın, hele ki dünyanın mevsimsel özelliklerinden öte "sıcak" bölgelerinde fotoğrafçı olmanın, en sınır kuralı olsa gerek; "yorum yapmamak." Eşe dosta, belki bir çilingir sofrasında, gördüklerini, ağzında tadı canlanan kokularını anlatabiliriz belki. Lakin, dünya büyük. Tahmin ettiğimizden daha büyük. Bizler, yarattığımız küçük dünyalarımızda, sıcak sobaya dokunursak yanacağımızı bildiğimizden; sıcak sobanın sadece ısısından belli bir mesafeyle yararlanıyoruz. Peki fotoğrafçının gördüğü, fotoğrafladığı insanları o sıcak sobalar ısıtıyor mudur dersiniz? **Savaşın estiği her toprak parçasından gözyaşları sel gibi akıyor, belki mutluluk da o toprakların eski sayılmayacak kadar yeni fotoğraflarında kalmıştır.** 2010 senesinde, Diyarbakır Suriçi bölgesinde kamerama gülümseyen bu seyyar esnaf amcanın yüzü suyu hürmetine sizlerle de paylaşmak istedim bu fotoğrafı. Gözler ağladığından çok gülmelidir. Fotoğraf makineleri de buna şahittir. Mutluluğa şahit olmuş fotoğraf makinesine sahip bir fotoğrafçı olarak size yorumlayacağım en derin bilgi de ancak bu kadardır.

Akşam Efesi

SHERLOCK'UN YENİ SAĞ KOLUNU TAKDİM ETMEKTEN ONUR DUYARIZ; *MARY RUSSELL!*

"ORİJİNAL VE EĞLENCELİ MUAZZAM BİR ÜSLUP –
BAŞINDAN SONUNA KADAR SİZİ İÇİNE ÇEKİYOR!"
BOOKLIST

Sherlock Holmes'un bir gün emekli olup da bir kasabada arıcılıkla uğraşacağını duysanız inanır mıydınız?

Evet, doğru duydunuz!

Ta ki en az kendisi kadar zeki ve bir o kadar da kendini beğenmiş küçük Mary Russell hayatına girene kadar...

Bir usta-çırak ilişkisi olarak başlayan bu ilişki, kısa sürede muhteşem bir ikilinin soluksuz maceralarına dönüşüyor.

The New York Times Bestseller yazarı Laurie R. King, "20. Yüzyılın En İyi Polisiye Romanı" ödülünü kazanan *Arıcının Çırağı* ile sizi **tamamıyla yeni maceraların** peşinde iz sürmeye davet ediyor!

Takipte kalın! Bu ikilinin ismini yeni kitaplarla daha çok duyacaksınız!

20.
YÜZYILIN
EN İYİ
POLİSİYE
ROMANI

**N'OLMUŞ YANİ
BÜYÜK ADAM OLAMADIKSA?
HAYALLERİMİZİ SATMADIK YA...**

Kina / Memo - 2010 Senarist: Erkan Ersezer, Levent Pala, Şenol Sönmez, Yönetmen: Şenol Sönmez

**BU RESMEN ŞEREFSİZLİKTİR HA.
ŞEHRE CİVCİV GELMİŞ KİMSE
BİZE HABER VERMİYOR.**

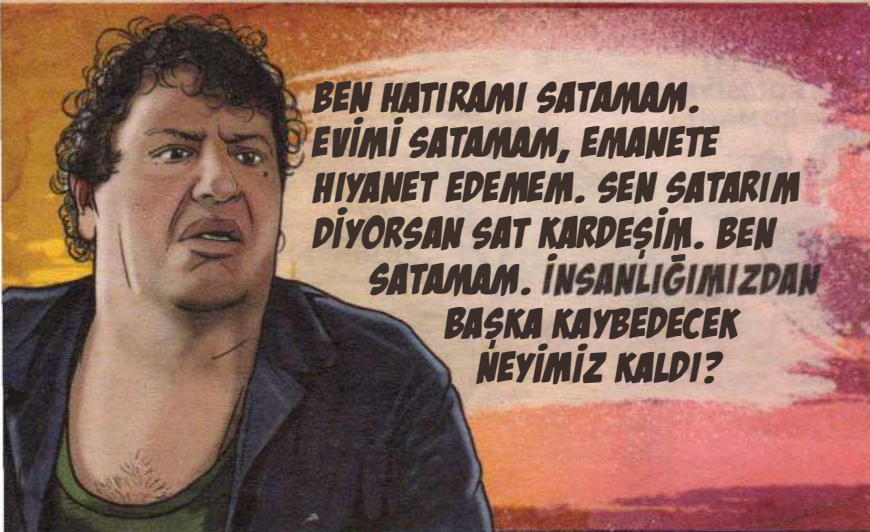
Hzontele / Şeyhmuz - 2001
Senarist, Yönetmen: Yılmaz Erdoğan, Ömer Faruk Sorak

**- ÜZEYİR ABİ SEN DİLSİZ DEĞİLSİN. NİYE HİÇ KONUŞMUYORSUN?
- BİR ARA ÇOK KONUŞTUM HİÇ FAYDASINI GÖRMEDİM, BIRAKTIM.**

Organize İşler / Üzeyir Kavak - 2005
Senarist, Yönetmen: Yılmaz Erdoğan

**BEN HATIRAMI SATAMAM.
EVİMİ SATAMAM, EMANETE
HIYANET EDEMEM. SEN SATARIM
DİYORSAN SAT KARDEŞİM. BEN
SATAMAM. İNSANLIĞIMIZDAN
BAŞKA KAYBEDECEK
NEYİMİZ KALDI?**

ana Masal Anlatma / Cemal - 2015
Senarist, Yönetmen: Burak Aksak

**SEN YİNE DE MUCİZELERE
İNANMAYA DEVAM ET DERİM.
MESELA O SÖZÜNÜ ETTİĞİN
KÖPEK İÇİN BİR MUCİZE
YARATMIŞSIN. SEN ONUN
KAHRAMANISIN.**

Gönül Salıncığı / Efkar - 2007
Senarist: Ayşe Şule Bilgiç, Yönetmen: Şenol Sönmez

**KADIN KİTAP GİBİDİR
HFAKLIK. ÖYLE SADE SONUNU
OKUYARAK BÜTÜN KİTABI
ANLAYAMAZSIN.**

Kina / Memo - 2010
Senarist: Erkan Ersezer, Levent Pala, Şenol Sönmez, Yönetmen: Şenol Sönmez

**TİLKİ NİÇİN NETİCE İTİBARIYLA
KÜRKÇÜ DÜKKANINA DÖNER BİLİR
MİSİN ZÜLEYHA? ÇÜNKÜ TILKININ
KADERİ BUDUR, KÜRKÜNDEN
BAŞKA SERMAYESİ
YOKTUR ZAVALLININ.**

Bir Demet Tiyatro / Evah Needet - 1995
Senarist: Yılmaz Erdoğan, Yönetmen: Sevgi Birsel

İllüstrasyon: Burak Ağdemir

Zafer Algöz

bir evlenme

Nikah memuru gelin hanıma sordu, "EVEEETT!" diye coşkulu bir cevapla ortalık alkıştan yıkıldı. Sıra Nahit Abi'me gelince çaktırmadan kayınpederine baktı.

Hiç kimse tiyatrocı Nahit Abi'mizin evleneceğine ihtimal vermemişti. Gençlik yıllarından beri bütün arkadaş çevresi en az bir defa evlendiği halde onun hiç öyle bir niyeti ve hevesi olmamıştı. Hayatı boyunca hep tek tabanca yaşadı, dayalı döşeli adam gibi bir evi de yoktu. Yatacağı bir yatak, iki eski koltuk, bir sehpa, bir buzdolabı ve bir çamaşır makinesi... Bütün eşyası bunlardan ibaretti. Ayrıca düğün dernek takılar tukular ona göre değildi hiçbir zaman. Hem neden evlensin ki? Çevresindekiler ya kısa sürede boşanıyordu ya da daha dayanıklı olanlar mutsuzluğa ve kavga dövüşe 2-3 sene katlanıyor, sonra da boşanıyorlardı. Zaten Nahit Abi'yle kim evlenmek isterdi ki? **Ferhan Şensoy, kardeşi çok içiyor diye nefis bir tanımlama yapmıştı yıllar önce; "Herkes parayı yer, benim kardeşimse parayı içer."** Nahit Abi'miz de parayı içenlerden sayılırdı. Yemekle pek derdi olmaz, hatta bazen iki gün yemek yemeyi unutturdu. Günde ortalama 40 bira, akşama doğru rakı, gece eve dönerken 8 kutu bira... Evde bir şey kalmazsa çilek likörüne kadar sürekli içiyordu. Tamamen likit bir yaşam... "Yahu sen de artık evlen, yaşın başın kemale erdi" diye ısrarcı olanlara yıllarca karşı koydu. Hem bu kadar içen bir adamla hangi kadın evlenmek isterdi ki? Her yaz yaptığı gibi Bodrum Gümüşlük'teki pansiyona atmıştı kapağı. Yine bir sabah uyandı, bari altlık olsun diye kahvaltıya indi. Bir dilim kızarmış ekmek ve zift gibi kahveden sonra ilk birayı ateşledi. Aa o da ne! Pansiyona gelen bir kadın gördü onun gibi sabahın köründe bira içen. Hemen bir yakınlık hissetti. Tanıştılar, arkadaş oldular, sonunda flört başladı. Bir haftalığına gelen kadın, tatili bir ay daha uzattı. Aradığı ya da beklediği kadın buydu demek. **Şimdiye kadar tanıdığı bütün kadınlar içkisine laf etmişti ama bu farklıydı... Güne birayla başlıyorlar, gece rakıya dönülüyor, sonra viski, en nihayet yatmadan önce yine yoğun bir bira kürü...** "Evet" dedi kendi kendine, "Eğer illaki evleneceksem aradığım aşkı bulmuştum işte, daha ne olsun." Yengemizde ressamlık da var. Sanatçı ruhundan anlıyor. Ondan iyisini nereden bulabilirdi ki? Sonunda romantik bir Gümüşlük gecesinin sonunda evlilik teklifinde bulundu. Ressam abla sevindi bu işe. Hayatının olgunluk döneminde aradığı adamı bulmuştu ve kabul etti tabii... Sonra beraber İstanbul'a döndüler. Nahit Abi'mize şöyle bir istekte bulundu; annesi ve babasıyla beraber yaşıyordu ve madem evlenmeye karar verilmişti, aile fertleriyle de tanışması icap ederdi... Nahit Abi şiddetle karşı çıktı, "Ben öyle çiçekle çikolatayla gelip alaturka adetlerle kız falan istemem. Beni bu işlere sokma, zaten beceremem." dedi. Müstakbel yengemiz rahatlatı onu "Senden kız istemeye gel diye bir talebimiz yok. Annem ve babam çok aydın insanlardır, sadece evde akşam yemeği yiyeceğiz. Yani bu insanlar damadı ilk defa nikahta mı görsünler? Ayıp değil mi?" Nahit Abi'min bu işe aklı yattı. Öyle ya, kayınpeder ve kayınvalideyle mütevazı bir akşam yemeği yemek, evlerine gidip tanışmak iyi fikir gibi geldi. Beklenen tanışma yemeği geldi çatı. Elim boş gitmeyeyim bari diyerek güzel de bir çiçek yaptırdı ve Erenköy'deki adrese geldi. Apartmana çıkıp kapıyı çaldı. Onu güler yüzle içeriye buyur ettiler. Kayınvalideye baktı, yaş 60-65 ama havalı, bakımlı bir abla... Kayınpeder

tam emekli memur. **Salonda klasik "Nasılsın evladım, ee daha daha nasılsın?" faslı bitti. Küçük bir es... Kayınpeder can alıcı soruyu sordu: "İçki içer misin evladım?"** Hımmm... Nahit Abi'm bu soruyu klasik damat sorgulama yöntemi sandı ama geri vites yapmadı: "Evet, ben ziyadesiyle içerim ve içkiyi severim efendim." "Güzeel" dedi kayınpeder. "Evladım ben de içerim. Balkonda benim çilingir sofram hep kuruludur. İstersen ikimiz oraya geçelim, bu arada bizimkiler de akşam yemeği için sofrayı hazırlar zaten." Nahit Abi'm ve tonton kayınpeder balkondaki küçük masaya geçtiler. Nahit Abi'miz kendini iyi içen biri olarak bilirdi ama tonton kayınpeder de maşallah sağlam içiyordu. Sohbet muhabbet tokuşturulan kadehlerle beraber iyice samimi ve sıcak bir hal aldı. Zaman zaman kayınvalide ve gelin hanım tacize başladılar, "Sofra hazır, hadi salona buyurun başlayalım." Yaklaşık bir saat içinde Nahit Abi'm ve kayınpeder bir büyük rakıyı boğdular. Hanımlar sofraya her buyur ettiğinde kayınpeder daha da delikanlı olmaya başladı. Önceleri "Tamam karıcığım, geliyoruz hayatım" diyen tonton kayınpeder, giderek rakının verdiği cesaretle delikanlı olmaya başladı. "Tamaaamm geliyoruz be! İki kelam konuşturmadınız ulan!" Nahit Abi'm de hiç yoktan bir gerginlik olmasın diye uzlaşmacı bir yol sergiledi tabii. Artık çilingir sofrasındaki son kadehleri tokuşturup aile yemeği için salona

geçseler iyi olacaktı. Tam salona geçerken tonton kayınpeder Nahit Abi'mize iyice sokuldu ve tam bir baba şefkatiyle sarıldı ve kulağına eğilerek "Bak evladım, ben seni yeni tanıdım. Oturduk 1 saat rakı içtik sohbet ettik... Ben insan sarrafiyım, sen çok iyi çocuksun. Şimdi benden sana samimi bir baba nasihati: Sakın kızımla evlenme. Sen bunların güler yüzlerine bakma. Anası konkenci ve dirdircidir. Kızım da içmekten başka bir bok bilmez. Ressam falan da değil ha, kendini öyle sanıyor. Sen bunları yeni tanıdın, oysa ben 40 yıldır bunların ciğerini biliyorum. Analı kızlı tam 40 yıldır affedersin benim anamı s.ktiler. Yakma kendini yavrum, 1 ay bile dayanamazsın. Hadi şimdi yemeğe geçelim..." **Yemek boyunca Nahit Abi'm kayınpederin söylediklerini düşündü durdu. Sonunda kendini rakının kucağına atmaya karar verdi.** Evden ayrılınca yol boyu takside ölçtü tarttı ama artık çok geç diye düşündü ve vazgeçmedi. Nikah günü geldi çatı, gelin ve damat masada şahitlerle yerlerini aldı. Nikah memuru gelin hanıma sordu, "EVEEETT!" diye coşkulu bir cevapla ortalık alkıştan yıkıldı. Sıra Nahit Abi'me gelince çaktırmadan kayınpederine baktı. Tonton kayınpeder kaşlarını yukarı doğru uzun kısa selektör yapar gibi kaldırıp indiriyordu, "Yapma evladım, kıyma kendine" diye ama işte füze rampadan çıkmak üzereydi ve geri dönemezdi. Tereddütlü de olsa Nahit

Abi'mden de sağlam bir "EVEETTT!" Yine alkış kıyamet... En sonunda fotoğraf olayında yan yana geldiler. Kayınpeder "Evladım ben sana babalık yaptım ama sen böyle istedin. İnşallah ben yanılırım, mutlu olursun." Peki sonra ne oldu? Ne olacaktı yani, 1 ayı bile tamamlamadan şiddetli geçimsizlik neticesinde tek celsede boşandılar. Sokrates'in dediği gibi **"Her erkek evlenmeli. Karınız iyiye mutlu olursunuz, değilse filozof olursunuz."** Evet Nahit Abi'm mutlu olamadı ama yaşam filozofu olarak hayatına devam ediyor.

Sen çok iyi çocuksun. Şimdi benden sana samimi bir baba nasihati: Sakın kızımla evlenme.

migren

Hiçbir zaman gelmeyecek tan kızılığı için size çoktan ihanet etmişlere acıyla yakarırsınız. Bedeninizi terk etmiş ruhunuz tam karşınızda dikilirken Macar saat kulesi her saniyeyi kafatasınıza doğru fırlatmaktadır. Saniyelerin saplandığı zihniniz zerrelere bölünmektedir.

Kapan sessizce daralmaktadır. Isı artar. Etrafınızı saran dişli çark, duvarları daraltmaktadır. Otoban ortasına terk edilmiş gibi korkudan bir köşeye büzüşmeye çalışmaktasınız. Ancak döngünün sığınılacak köşesi yoktur! Sadece dönersiniz kendi etrafınızda "Ya HAK!" ve az sonra kafatasınıza çakılacak çivinin yaşatacağı acıyı beklersiniz. Çember daralır, daralır ve bu acı kapını bir çivi deliği büyüklüğü kadar küçüldüğünde Thor elinde çekiciyle size doğru yaklaşmaktadır.

Sabah, kafatasınızda kırık ağırlarla uyanırsınız... Fakat döngü tamamlanmamıştır. Şimdi sıra altın kerpetenin çiviye çekmesindedir.

Ter içerisinde beklersiniz, hiçbir zaman geceye teslim olmayacak gün boyunca size ihanet etmişlere acıyla yakarırsınız...

"OKUMANIZ İKİ SAAT SÜRSE DE UNUTMANIZ BİR ÖMÜR ALACAK." GRAHAM ROBB

Kendini yalnızlığıyla kuşatarak içindeki gerçeğe sığınan bir adamın hikâyesi bu.

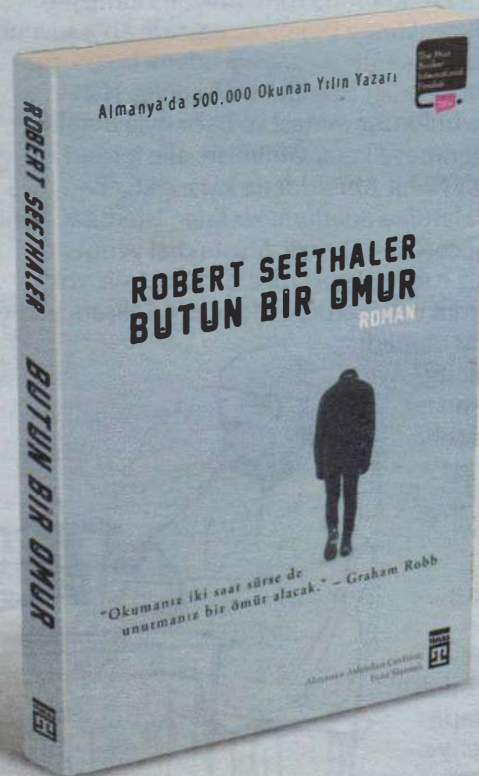
Basit olduğu kadar çarpıcı ve etkileyici, gücünü yalınlığından alan bir ömür...

Almanya'da 500.000 okunan, 2016 yılında *Man Booker International Ödülü* finalistleri arasına giren **Bütün Bir Ömür**, Feza Şişman'ın çevirisiyle...

"Her ayrıntı, her kelime, her cümle - her şey tam anlamıyla yerli yerinde. Böyle kısa bir romanda bunu başarmak, büyük bir yeteneğin göstergesi." - *Die Welt*

"**Bütün Bir Ömür** - bu kısa ama ihtişamlı kurgulanmış romana bayıldım." - *Margaret Atwood*

"**Bütün Bir Ömür**, uzak bir vadideki yalıtılmış bir hayatı ve onu yavaş yavaş kuşatan modernizmi ustalıkla işleyen muhteşem bir roman." - *Ian McEwan*

Can Yılmaz

dayak arsızız

2 dakika süren derin sessizlikten sonra Cengiz Abi, çay dolu askısını aldı, kalabalığa doğru yöneldi, "Çay?" Ortamın verdiği gerginlikten olsa gerek "Çay?" sorusuna "Ben almayayım" diyen olmadı.

Cengiz Abi yerinden kalktı, ağır adımlarla masanın diğer ucunda gevrek gevrek gülen Zeki'ye yanaştı. Elini kaldırdığı anda masanın diğer geyikçileri gözlerini kısıp, gelecek tokadın kuvvetini hesap etmeye başladı. Cengiz Abi orta boy bir ramazan pidesi büyüklüğündeki avuç içini Zeki'nin yanağı ve kulağıyla buluşturduğunda duyulan ses, yancılarının kulaklarının zarını yokladı. Zeki, kahvenin epoksi zeminine fukara sümüşü gibi yapıştığında, etraftaki küçük kalabalık yerde yatana acımaktan ziyade, "Eee hak etti abi" bakışı atıyordu. Cengiz Abi ikinci hamleye gerek duymadan, tedirgin bakışlarını kendine kilitlemiş ahaliye seslendi, "Bir daha duyarsam fena yaparım!" Sonradan duyuldu ki Zeki'nin bir kulağı duymaz olmuş, yerinden çıkan çenesini iki doktor yerine zor takmıştı. Cengiz Abi'yi böylesine sinirlendiren neydi acaba?

"Vay benim Cengiz Abi'm" diyerek yaltaklandı Nuri Usta, Cengiz Abi'sinin uygunsuz yerlerine elini atarak. Cengiz Abi bu anlamsız el şakasını gülererek geçiştirmede, Nuri'nin elini havada yakalayıp parmağını kırdı. Nuri'nin sevimsiz ve aynı zamanda lüzumsuz el şakası, evinin üç günlük nafakasına mâl olmuştu, zira Nuri kasaptı ve masat yemekten incelmış bıçağını tutup et kesemeyince, yaptığı şakayı ve Cengiz Abi'sini yedi ceddin dahil olduğu esaslı bir küfürle andı ve el şakası yapmamaya yemin etti. **Cengiz Abi'nin sinirli ve şaka kaldırmaz halinden haberdar olup, çeşitli yerlerinden yara alan mahalle esnafı nedense bu huylarından vazgeçmiyordu.** "Dayak arsızız" denirdi böylelerine, sık sık dayak yediği için dövölmekten korkmayan tiplerdi.

"Bir gün hiç unutmam, Yedikule'de marul topluyoruz..." Cengiz Abi'nin geleneksel söze giriş cümlesiydi bu, sanırsın ki hayatı Yedikule'de marul toplamaktan ibaret. Halbuki öyle değildi. Anlattığına göre 12 sene babasıyla bakırcılık, 17 sene lokantacılık, 21 sene sobacılık, 16 sene yine bakırcılık ve nihayet 19 sene kahvecilik yapmıştı. Topladığı zaman 85 sene ediyordu ve iş hayatına 12 yaşında başladığını da hesaba katınca 97 sene bilfiil yaşamış oluyor ki bu mümkün olamıyordu, zira Cengiz Abi şu anda 61 yaşındaydı. Bir yanlış hesaplama söz konusu olduğu muhakkak ama bunu Cengiz Abi'ye kim söyleyecekti?

Cengiz Abi, içlerinde kırık parmak kasap Nuri'nin de olduğu meraklı kalabalığa anlatmaya devam etti. "Marulları kasalara diziyorum, bir baktım karşıdan Nazım geliyor..." Nazım'ın yediği dayakların 32 kısım tekmi birden bilindiğinden olsa gerek, kalabalıkta bir gevşeme oldu. Hikayeyi tahmin edenler çişe, oyuna, kahvenin kuytularına dağıldı. Cengiz Abi hatırasına es verip bağırdı, "Oturun ulan oturduğunuz yere!" Çiş için gözden kaybolup, eski sinemanın tuvaletinden sökülüş kenarları kırık iki pisuvarın başında bekleyenler, çay ocağından gelen sese tepkisiz kalmayıp birbirlerini iterek sıra kapmaya çalıştı. Oyunu olanlar kağıtlarını ters olarak sigara yanıklarıyla bezeli bordo kadife masalara bıraktı, okey oynayanlar taşları karıştırmayı bıraktı. "Bilmediğimiz bir hikaye mi acaba?" diye düşünenler sandalyelerini çay ocağına birer adım daha yaklaştırdı. Pantolonlarına çiş bulaşmış iki kişi, çoktan kapılmış sandalyelerinin yerine yeni sandalyelerine yerleşip, saflarını sıklaştırdılar. Göz ucuyla masadaki kağıtlara bakmak isteyen hilekârların parmaklarına kül tablalarıyla vuruldu. "Kalktım

ayağa, elimde marul bıçağım. Ne var lan dümbük dedim, dememle birlikte daldım adama. Herif eski memur, evrak kaybetmez. Attı elini cebine, çıkardı bıçağı. E tabii adettir, yakışık almaz, bıçak çekene bıçak çekilir! Yoksa ikimiz de biliyoruz adamda tabanca var ama işte çekmiyor tabancayı; çünkü adam, çünkü efsane..."

Kalabalığın arasından bir yeni yetme, askerden yeni gelmenin heyecanı içindeki adeta bir süt kuzusu, elindeki çaydan bir yudum alıp ağzını burnunu eğerek seslendi, "Yeme bizi Cengiz babaaa..." Cengiz Abi, az sonra dağıtacağı çayların demini kaynar suyla açtı, siparişlerden iki tane kanti bardaklardan ayırdı, diğer bardakları tavşan kanı doldurup tabaklara yerleştirdi. Yanlarına birer küp şeker koyup askısına milim hesap ederek dizmeye başladı. Bu sırada kahvedekiler ve elbette Cengiz Abi'ye lolo yapan müdavim adayı genç, olan biteni hafızalarına nakış gibi işliyorlardı. Yaklaşık 2 dakika süren derin sessizlikten sonra

Cengiz Abi, çay dolu askısını aldı, kalabalığa doğru yöneldi, "Çay..." Ortamın verdiği gerginlikten olsa gerek "çay?" sorusuna "ben almayayım" diyen olmadı. Çay askısı hızla boşaldı, kant içen iki yaşlı manasız sıcak su dolu bardaklarına kavuştu, son çayı almak için tepsiye hamle yapan kahvenin

ihhtiyar heyetinden Kudret Amca'nın eli boş kaldı, "Sahibi var Kudret Amca..." Cengiz Abi, Kudret Amca'nın alamadığı çayı "Yeme bizi..." diye seslenen gencin göz hizasına getirdi, "Çay?" Yaptığı dangalaklığın henüz farkına varan genç, yutkundu "Çok içtim abi..." Cengiz Abi ses etmedi, çay askısını hafif hafif oynattı, "Çay?" Genç, yutkunma hakkını az kullandığı için, yeni bir deneyim olarak titreme moduna geçiş yaptı. Ayağa kalkmak için hamle yapmasıyla Cengiz Abi'nin boşta kalan sol eliyle ki esas ağır olan elinin sol eli olduğu bilinmekteydi, attığı tokadın sesi, ölüm sessizliğine bürünmüş kahvenin duvarlarına çarpıp, meraklı kulaklara geri geldi.

Bu tokat, Cengiz Abi'nin kahvesinde vurduğu son tokat oldu.

Cengiz Abi 2017 yılında, 2018'de ve elbette 2019'da kimseyi tokatlayamayacaktı. Doktorların söylediğini tane tane mahalleliye aktaran Kasap Nuri'nin demesine göre; yılbaşı gecesi telaşı olsaymış, evde yalnız olsaymış kaybederdik belki de demişler. Cengiz Abi bir gün farkla kurtarmıştı paçayı. Hayattan tokadını 30 Aralık 2016'da yemişti. Kalbinden fırlayan koca bir parça, beyne giden damarı tıkamış, kahvede yapılan geyik, telaş ve alternatif tıp denemeleri sırasında adamın beynine kan gitmemiş. **Cengiz Abi şimdi o meşhur sol elini oynatamıyor, konuşamıyor ve çişini tutamıyormuş.** Bu tıbbi terimlerden uzak açıklama mahallelinin keyfini kaçırdı, yüzler düştü. İçlerinden biri olmadık yerde lüzumsuz şakalar yapan uzaktan akraba misali gevrek gevrek güldü, "Vay be, ulan adamın yüzünden adam gibi çiş yapamıyorduk, şimdi de o yapamıyor... Allah işte abi..." Cengiz Abi'nin son tokadından nasiplenen genç, pespaye şakayı yapan boşboğazın üzerine yürüdü, hem Cengiz Abi'sine bir saygı duruşu babında hem de sinir boşalması bahanesiyle sağlam bir tokat indirdi. "Bir daha duyarsam fena yaparım!"

"Dayak arsızız" denirdi böylelerine, sık sık dayak yediği için dövölmekten korkmayan tiplerdi.

Kaan Sezyum

resimli hisler ansiklopedisi

Ne konser varsa gittim, hepsini anlasam da anlamasam da izledim. İşin tuhafı izlemekle dinlemek arasında çok acayip bir fark vardı. İzlediğim zaman müziği görebiliyordum adeta.

Radyo

Çocukken evde TRT 3 çalıyordu. 70'li yılların sonu, 80'ler daha gelmemiş. Güzel de şeyler çalıyordu. Şimdiki gibi tüm kanallar ilahiye, kurabiyeye, muhabbete ya da gevşekliğe boğulmamıştı.

Aslında şimdi de boğulmalarına bir şey diyemem ama eskisi gibi güzel müzik programları yok, keşke o da olsa, diğeri de olsa. Radyo kültürü zaten kurudu gitti inceden. **Artık hayatımız "playlist"lerden oluşuyor. Duşa girerken dinlenecek şarkılar, balkondan aşağı tükürecekken dinlenecek şarkılar, metrobüste yoğunlaşırken dinlenecek şarkılar vb...** Her yer bir çalma listesi olmuş durumda. Kimse ne dinleyeceğini tam bilemiyor gibi. Birileri de sürekli "şunu dinle, bunu dinle" ya da "onu dinlediysen şu da tam sana göre" diyor.

Çok değil birkaç yıl önce MTV vardı televizyonda. Popüler kültür deyip geçmeyin, onda da güzel şeyler çıkıyordu. Sonra o da kapandı. Yeni ne var ne yok takip etmiyorsanız maalesef pop kültürüne dibine kadar batıveriyorsunuz.

İlk duyduğum şey sanırım klasik müzikti. Evde sürekli bir şeyler çalıyordu. Arada radyoda Polis Radyosu açıyorduk. O acayip dönemlerde bile "Grup Pink Floyd ve arkadaşları" çalıyordu. Yıllar geçtikçe ben radyoyu daha da çok sevdim, TRT sayesinde Rush'la, King Crimson'la tanıştım...

Yıllar geçtikçe artık ortaokulda kaset çekmeye başlamıştım. Beğendiğim radyo programlarını kaydediyordum. Sonra bu kayıt olayı çok daha hoşuma gidince bu sefer kendi kendime bir şeyler konuşup üzerine de müzik kaydetmeye başladım.

Geçtiğimiz ay Metallica'nın yeni albümü çıktı ya, ben zamanında Master of Puppets'a erişebilmek için günlerce bekleyip, metal ya da krom dioksit boş kaset alıp, Akmar'a ya da Opera Pasajı'na gidip bunları çektiyorduk aklıma o geldi.

Artık dinlemek istediğiniz ya da dinleyip de çok sevebileceğiniz her şey elinizin, kulağınızın altında. Bütün bilgiler önümüzde halı gibi serili. Bir hafta önce Pink Floyd'un 11 CD'lik (evet 11) bir toplama albümü çıktı mesela. Ender kayıtlar ya da eski single'lar var içinde. Tek hareketle indirebiliyorsunuz 11 albümü de. E tabii böyle bir şey için çok uğraşmayınca, o "şey" de giderek gözünüzde değerini yitiriyor gibi oluyor. Günümüzdeki tek dert bu bence müzikle ilgili. Herkes çok çabuk sıkılıyor.

Kaset

Iron Maiden'i ergenliğime denk getirip, üzerine de Metallica ve Slayer'la cila çekince artık tam bir metalci olmuş gibiydim. Metalcilik iyiydi. Metalciler olarak toplanır, şu albüm böyle, Ozi şöyleymiş,

Elis Kupır apçıymış, King Diamond çocuk barnağı yiyormuş gibi muhabbetler yapıyorduk.

Nasıl olduysa Alan Parsons Project ve Jethro Tull'la birlikte metalden bir nebze olsun uzaklaşmış başka müziklerin de olabileceği gerçeğine ayılmıştım.

Yıllar öncesinde Açık Radyo (94.9) ilk yayına başladığında evdeki iki kalem pilli radyo ve kayıt cihazımı bu frekansa ayarlayıp Duke Ellington'la, Oscar Peterson'la ve cazla tanıştım. Caz dediğin şey zaten bir anafor. Bütün müzisyenler Adanalı swingerlar gibi boş durmamış, sürekli farklı kombinasyonlarla bir araya gelmiş bir sürü de albüm yapmış. Dinle dinle bitmiyor, çok da güzel çalıyor vicdansızlar...

Konser

O yıllarda artık yaşım kendine gelmiş, Cemal Reşit Bey'deki (ben öyle diyordum o yaşlarda) konserlere kaynamaya da başlamıştım.

Beş kuruş para yok cepte, konserin kapısına gidiyorsun bekliyorsun. **Ama o yıllarda bir süre beklediğinde seni içeri alıyor, "Gel sen de şöyle köşeden izle konseri" diye içeri salıveriyorlardı.** Şu anda tanıdığım müzisyen arkadaşlarımla çoğunu o konserlerde kapılardan tanıyorum. Onlar da parasızlıktan benim gibi konsere kaynak yapmayı beklerlerdi. Şimdi yıllar sonra hala bazı konserlerde kapıda beklerken göz göze geliyoruz.

Ne konser varsa gittim, hepsini

anlasam da anlamasam da izledim. İşin tuhafı izlemekle dinlemek arasında çok acayip bir fark vardı. İzlediğim zaman müziği görebiliyordum adeta.

Zaten davula başlamışım, karşımda Jack DeJohnette çalıyor... Efsanelerin eline ayağına bakıyorsun, bir şeyler öğreniyorsun, havalara giriyorsun... Hala da öyle, izlediğin iyi bir konser çoğu zaman bir kere güzel bir albüm dinlemekten çok daha fazla şey katıyor insana.

Yıllarca konserlerde hiç hareket etmedim. Öyle mal değneği gibi ayakta pür dikkat çalanları izledim. Şimdi inceden yaş ilerleyince hafiften oynamaya, dans etmeye de başladım ama ne kadar dans edersem edeyim her zaman hareketsiz trans halinde dinlemekten daha çok verim alıyorum. Tabii ki Arctic Monkeys konserinde "hazır ol"da durmuyorum çok şükür ama yine de hala bir trans geliyor izlerken.

Sene 1993, Metallica konseri var, ben ne yapıp edip bedava biletimi ayarladıktan sonra bu konseri kaydetmeye karar veriyorum. O zamanlar lisede paralı bir arkadaşım var, adamın incecik bir Walkman'i var. Direkt çöktüm ona. İki tane de 90'lık kaset aldım (90'lık demek, 90 dakika kayıt alıyor demek), Walkman'i anneme yaptırdığım yarım ekmek kuru köftenin arasına sakladım ve İnönü'ye bu konfigürasyonla gidip konseri kaydettim. Şimdi Ayfonla tek hareketle oluyor bu iş. Neyse, 93 konserinin videosu Youtube'da da var zaten.

Merak ederseniz bir bakarsınız.

hangi film, hangi sahne?

Hazırlayan: Pinar Aksel

Türkü Turan

Nemo Nobody: "Yaşanılanlar bambaşka şekillerde vuku bulabilirdi... Ancak öyle olsa dahi yine de aynı mana ve değeri taşırdı." (Tennessee Williams'tan alıntı yapıyor)

Mr. Nobody / 2009

Yönetmen / Senarist: Jaco Van Dormael

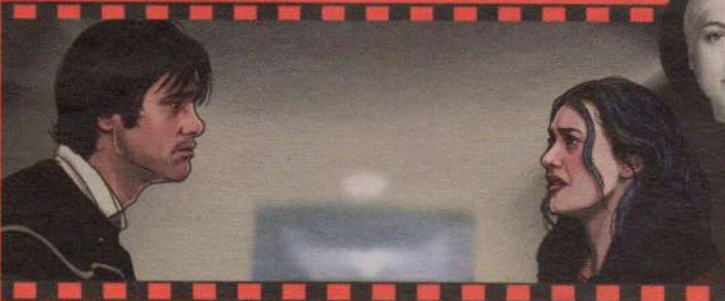

Yosi Mizrahi

Leon: İntikam iyi bir şey değil, Mathilda. İnan. Unutmak daha iyi.

Leon / 1994

Yönetmen / Senarist: Luc Besson

İpek Erdem

Clementine Kruczynski: Ben bir kavram değilim. Ben tamamen dağılmış bir kızım. Kendimce doğrularımı arıyorum. Ben mükemmel değilim.

Joel Barish: Sen de hoşlanmadığım hiçbir şey göremiyorum.

C.K: Ama göreceksin. Göreceksin.

J.B: Göremiyorum.

C.K: Bir şeyler bulacaksın. Ben de senden sıkılıp kendimi kapana kısılmış hissedeceğim.

Çünkü bana hep böyle olur.

J.B: Tamam.

C.K: Tamam.

Eternal Sunshine of the Spotless Mind / 2004

Yönetmen: Michel Gondry / Senarist: Charlie Kaufman, Michel Gondry, Pierre Bismuth

Mehmet Özgür

El Chivo: Ağlamayı kes. Yoksa seni kurşunla doldururum. Peki ne isim öneriyorsun?

Miranda Solares: Salak köpeğin umurumda bile değil.

El Chivo: Dikkat et. Köpekler sahiplerine benzermiş. Ve nasıl desem onun için söylemiş olmasan seni öldürürdüm.

Amores Perros / 2000

Yönetmen: Alejandro González Iñárritu / Senarist: Guillermo Arriaga Jordan

istatistik kafası

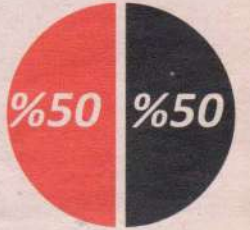

SİNEMA

Yılda 400'ün üstünde yerli-yabancı filmin gösterime girdiği, 60 milyon biletin kesildiği Türkiye'de tahminen 6 milyon kişi film izliyor.

Sinema izleyicilerinin %50'si erkek %50'si kadın.

Seyircinin sadece %35'i bekar. Evli olanların yarısından çoğu ise tek çocuklu.

Sinema izleyicisinin %52'si 15-29 yaş aralığında. En çok aksiyon, macera ve komedi filmleri tercih ediliyor.

Son 30 yılda komedi türü içinde en çok izlenen ilk 3 film; Recep İvedik 4, Düğün Dernek ve Düğün Dernek 2. Dram türü içinde en çok izlenen ilk 3 film; Babam ve Oğlum, New York'ta 5 Minare ve Mucize.

Sinema izleyicisi yılda yaklaşık 60 ton mısır tüketiyor.

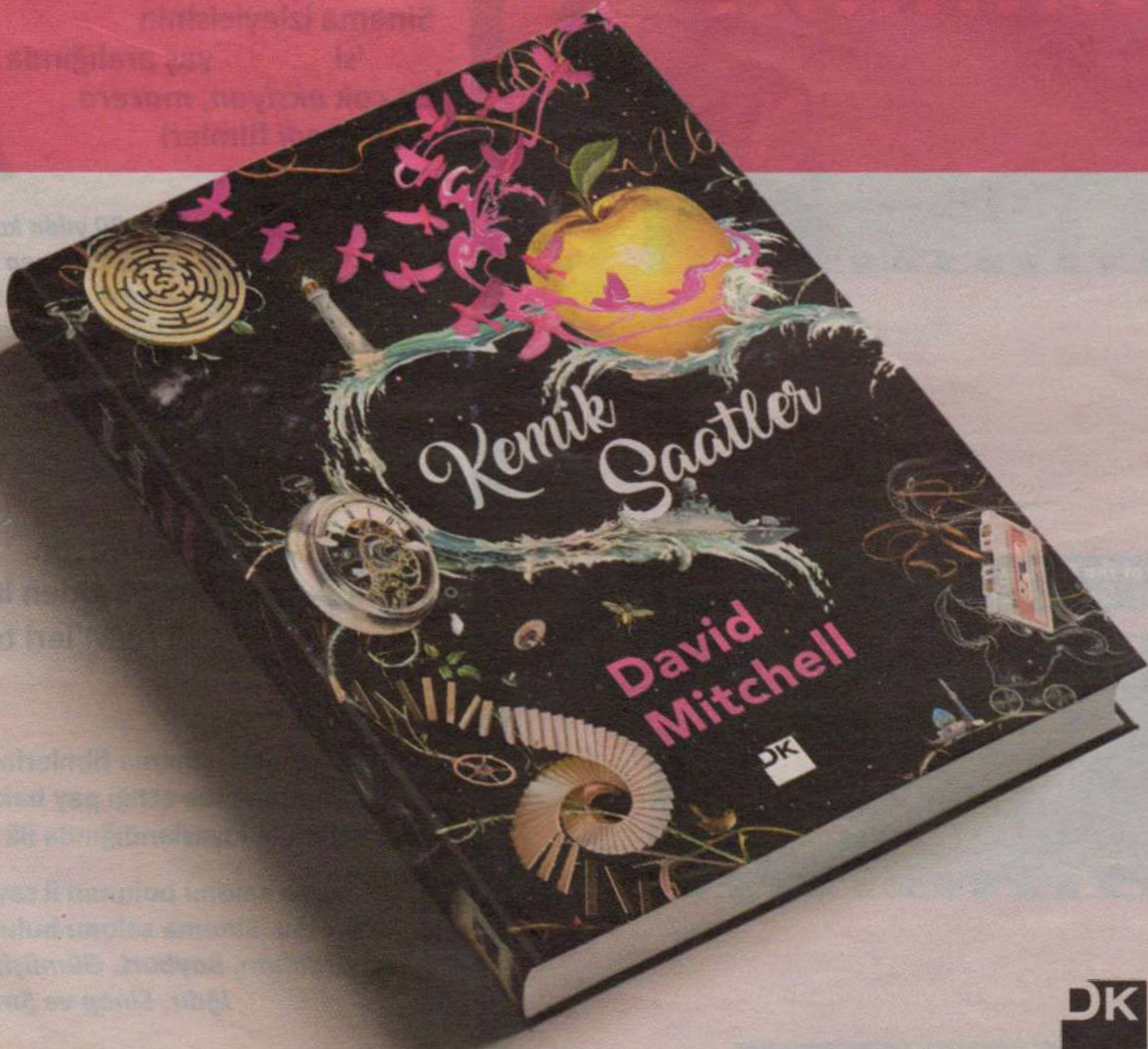
Sinemaya giden izleyicilerin %61'i AVM'leri tercih ediyor.

Türkiye, yerli sinema filmlerinin toplam seyirci sayısından elde ettiği pay bakımından Avrupa ülkeleriyle kıyaslandığında ilk sırada yer alıyor.

Sinema salonu bulunan il sayısı 2015 yılında 74 oldu. Sinema salonu bulunmayan iller ise Ardahan, Bayburt, Gümüşhane, Hakkari, Iğdır, Sinop ve Şırnak.

**Bulut Atlası'nın
yazarı David
Mitchell'dan
yaratıcılık ve
zekâyla dopdolu,
büyüleyici
bir öykü.**

“Her canlı doğar,
büyür, ölür; değil mi?
Hayatın sözleşmesinde
yazar bu. Ama ben
buraya, bazı ender
durumlarda bu
değiştirilmesi teklif
dahi edilemez
maddenin... tadil
edilebileceğini
söylemeye geldim.”

Gökhan Dağıstanlı

bir çocuğun kanatlarında

Büyüdükçe neden taş kesilir çocukların masum kalbi? Ufacık ellerin çamuru neden büyümüş vicdanlara sıçrar? İnsan yaklaştıkça ölüme, Tanrı'dan bu kadar mı uzaklaşır?

Tanrı beni huzuruna alıp tercihim sorduğunda, bir an düşünmüştüm. Kuş olmak da güzeldi aslında ama işin sonunda insanlara tepeden bakmak var dedim kendi kendime. İşte bu, özgürce kanat çırpmanın güzelliğini gölgelerdi. Biraz fevri bir karardı ama tuttum insan oldum ve kendimi ufacık bir beden içinde buluverdim.

Başlangıçta, hayatı Tanrı'nın kurgusu zannediyordum ben. Ellerim bomboştu ve şu hayatta bir şey olabilmek, kuşlar gibi ya havada ya bir ağacın dallarındaydı. Buna rağmen kalkmadı elim.

Bir taş alamadım yerden ya da kahpe bir tuzak hazırlayamadım; kalkıp hiçliği seçtim. Karşı konulmaz bir tadı vardı bu boşluğun çünkü. **Sonra bir baktım ki hayat ve ben "hiçbir şey" gibi ayrı yazılıyor.** Bir harf mesafesi bu aralık, hiç kapanmıyor. Yazık bu kavuşamayan ömrüme!

Küçücük avuçlarımın bonkörlüğüyle, musluktan kana kana su içtiğim zamanlardı. Bir sonraki gün için yaşamaktan başka planımın olmadığı, minik kalbimin hızlı atışının kaygılardan sorulmadığı zamanlar... Kiyasıya yaşıyordum hayatı, deli taylor gibi koşu koşu. Bayram sabahları yeni ayakkabılarıma kavuşup, kıymetini bilerek yürümek vardı. **Çünkü çocukluk, maddeselliğin maneviyata karşı hezimetiydi.** Bir futbol maçında, canımı dişime takmakla sonuçlanırdı gözümü bürüyen en büyük hırslarım. Misket oynayan ellerimiz ne kadar kirliyse, niyetlerimiz o kadar temizdi. Yıldızlar, bizim dilimizle konuşurdu. Geceleri, gökten bir fısıltı sızardı evimize. Yolunu kaybetmiş bir yıldız, atmosferde yanmaya görsün, ağlardım. Bir sırdaşın ölümü gibi gelirdi bana; dilek tutamazdım, sadece ağlardım...

Bakkal amca vardı, elimize sakız tutuşturup, kafamızı okşayan. Bekçi amca vardı mesela tüm haşmetiyle. Ellerini arkasında kavuşturup yürürken, dostu güven, hırsız korku verirdi. Polis amcalar vardı sonra, şefkat abidesi... Ne zaman gözükseler Arnavut kaldırımı yokuşun başında, güven kokardı sokağımız, huzur kokardı. **Çocuktuk ve bize kalsa; sokağımızda, okullarımızda, topraklarımızda barış vardı.**

Sonra, boğazımdaki bir sertliğin refakatinde, masumiyet, yıllara karıştırdı. Gecemizi gündüzümüze bulaştırdı birileri. Önce bir adam olma telaşı dayattılar bize. Sonra bu telaşımızdan yararlanıp, oracıkta, mutlulukla hayatı ayıran bir sorumluluk kamyonunu üzerimize devirdiler. Yapmamız gerekenler bir bir dikte edildi. Henüz sertleşmemiş iradelerimiz, giyotinimsi bir kalıptan geçirildi. Yaşama karşı yaşamamızı istedikleri.

Orada yaşlı bir adam hatırlıyorum, karanlığın içinden çıkar gibi gelen. Uzun sakallarıyla, donuk bakışlarıyla, ince, ruhsuz dudaklarıyla korkunç ama güzel bir şey söylüyormuş gibi mütebessimdi. Konuşurken bir eliyle ensemde kavrıldı; dramatik bir sevgi gösterisiydi. Yalan söyleme derken yalan söyleyen; hırsızlık yapmak günah derken dünyaları götüren bir adam. Gözlerimle gördüm, bulduğu her fırsatta, fukaranın hakkını yedi. Geldiği karanlığa gömüldüğünde, geride ayaklarının balçık çamuru ve çirkin bir görsel hatıra kalmıştı. **Çok savunmasız bir zamandı ve büyükler, büyümeyi, savaşmayı, zayıfı ezmeyi marifet gibi sunan bir hayat kurgulamışlardı.** Kişisiz bir satın alma gücü için insanları ezmek salık veriliyordu. Sonra, paslı bir çiviyle, bu maddesel edinimlere ölesiye bağlanmayı kazıyorlardı alın yazımıza.

Çok savunmasız bir zamandı ve büyükler, büyümeyi, savaşmayı, zayıfı ezmeyi marifet gibi sunan bir hayat kurgulamışlardı. Kişisiz bir satın alma gücü için insanları ezmek salık veriliyordu. Sonra, paslı bir çiviyle, bu maddesel edinimlere ölesiye bağlanmayı kazıyorlardı alın yazımıza.

Bugün 38 yaşındayım, orta yaşlılığımın başlarında bir kuş bile vurmadiğime değil, kuş olmadığımı pişman ettiler beni. Artık, haklılığı düşüncelerinden değil, kaba saba güçlerinden geliyor insanların ve bu hayatı sanki onların bize bir lütfuymuş gibi sürdürmemizi istiyorlar. Tanrı korkusundan tanrısızlaşan, çelişkili insanların hükümrانlığında tüketiyoruz mukaddes görevimizi.

Bu dayatılmış koşuşturma hiç mi durmaz? Büyüdükçe neden taş kesilir çocukların masum kalbi? Ufacık ellerin çamuru neden büyümüş vicdanlara sıçrar? İnsan yaklaştıkça ölüme, Tanrı'dan bu kadar mı uzaklaşır? O bahçeyi sulayan adam şimdi nerede? Ki hortumunda çocukların dudak izleri vardı. Terli terli içtiğimiz kuyu suyu, yüzündeki gülümseme gibi tatlıydı. Bu etrafa sıçrayan, yüreği hangi takım için çarpan taraftarın kanı? O plastik topa vuran bacak değil mi şu kaldırımda duran? En iyi arkadaşının omzundaki baş değil mi şu, vücuttan bir hain basıncın zorlamasıyla kopan? Tanrı küçült beni! Büyümüş olmaktan nefret ediyorum. Bir çocuğun kalbine pekala sığardı mutlu bir yaşam. Böyle yaşatacaksan eğer, kör et beni Tanrı! Şu gözlerim, büyümüş bir insan görsün istemiyorum.

Gökler şahit, ben onlar gibi çirkinleşmedim ama yine de o uzun sakallı adam gibi donuk bakıyor artık benim de gözlerim. Yalan değil, bir umudum da kalmadı hayata dair. **Belki ellerim, bir sonbahar yaprağı gibi sararıp solarak, yani sonunun geldiğini hissede hissede, bir rüzgara daha tahammülü kalmayarak düşecek toprağa bir gün.** Ya da yüzümdeki acı tebessüm daha yemyeşilken, ayaz vuracak bahar dallarıma. Belki de günahsız bir çevik kuvvet polisinin ayaklarının altında açılan kocaman, hain bir çukurda karışacak vücutlarımız. Bir çocuktuk hepimiz ve kanatlarımızda ne güzeldi dünya...

Tanrım küçült beni! Büyümüş olmaktan nefret ediyorum. Bir çocuğun kalbine pekala sığardı mutlu bir yaşam.

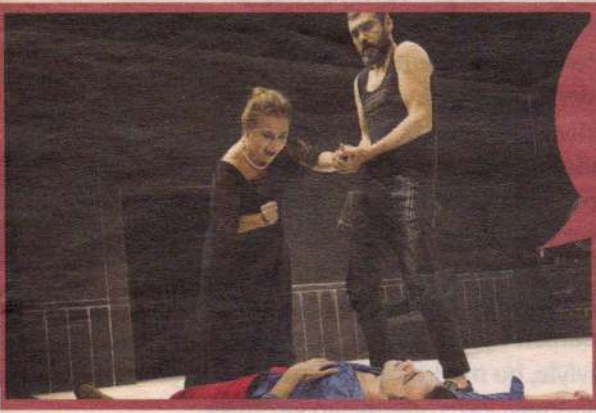
Melih Anık

sezonun iyi oyunlarından biri: torun istiyorum

Bu sezonun kayda değer oyunlarından biri Moda Sahnesi'nde oynanıyor. Yazarı Thomas Jonigk. Sibel Arslan Yeşilay tercüme etmiş, Kemal Aydoğan yönetmiş.

Alman tiyatrosunun genç yazarları, Sibel Arslan Yeşilay'ın tercümeleriyle dilimize kazandırıldı. Böylelikle Alman tiyatrosunun dinamik yapısını ve Alman genç yazarlarının kaleminden, yerelden yola çıkarak uluslararası alana seslenen oyun örnekleri tanıdık. Bizim genç yazarlarımız için ufuk açıcı, yol gösterici pek çok oyun dilimizde yeniden hayat buldu. Yeşilay tercüme etmekle kalmadı bazı oyunların okuma tiyatrosu olarak sahnelenmesine de ön ayak oldu. Mitos Boyut Yayınevi, dramaturg ve eleştirmen Sibel Arslan Yeşilay'ın imzası bulunan külliyatı yayımlayarak tiyatromuza önemli bir katkı sağladı. Bu vesileyle İstanbul Goethe Institute'un Alman yazarlarının tanınması için yaptığı katkıları da belirtmeden geçmeyelim.

Anne: "Oğlum benim! Anaların doğurganlık gücünün kalite belgesi."

Jonigk, 1966 doğumlu. "Torun İstiyorum" yazarın 28 yaşında yazdığı üç oyundan biri.

Oyun 1994 tarihinde ilk kez sahnelenmiş. Sibel Arslan Yeşilay'ın da belirttiği gibi her üç oyunda da *"Bizi küçük burjuva ailesinin oturma odasına sürüklüyor. Devletin, vahşetin her türlü toplumsal baskının, iktidar savaşlarının yapıldığı mobilyalı bir savaş meydanına."* Jonigk *"Oyunlarımda genel toplum düzenini ele almaktan çekindiğim için aileyi ele alıyorum. Devletin çekirdeği olarak aileyi. Ailede dünya hala düzenlidir. Erkekler istila eder ve kızlık bozar, kadınlar kendilerini doğurganlık güçlerine göre tanımlar, kilise güçlülerin yanında yer alır ve çocuklar da olan biteni kabullenir. Konforlarından vazgeçmeyen, isyan etmeyen, otoriteye bağlı, uyuşuk refah cesetleri bunlar."* demiş. Yazarın ve çevirmenin sözlerinden nasıl bir oyun olduğu anlaşılabilir sanırım. "Torun İstiyorum," torun sahibi olmak için eşcinsel oğlunu ikna etmeye çalışan annenin çabalarını odağa almış. Jonigk *"Cinsel rolleri ele alan bir oyun"* diye nitelemiş oyunu. Sadece o kadar mı? Değil. *Oyunu seyrederken oturma odasının duvarlarının ortadan kalktığını toplum düzeninin tam da göbeğine düştüğünüzü anlıyorsunuz. Farklılıklara aldırmayan, kendi düşüncesini tutturmanın annenin şahsında baskıcı devlet düzeninin ipuçları var.* ("Hayat verdiğim kişinin yolunu da ben çizerim.") Anne, üzerindeki toplumsal baskıyı şu sözlerle ifade ediyor: *"Ben soyumu devam ettirme sözleşmesinin koşullarını senin yüzünden tam olarak yerine getiremedim. İşte bu yüzden torun istiyorum senden."* Seyrettiğiniz artık sadece aile içindeki ilişkiler değil öndermeleriyle toplumsal düzenin ta kendisi. Yazar

kiliseyi de oyunun merkezine alarak devlet, din, aile üçgeninde oluşan düzeni suflöz de ekleyerek fevkalade anlatmış. Suflöz oyunun oynanması gerektiği gibi (!) oynanmasının bekçisi. Aile metaforu ile toplumsal düzeni seyredirken bir başka yumurta-tavuk meselesiyle baş başa kalıyorsunuz: *Aile mi toplumsal düzenden yoksa toplumsal düzen mi aileden çıkar? Seyirciler bu hususta farklı düşüncelere sahiptir/olacaktır.* Sahneleme bu hususta bir temel oluşturmuş. Seyirci, oyunun Hitler döneminde geçtiğini hissederek seyredecek oyunu. Aslında oyun tekstinde bunu hatırlatan doğrudan bir ima yok. Yazar bugüne ait bir oturma odası dekoru yazmış. Tarifin içindeki *"Belki bir heykelin kaidesi ve bacakları görünür"* ifadesi oyunun sahnelendiği çevreyi hazırlamaya uygun bir imkân veriyor. Reji, oturma odasının dışını, duvarlara çizilen birkaç simgeyle somutlaştırmış ki bu da bize Hitler faşizmini hatırlatıyor. Türk Tiyatrosu'nda çok kullanılan metaforlar, soyutlayarak anlatma imkânı veriyor ama öte yandan seyirciyi içinde yaşadığı gerçeklikten uzaklaştırıyor, duruma yabancılaştırıyor. Seyirci seyrederken "aşka geliyor", seyrettikten sonra dışarıdan bakıyor ve kendi evinde (ülkesinde) bunlar olmuyormuş gibi günlük hayatına geri dönüyor, özeleştirir ve "görme" ortadan kalkıyor. Ben bizim toplumumuzda "olabildiğince" somut olunmasını, çağrışımlardaki soyutluğa bir çözüm bulunmasını bekliyor ve umuyorum. Bu hâle itirazım yok ama oyunların daha "dokunur" olmasını tercih ediyorum. *Zira "Torun İstiyorum," dünü değil bugünü, başkasını değil bizi anlatan bir oyun.*

Yönetmen (Kemal Aydoğan) yazarın diline uygun başarılı bir metin okuması yapmış. Oyun diliyle çizilen karikatürün görselleştirilmesindeki başarı dikkate değer. Mizansen, oyunculuk, dekor (Bengi Günay), koreografi (Yeşim Coşkun), ışık (İrfan Varlı), kostüm bu dille bir bütünlük içinde. *Yazarın dili çok özel, basit ama anlaşılabilir bir karmaşıklık içeriyor; akıllı bir saçmalık, bulanık bir netlik, zeki bir mizah var içinde.* Jonigk, *"Tiyatro, bedene ve duygulara dayalı bir sanat, bu yüzden zamanın peşinden koşmasına gerek yok. Gerçek anların içinde yatar."* demiş. Alışılmışın dışında yapılan benzetmeler, çağrışımlar, abartılı hareketler oyunun eğlendiriciliğine katkı sağlarken yarattığı "an"larla seyirciyi sahnedeki dünyaya bağlıyor.

Oyunun başarısının en önemli ögesi birbiriyle uyumlu ve dengeli oyunculuk gösterisi. Münircan Cindoruk, Caner Cindoruk, Aslı Samat, Hülya Gülşen, Bülent Çolak, Ahsen Özercan'ın iyi, özellikle Nazan Kesal'ın ödüllük oyunculuğunu görmenizi tavsiye ederim.

"Torun İstiyorum" bence kaçırılmaması gereken bir oyun. Jonigk'in sözüyle bitireyim yazımı: *"Tiyatro toplumu belki doğrudan değiştirmez ama bazı konularda gözünü açabilir."*

Rahip: "Acılar içindeki insanlar öbür dünyada tanrının en yüksek katlarına çıkacaklar ama burada bu dünyada sefalet içinde yaşıyorlar."

Ben soyumu devam ettirme sözleşmesinin koşullarını senin yüzünden tam olarak yerine getiremedim. İşte bu yüzden torun istiyorum senden." Seyrettiğiniz artık sadece aile içindeki ilişkiler değil öndermeleriyle toplumsal düzenin ta kendisi. Yazar

26 / 27 Ocak Saat: 20:30

Alişer Delek

ölünün adı yok

Yolcular yavaş yavaş hesaplarını ödedi gidiyor. Kalanlara ilişmezler, racon böyledir. Günlerce de otursan, hesap istemeden kimse sana kalk git demez. Belli ki mekan sahibi de masaların üstünde ters çevrilmiş sandalyeleri seviyor.

Memur yine masasında... Ütüsü hiç bozulmayan mavi gömleği, gece ilerleyince üst düğmesini açar. Ceketi hep karşısındaki sandalyede asılı. **Bir kere bir kadınla görmüş çocuklar, anlatıp dururlar. Bir tek o gün gülmüş. Bir daha ne gülmüş ne de biriyle gelmiş.** Bazen bir, bazen de iki dilim peynirle küçük rakıyı bitirir. Garsonlar demiş de adı öyle memur olmuş. Koltuk altında gazetesiyle gelir, saat kaç olursa olsun o gazeteyle çıkar. Alınması gereken ama okunamayan gazetelerden... Bir keresinde hiç açılmayan televizyonu açtırmıştı. Yolsuzluk operasyonu ile ilgili bir şeyler söylerken televizyon, mırıldanmış, bardağını bitirip kafasını yine önüne eğmişti. Çocuklar artık mesai saatlerinde de pasajdaki birahane de içtiği için emekli memur da derlerdi. Yıllardır 50 lira bırakıp gidermiş, onca zam gelmiş de tarife değişmemiş. Yeni çocuklardan biri fazlasını isteyecek oldu da Kadir Abi müdahale etti: "Dokunmayın, hesap tamam..."

Kadir Abi bu akşam yok. Balığa çıkacağı akşamlar gelmez. O dalgalar bin yıldır aynı da Kadir Abi için her gece ayrı bir macera. Bir kere içtiğini gördüm, bir tek ikimiz kaldık diye geçtim yanına oturdum.

Sormadım. Yine aynı heyecanla anlattı. Beyoğlu'ndaki 4 dükkanı, köydeki tarlaları, en sevdiği arabasını... "Hepsini" dedi, "hepsini bir gecede kaybettim. Sağ olsun abimin hatırına beni buraya garson yaptılar. Çocuklar da yaşıma hürmet şef ettiler." Cümlesinden önce bardağını bitirdi.

Başlarda bir kızcağız vardı, genç mi genç hani. İstek şarkı geldiğinde önüne, utanır sıkılırdı. Bilmezdi şarkıyı da korkusundan bir şeyler uydurmaya çalışırdı. Alkolün ucunun kaçtığı bir gece gençler kızı masaya çağırmış, Komiser Rüstem çocukların emdikleri sütü burunlarından getirmişti. Konuşulan o ki karakolda falaka sonrası mahalleye donla yollamış çocukları. **Namı büyüktü; Beyoğlu ve Beşiktaş'ta haberi olmadan haraç almak, rüşvet yemek, karı satmak, uyuşturucu işine girmek**

imkansızdı. Karısını ne zaman dövse ertesi gün yemeğe getirirdi. Kadının yüzündeki mutluluk gözündeki morluğu örtemezdi de o mutlu diye biz de mutlu gibiydik. "Çocuklar hemen bir şeyler verin bana, nöbete dönmem lazım" diye girdi elinde telsiziyle. İlk defa üniformasıyla görmüştüm. Garsonların yüzü gülüyor. Rezervasyon yaptırmış, beyefendileri Nazım İşbilir. Erzurumlu. Nazım. İşbilir. Beyoğlu'nun ortasında 4 dükkanı var. Kimse dışarıya tabure atamazken, masaları 24 saat kaldırımları işgal etti de belediye sokağa uğramadı. Meyhanede viski içer. Sadece o istedi diye barda bir şişe durur. Muhtar adayırken bir gün cemevinde, bir gün camide diye gazeteyle çıktı da basın beni konuşuyor diye herkese çay ısmarladı meyhanede. Bazen Erzurum'dan girer; elde bayrak marşlarla sokağa dökülürüz, bazen adını kullanır; yumruklar havada selama dururuz. En çok da şoyadını sever; hesabı ödemedi bir yolunu bulup ortalıktan sıvışır. Herkes birbirine bakıyordu. Masalardaki bütün bardaklar sallanıyor, vitrinden bir iki şişe yerdeydi. Kadir Abi, Ecevit'le çekilmiş fotoğrafını yerden kaldırıyordu ki bir ses daha geldi. "Deprem değil bu" dedi memur. Komiser fermuarı lokantanın ortasında çekerek masasına koşarken telsizi feryat figandı. Nazım, memura laf edebilmenin hazzıyla "Ya ne olacak sizinkiler meydanda tepiniyordur" dedi. Komiser telsizi kulağına dayamış telefonunu göbeğinin altından çıkartmaya çalışırken masaya yığıldı.

Memur televizyonun önünde dikilmiş hiç kıpırdamıyordu. Nazım İşbilir, "Başkanım yok ben o tarafta değilim, tabii başkanım, hemen başkanım, bu akşam mı başkanım" diye bir yandan telefondakini idare ediyor diğer yandan montunu giyiyordu. Komiser Rüstem'i zar zor oturtuk bir sandalyeye. Telefonu susmuyor, sürekli çalışıyordu. Gözünü tavana dikti. "Benim ekibin önünde patlatmışlar" diyebildi. Memur gazetesini almış çıkıyordu, ekranda ambulanslar, stadın ışıkları ve kıpkırmızı bir yazı: Yayın yasağı getirildi.

Kadir Abi, oğlana ulaşmış. "Onlar çıktıktan sonra olmuş" dedi. Komiser koşarak çıkarken durdu, döndü, bana baktı, kimse konuşmadı, gitti.

Telefonuma baktım. Twitter'a girdim. "Ölümün adı var da, ölenin adı yok" yazdım. Taksi yoktu, eve arka sokaklardan yürüyerek gittim.

Stadın ışıkları ve kıpkırmızı bir yazı: Yayın yasağı getirildi.

Melda Özer

tamara da aynı bizler gibiydi...

Berlin'de, üniversitenin yanı sıra duvar takvimleri basan bir matbaada çalışıyordum. Burada, ünlü ressamın resimleri, takvim sayfalarına basılıyordu. Bir önceki senenin takvim sayfaları da matbaanın deposunda duruyordu.

Bir gün bizim bölümün şefi Frau Meier, istersek depodaki eski takvimlerin bazılarını alabileceğimizi söyledi. Ben de depoya gittim ve üç tane takvim seçtim. Biri Paul Gauguin'di. En sevdiğim ressamlardan biri. İkincisi hayat hikayesinden çok etkilendiğim ve resimlerini çok çarpıcı bulduğum Frida Kahlo. Üçüncüsü hiç tanımadığım, hatta o zamana kadar adını bile duymadığım kadın bir ressamın, Tamara Lempicka'nın resimlerinin olduğu takvim.

Çizdiği resimlerden biri çok etkiledi beni. **İki kadının olduğu bu resmi yatağımın tam karşısına astım. Resimdeki kadınların duruş ve bakışları çok şey söylüyordu.** Yeşilli olan kararlı, mücadeleci ve azimli bir karaktere sahipken, diğeri fazla duygusal ve kırılgan gibiydi. Sanki yeşilli kadın diğeri "Korkma, üzülme bir şekilde hallederiz" diyordu. Bazen kendimi yeşilli kadın gibi hissederek ve hayata kafa tutardım. Hiçbir şeyden korkmaz, Berlin'de yabancı bir öğrenci olmanın karşıma çıkardığı her türlü güçle mücadele eder, bazen de diğer kadın gibi aşırı duygusal, kırılgan ve teslimiyetçi hissedirdim kendimi. İstanbul'u, ailemi, dostlarımı özler, hüznümü içime akıttırdım.

Tamara Lempicka'nın hayatını merak etmeye başladım. Geceler boyu yattığım yerden uzun uzun seyrettiğim bu tablonun ressamı nasıl bir kadındı? Nasıl bir hayatı olmuştu? Neler yaşamıştı? Sonunda bir gün kütüphaneye gittim ve araştırdım.

Tamara 1898'de Polonya'da doğmuş, İsviçre'de yatılı okumuş ve sonrasında Rusya'ya yerleşmiş. On sekiz yaşında ilk görüşte aşık olduğu bir avukatla evlenmiş. 1917 Ekim Devrimi'nde eşi Bolşevikler tarafından tutuklanmış ve Tamara'nın çabalarıyla serbest bırakılmış. 20 yaşında da eşi ve kızı Kizette'le Paris'e yerleşmeye karar vermiş. Varlıklı bir ailenin kızı olan

Tamara ve ailesi çok zor koşullarda yaşamaya başlamış ama buna rağmen bu genç kadın fırçaları ve tuvaleriyle aslında özlediği hayata ve özgürlüğe kavuşmuş.

Tamara bu mücadeleli dönemin sonrasında kendine özgü stiliyle tanınmaya başlamış, otuzlu yaşlarında üne kavuşmuş ve oldukça bohem bir yaşam sürdürmeye başlamış ama bu özgür ve fütursuz yaşantısına dayanamayan kocası tarafından terk edilmiş.

Kırkılı yaşlarda tekrar evlenmiş ve ABD'ye yerleşmiş. Kızı da kendisi gibi yatılı okulda büyümüş. Kızıyla da bu süreçte fazla ilgilenmemiş.

Sansasyon yaratan çeşitli aşk kaçamaklarından sonra ikinci eşinden de ayrılan Tamara, hayatının sonuna doğru, kızına sıkı sıkıya bağlanmış ve onunla birlikte yaşamaya başlamış. Meksika'da son nefesini verirken de elini tutan kişi kızından başkası değilmiş.

Eserlerinde çoğunlukla çekici ve kendine güvenen kadınları resmederken, kızını çizdiği resimlerde, masumiyet ve şefkat gibi aslında hayatında eksikliğini çektiği duyguları vurgulamış.

Bir de hep memleketini, Polonya'yı özlediğini söylemiş dost sohbetlerinde.

Bir toprağa ait olamamanın sancısı, sanatla anneliği aynı anda başaramamanın vicdan azabı, yaratıcı olmanın yakıcılığı, Tamara'nın hayatının akışını belirlemiş.

Tamara da hatalarıyla, aşklarıyla, iniş çıkışlarıyla aynı bizler gibiydi...

Belki de bu yüzden sevdim duvarımda asılı tablosunu. Hüznünü sevdim, meydan okuyuşunu ve bir de özlediği vatanını sevdim. Tamara da bizler gibiydi... İnsandı...

csp4-description"><p>Hier entsteht gerade dein Eltern-Kind-Netzwerk</p>

d-csp4-content -->

BİR OLIVER STONE FILMİ

ASKER

t type="text" name="

class="abs-reg"><h

t type="text" name="

p>

paragraph">

Mail <span class="

t type="text" name="

class="abs-reg

t type="text"

p>

ss="wysija-sub

e="hidden" name="

hidden" name="a

hidden" name="c

hidden" value="

e="hidden" na

http://localho

http://localho

http://localho

ripts -->

pts : this is

text/javascript

text/javascript

text/javascript

t xt, av

t xt, av

text/javascript" src=

s--><!-- Modernizr -->

http://localhost/knirpsy

CASUS

HACKER

HAIN

KAHRAMAN

VATANSEVER

JOSEPH
GORDON-LEVITT

SHAIENE
WOODLEY

MELISSA
LEO

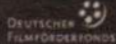
ZACHARY
QUINTO

VE

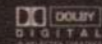
NICOLAS
CAGE

SNOWDEN

DÜNYANIN EN ÇOK ARANAN ADAMI

FFF Bayern

FRAGMAN İÇİN

6 OCAK'TA SİNEMALARDA

Murat Özer

snowden'in trainspotting'e isyanı

Edward Snowden'ın "ibretlik" hikâyesini takip ederken "Trainspotting" in devam filmini merakla bekliyor, öte yandan da yakın geçmişin kanlı sayfalarından birine diyoruz gözümüzü...

SALONLARDA

Snowden

İki yıl önce, Oscar'ı da cebine koymayı başaran enfes Laura Poitras belgeseli Citizenfour'un yarattığı "Büyük Birader" efektiyle, devletleri ve onların hiç bitmeyen kontrol etme reflekslerini sorgulamayı had safhaya çıkarmıştık. George Orwell'in distopyasının gerçekliğe kavuştuğunu görmek ne kadar umut kırıcıysa, hâlâ vicdana tutunabilen gazeteciler olduğunu bilmek de bir o kadar umut vericiydi, örnekler Türkiye'den olmasa da... Edward Snowden'ın ibretlik hikâyesini şimdi de kurmaca kalıpları içinde bir kez daha izleme şansına kavuşuyoruz. Bu meseleye Oliver Stone'dan başkası el atmazdı, öyle de oldu. Stone, "Snowden"la Laura Poitras'ın belgeselini yineliyor aslında. Belgeselin cümlelerin arasına sıkıştırdığı hikâyeyi ete kemiğe büründürüyor, biraz da romantize ediyor. Belgeseli izleyenlere biraz yavan gelebilir ama izlememiş ya da meseleye uzak kalmış olanların hafif bir ürperti geçireceklerini söyleyebiliriz. Devletlerin, özellikle de ABD'nin küresel kontrol mekanizmalarını nasıl çalıştırdıkları üzerine gerçek verilerle karşılaşacaklar zira. **Belki de tıpkı filmdeki gibi, bilgisayarlarının kameralarını bantlayıp ya da cep telefonlarını uzakta tutup özel yaşamlarını koruma altına almaya çalışacaklar!** Citizenfour'da Snowden ve onun verdiği bilgileri halklarla paylaşan gazetecilere neredeyse eşit oranda bir pay verilirken, Oliver Stone'un filminde parayı Edward Snowden kapıyor. Onun vatansever bir Amerikalı pozisyonundan kopup geldiği boyut çıkıyor daha çok ortaya. Ve de sevgiliyle yaşadığı gelgitli ilişki. Joseph Gordon-Levitt ve Shailene Woodley, çiftin yaşadıklarını az çok bize de yaşatmayı başarıyorlar hikâyede. Bir dijital çağ kahramanının olağanüstü serüvenlerini izlerken, "yeryüzü jandarması" ABD'nin bu sıfatı hak etmek için elinden geleni yaptığını da net bir şekilde görüyoruz ki bu filmde bize akan bilinç de buradan besleniyor: Kimse vaat edilmiş topraklarda yaşamıyor, özgürce hareket edebildiğimizi sandığımız hapishanelerde izin verildiği oranda yaşıyoruz, ezilip un ufak edilmeyi bekleyerek... "Snowden"; 6 Ocak'ta salonlarda.

GELECEK PROGRAM

T2: Trainspotting

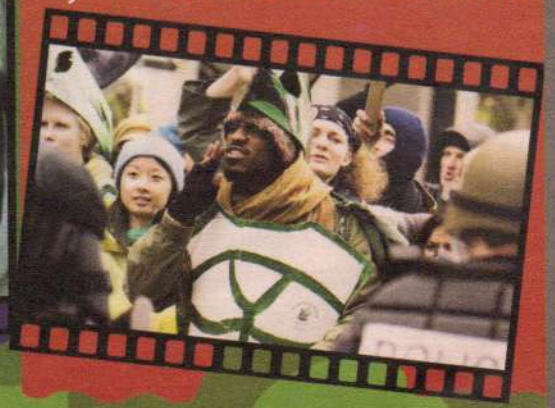
Danny Boyle'un mükemmelden daha iyi Irvine Welsh uyarlaması Trainspotting'in üzerinden 20 yılı aşkın bir süre geçti. Welsh'in kopuk uçurtma tadındaki romanının aynı oranda uçuk kaçık beyazperde uyarlaması, motivasyonsuzluk üzerine enine boyuna düşünme fırsatı da vermişti bize, kendi suretimize de bakarak. Kahramanların (anti kahramanlar) oyuncularla sağlam/eşsiz bir bütünleşme yaşadıkları, müziğin de başrollerden birine soyunduğu adrenalin patlamalı bir sayıklamayla yüz yüze kalmıştık... Şimdiyse Irvine Welsh de dahil olmak üzere bütün ekibi yeniden bir araya getiren Danny Boyle, "T2: Trainspotting"le efsaneyi (ya da efsaneleşmiş karakterleri) "yaş almış" haliyle seyirciye bir kez daha sunuyor. Bu tür devam filmlerine her daim temkinli yaklaşmak lazım ama sanki burada sahiplenecekmişiz gibi hissediyoruz. Herhangi bir rasyonel veriden de yola çıkmıyoruz aslında, sadece bir hissediş. Muhtemelen 1996'daki enerjiden yoksun bir film olacak bu ya da dönemsel heyecandan. Ancak karşımıza çıkacak eksikliklerin yerini başka şeylerin dolduracağını öngörmek de zor değil. Bunu sıradan bir ticarî hamle olarak değerlendirmek istemiyoruz; yorgun ruhumuzu daha da yıpratır böylesi zira. En azından şunu bekleyebiliriz herhalde: Müziğin yeniden başrollerden birini kapıp alıp götürmesi bizi, o geçip giden çatanayla birlikte... "T2: Trainspotting"; 3 Mart 2017'de salonlarda.

Kimse vaat edilmiş topraklarda yaşamıyor, özgürce hareket edebildiğimizi sandığımız hapishanelerde izin verildiği oranda yaşıyoruz, ezilip un ufak edilmeyi bekleyerek...

EV SİNEMASI

İsyan

Önce şu iki olayı hatırlayın: 1999'da Dünya Ticaret Örgütü'nün Seattle'daki zirvesini protesto eden grupların yaşadıklarını. Ve de 2013'te Gezi Parkı Direnişi'nde yaşadıklarımızı. Sonra da bu iki olayı eşleştirmeye çalışın ve elinizdeki toplama bakın... Aktörlüğünün yanına yönetmenliği de ekleyen Stuart Townsend'in bu alandaki tek çalışması "İsyan" (Battle in Seattle; 2007), özellikle ilk bölümüyle Gezi Parkı Direnişi'ni anlatıyor sanki. Otoritenin protesto hakkını kullanan kitlelere karşı başvurduğu "orantısız güç" pek de yabancı değil bize. Ya da akla hayale gelmeyecek yalanlarla "diğerleri"ni manipüle edip protestocuların terör suçlusu olarak yaftalanması... Stuart Townsend, yazıp yönettiği filmiyle, o sıralardaki sevgilisi Charlize Theron'un da içlerinde olduğu kalburüstü oyuncu kadrosunun da yardımıyla öfkeli bir resim ortaya koyuyor. Kurmacayı da işin içine katıyor ama gerçeklerden de uzak durmuyor sinemacı ve insanoğlunun en temel haklarının devlet eliyle yerle bir edilmesini gözler önüne seriyor. Yeryüzünün neresinde olursa olsun, kendini özgür dünya olarak adlandıranlar da dahil, bütün devletlerin sokaktaki halktan ziyade kendini koruma refleksiyle hareket ettiklerini ve yaşam hakkından uzakta politiklara sarıldıklarını bir kez daha belgeliyor "İsyan". Ki o devletler, yönetirken rakamlara bel bağladıkları gibi, insanları da rakamlaştırıp "1" ve "0" haline getiriyorlar. Bizim de buna alışıp kabullenmemizi bekliyorlar. İşin kötüsü, "başarılı" olmaya çok yaklaşıyorlar... "İsyan"ın DVD'sini raflarda bulabilirsiniz.

gezgin kafası

vasata yer yok: ADANA

Hiçbir şeyin ortası yoktur Adana'da. Sıcaklığın en sıcaklığı, tatlının en tatlısı, acının en acısı, küfrün en fenası, haliyle de insanların en renklileri, sanatçıların en tutkuluları Adana'dan çıkmadığı.

Sokaklarda Clark Gable gibi giyinmiş adamlar Karacaoğlan gibi belinde kuşak sarılı efendilerle sohbet ediyor, bazı kadınlar Sophia Loren'den hallice, bazılarının şalvarının deseninde hipnotize oluyorsun. Kimse kimseye yan gözle bakmayacak, **şehrin ilk kuralı bu.** Fonda Ferdi Tayfur'la Elvis Presley kol kola şarkı söylüyor, evlerden bol salçalı, acı bir koku yükseliyor. Amerikan arabaları, açık hava sinemaları, sabahları salepçiler, öğleden sabaha şalgamcılar, şirdancılar, tablalarda halka tatlisinin sıcaklığına lahmacunun kıyması karışıyor. Her sesi, her kokuyu içine çekeceksin, **şehrin ikinci kuralı da bu.** Her çocuk gibi sen de evden okula, okuldan eve yürüyerek gidiyorsun. Yolda tanıdıklar çıkıyor zaten, hem okula geç kalma diye uyarıyor hem de anneni, babanı, halanı, teyzeni, enişteni, yengeni filan teker teker soruyor. Bir çocuk olarak bu sorulara cevap verebilecek kadar aile ilişkilerine hakim olman lazım, **şehrin üçüncü kuralı.** Okul yolunda sabah salep, öğlen haşlama içip, akşam da bici bici yiyeceksin, **bu da dördüncü kural.** En önemlisi de

Arabi, Azerisi, Rumu, Müslümanı Hristiyanı her çeşit insanla bir arada yaşamayı öğreneceksin, **beşinci kural da bu.** Adana'da ilk günü atlattırsan, şehir senin, sen de şehrin olursun.

kebab gibi

Dünyada bugünkü adına en uzun zamandır sahip olan kentlerden biri olma özelliğine sahip, Homeros'un İlyadası'nda (İÖ 7-8. yüzyıl) da şehrin adı 'Adana' olarak geçiyor. Bugün üç milyona yakın bir nüfusa sahip. Biliyorum siz Adana'yı güneşe ateş edenlerin memleketi olarak biliyorsunuz ama bundan çok fazlasına sahip. Mesela Asya ve Avrupa'da hüküm süren tüm medeniyetlerin

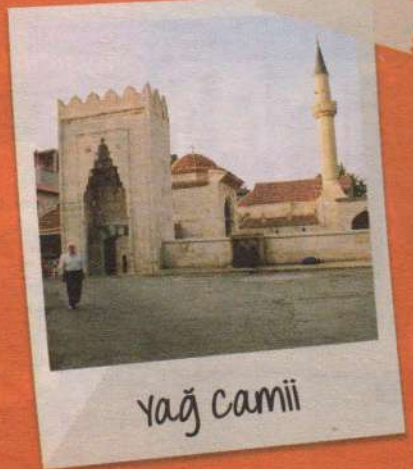
Adana Kebab

geldiği, şehirler inşa edip konakladığı ve sonra yağmalayıp terk ettiği bir yer. Misafirleri arasında Luviler, Hititler, Persler, Helenler, Romalılar, Bizanslılar, Abbasiler, Selçuklular, Memlükler, Ramazanoğulları, Osmanlılar bulunuyor. **Daima karma bir toplum olan Adanalılar'ın "bir arada yaşamak" üzerine dünyanın geri kalanına vereceği dersler var.** Aslında yetiştirdiği sanatçılar ve onların hitap ettikleri kesimin çeşitliliği ile de bunu anlamak mümkün. Mesela Yılmaz Güney'i Adana'nın ara sokaklarından bir dünya sanatçısı haline getiren şey, Yaşar Kemal'in insanın içine işleyen karakterleri, Karacaoğlan'ın bir benzeriyle rahatlıkla Alpler'in eteklerinde karşılaşma ihtimali, Oklahoma gölü kıyısında Orhan Kemal'in karakterleri Murtaza'yı, Cemile'yi, hatta Hanımın Çiftliği'ni elinizle koymuş gibi bulma olasılığınız hep aynı nedene bağlı: Farklı insanların bir araya gelişi. Onların iyice yoğurulmuş ve asırlar sonunda tadından yenmez bir lezzete dönüşmesini, bir bakıma Adana'nın bir numaralı yemeği kebaba benzetebiliriz.

şalgam gibi

Adana'da görülecek yerlerin çoğu 310 metrelik, Roma döneminden kalma ve dünyada bugün de kullanılan en eski köprü olma özelliğine sahip Taş Köprü'nün batısında birbirine yakın halde konumlanıyor. Güneye doğru inip önce Adana'nın kurtuluş

Akşamsefası

Yağ Camii

günü olan 5 Ocak'a adanan meydanı, sonrasında Yeğenağa caddesinden aşağı doğru ilerlerken sağınızda göreceğiniz Yağ Camii'nde bir durun. Bir zamanlar kilise olan yapının etrafında yağ pazarı kurulduğundan adı bugün de Yağ Camii olarak biliniyor. Doğuya doğru biraz ilerlediğinizde de şehrin iki başyapıtı arkalı önlü sizi bekliyor olacak, Türkiye'nin en yüksek saat kulesi 32 metrelik Büyük Saat (1882) ve 1541'de ibadete açılan, bir Ramazanoğlu şaheseri sayılan Ulu Camii. Hemen kuzeyinde de eski Türk mimarisini görebileceğiniz Tepebağ mahallesi ve Tepebağ evleri muhakkak görülmeli. Ayrıca Taş Köprü'nün doğusunda yer alan, 1998'de açılan ve modern bir yapı sayabileceğimiz Sabancı Camii de Ortadoğu'nun en büyük camisi olarak biliniyor. **Adana'nın nam salmış içeceği şalgamı büyük küplerde kurduktan sonra her gün karıştırmak gerekir, vaktinden önce ya da sonra değil, tam vaktinde kapağını açmazsanız bir şeye benzemez tadı.** Adana'nın kültürel dokusu da böyledir, yıllanmış ve defalarca karıştıktan sonra eşsiz bir tada kavuşmuş şalgam gibi.

Adana'da ilk günü atlattırsan, şehir senin, sen de şehrin olursun.

halka tatlısı gibi

Nejat Uygur'u, Ferhan Şensoy'u, Münir Özkul'u, Zeki Alasya-Metin Akpınar'ı, Lüküs Hayat'ı, Deveduşu Kabare'yi ve daha nicelerini benim gibi Adana'da ilk kez izlemiş olanlar çoktur. Altın Koza 23. yılında. Ayrıca şehrin kendine ait bir senfoni orkestrası, opera ve balesi, devlet tiyatrosu, şehir tiyatrosu bulunuyor. Adana insanı kebab eşliğinde klasik müzik dinleyip, Ferdi Tayfur eşliğinde suşi yiyebilir. Kalıplara sığmaz taşar. Genel itibarıyla tatlıdır, çok tatlı, halka tatlısı gibi.

tanıdık Adanalılar

Yılmaz Güney, Müslüm Gürses, Ferdi Tayfur, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Suna Kan, Şener Şen, Fatih Terim, Muzaffer İzgü, Ümit Besen, Yılmaz Köksal, Demir Demirkan, Haluk Levent, Menderes Samancılar, Aytaç Arman, Danyal Topatan, Hakkı Bulut, Ali Şen, Feridun Düzağaç, Murat Hasarı, Nurhan Damcıoğlu, Erol Büyükburç, Meral Zeren, Mustafa Sağyaşar, Yaşar, Kıvanç Tatlıtuğ...

ne yenir?

Kebab – Kocayusuf garajında Recep Usta, Elem, Ulu Camii çevresindeki tablacılar, CıkCık Ali, Kazancılar, Kaburgacı Yaşar, Şeyhmus (dürümcü), Birbiçer (ciğerci).

Şırdan – Koyun midesinin bir bölümü, Şırdancı Bedo, Şırdancı Kemal, Osman Usta

Halka tatlısı – Karataş yolu, Solaklı-Yunusoğlu sapağında tablacı, tüm tablacılar

Analı kızlı, ekşili köfte, lahmacun, karakuş tatlısı, içli köfte (haşlama usulü), Fellah köftesi, bulursanız kaz dolması.

ne alınır?

Karatepe kilimi, Taş köprü magneti, şalgam suyu (uçığa almıyorlar), yemeni, turunçgiller, turunçgil reçeli.

Bedia Ceylan Güzelce

Tepebağ Evleri

Elif Demirtaş

bunlar hep sevmek

- Sevmeyi bilmezsin ki doğarken. Severek öğretir annen baban. Kimse sevmeyi beni. Sevimekten önce terk edilmeyi öğrendim.

- Yurda 6 yaşında bıraktılar demiştin. Öncesinde annen emzirmiş, koklamış, öpmüştü. Ateşin varken başında beklemişti sabaha dek. Parka götürmüş, oyuncak almış oyun oynamıştır. Bunlar hep sevmek.

- İyi ya da güzel olan hiçbir şey hatırlamıyorum 6 yaşından önceki zamanla ilgili. Ya öfkem sildi onları ya da hiç yaşamadım. Kötü olan her şeyi ise çok net hatırlıyorum. Annemin sürekli bağırarak çağıran, babamla kavga eden, bizi süpürgeyle döven bir kadın olduğunu da hatırlıyorum. Üç abim ve bir kız kardeşim var. Hiçbirini sevmeyi annem, tek beni değil ki. Biz iyi kötü başımızın çaresine bakıyorduk boşandıklarında. Ama 3 yaşındaki kız kardeşim daha bebekti terk edildiğinde. Yurttayken hep onu düşünürdüm. Babaannem onu üzer mi, kızar döver, aç bırakır mı diye. Çok şükür öyle değil, seviyorlar birbirlerini.

- Çok kızgınsın annene haklı olarak. Ama belli ki ruh ve beden sağlıklı yetmediği için sizi bırakmak zorunda kalmış. Arka arkaya 5 çocuk doğurmuş. Babanın da yanlışları, destek, sevgi ve aşkla ilgili ihmalkârlıkları olmuştur elbette. **Nefes alacak alanları, sevdiği bir işi, sosyal ortamı olmadığı için evlilik, çocuklar hapisane gibi gelmiş ve firar etmiş nihayetinde.** Annenin yaptığını savunmuyorum, yanlış anlama. Sadece ona olan öfkenin sana daha fazla zarar vermesini istemiyorum.

- Babam mükemmel bir adamdı demiyorum ki. Onda da bir sürü numara vardı. Alkol, dayak, yalan dolan, tembellik, her şey... Onun gibi bir adamla evlenmesi hata. Bana gönül işi falan deme abla. Gönül tuzağa düşürdü, bilmedin girdin, yanlışlıkla bir çocuk yaptın ayrıldın eyvallah. Ama 5 çocuk yaptıktan sonra ayrılmak! Bakamam deyip yurda bırakmak! Kaç kere görüşmek istedim ikisiyle de. İstemediler beni, bizi. Hayatta olup ölü taklidi yapmaları çok acı. Yere batsın böyle anne babalık... Dün gibi hatırlıyorum yurda gittiğim ilk günü. Sabaha kadar ağlamıştım. Sonraki günler ve diğer günlerde de. Çok uzun süre antidepressan kullanmak zorunda kaldım kimsesizliğimi kabul etmek için; yurttaki diğer çocuklar gibi. En zor kural "yalnız olduğunu unutma!" Onu yapabildikten sonra

En zor kural "yalnız olduğunu unutma!"

diğerlerinde çok da zorlanmıyorsun. Kurallara uymama gibi bir lüksün de yok zaten. Her uymadığın kural, devletin verdiği paradan kesinti veya disiplin cezası olarak geri dönüyor. Bazı çalışanlar "çocuklar bir hata yapsa da bağırırsam, hakaret etsem, sövsem, dövsem de rahatlasam" vicdansızlığıyla gezerken etrafınızda, pek mümkün olmuyor. Ezikliklerini, yetmezliklerini, zaafılarını, zayıflıklarını ve hastalıklarını hep kendinden güçsüzü ezerek gideren de var; bu çocukları ne yapsam da incitmesem, sarıp sarmalasam, anne baba olsam da mutlu etsem, kimsesizliklerini unuttursam diyeni de...

- Çoğalsa o iyi insanlar, ne güzel bir yer olurdu değil mi dünya Umutcan? Adınla hitap edince aklıma geldi. Benim bahsettiğin iyi insanlar gibi bir pısmam; Abican'ım var. Kendisi Edirne Cezaevi'nde tutuklu: "Suçu saz çalmak!" Güzel, samimi, gerçek ve haklı olduğu için çok sevilmesinden korkup kıstılar sesini. Ses kısılır, yazı sansürlenir, hareket engellenir de fikre engel olunur mu? Neyse OHAL var siyaset yok! Bir gün Abican'ıma şoförlük yaparken, egom beni ezip öne çıkarak trafikte artistik hareketler yapmama sebep oldu. Abican'ım gerginliğini şöyle dile getirdi: **"Elifcan önemli olan arabayı hızlı sürmek, keskin sollama yapıp makas atmak ve hiç kaza yapmamış olmakla övünmek değil. Önemli olan seninle birlikte yolculuk yapan insanlara huzurlu bir yolculuk yaptırmaktır.** Önündeki, arkadaki, yanındaki ve diğer arabadaki yolcuları rahatsız etmemektir. İyi şoförlük budur." Yani Umutcan'ım, ehliyet sahibi olmak yetmiyor hiçbir konuda; kendi anne baba örneğinde de yaşadığın gibi. Sıfatlarının, etiketlerinin, gücünün, paranın hiçbir kıymeti yok bu kafada değilsen. Empati kabiliyetin, öngörün, vicdanın olacak. Yanlış evlilikler sonucu onca mutsuz çocukluktan da anlaşıldığı gibi hırslarından, tutkularından, bencilliğinden arınmamış insanlar anne baba, yönetici veya lider olmamalı. İster bir evin reisi ol, ister koca bir ülkenin. Senin şoförlüğüne güvenip seninle yolculuğa çıkan insanları rahat ettirmek zorundasın; yeri geldiğinde kendi mutsuzluğun pahasına üstelik...

Aslı Alpar

ŞEHİT DEĞİL, GÜZEL GÜNLERE ŞAHİT OLMAK İÇİN, BARİŞ! HEMEN ŞİMDİ!

DOUBLE YOLLAR İYİ BİR YERE ÇIKMIYOR! BİZ DOUBLE RAKI İLE DEVAM EDELEMİYOR MİYİZ?

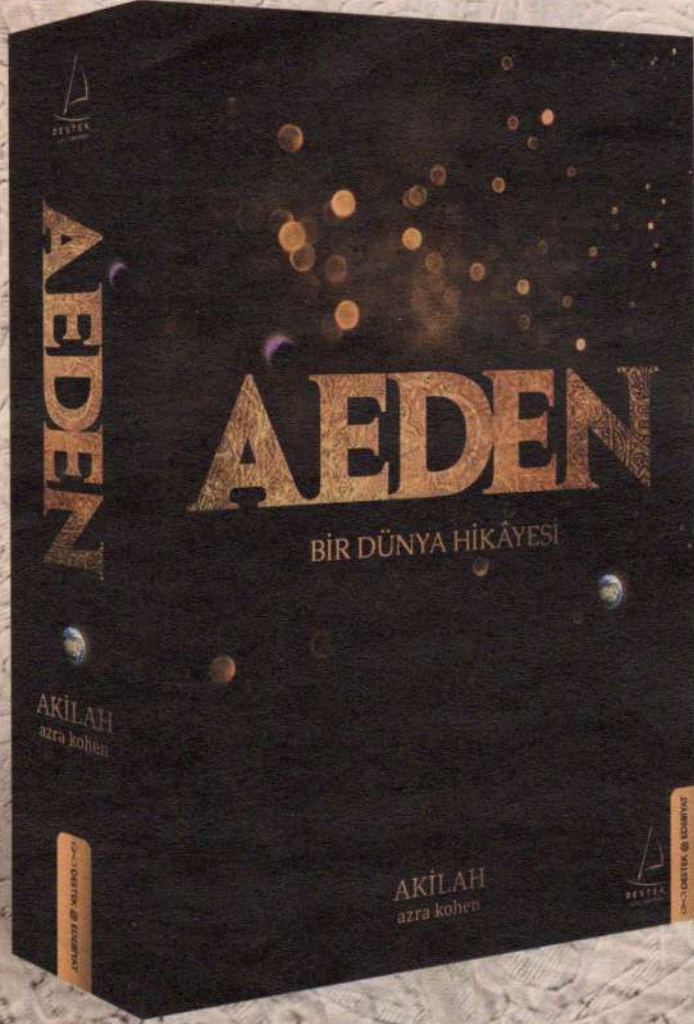
BARİSİN KÖKLERİ ÇOK BÜYÜKTÜR TEK BİR ÜLKEDE YEŞERMEZ! VATANIN BÜTÜN DÜNYA İSE, FİLİZLENİR, ÇİÇEKLENİR!

MUTSUZ OLMAYI SİZDEN ÖĞRENECEK DEĞİLİZ!!!

YALNIZ DEĞİLSİNİZ, DESTEK VAR!
yayınları

GERÇEĞİN MASALIDIR AEDEN

Geri dönmüyorlardı!

Artık niye Dünya'da olduklarını biliyorlardı.
Yaşam enerjisinin bu şekilde yağmalanmasına
izin vermeyeceklerdi, ne pahasına olursa olsun
ona sahip çıkacaklardı.

Evrende hata yoktu, tesadüf yoktu!

Nihayet anlamışlardı.

İnsan doğulmaz, insan olunurdu.

h

Masalla gerçeği ayırt edebilecek okurlara...

İki kayıp kızın hikâyesi...

**Siz geçmişini ararken o sizin peşinize çoktan
düşmüştür bile.**

Hindistan 1986: Annesi, on yaşındaki Mukta'yı kötü
kaderinden korumak için Bombay'daki bir ailenin
yanına evlatlık olarak verir ve ona yepyeni bir
dünyanın kapıları açılır. Ancak bir gece Mukta kaçarılır.

Bu olaydan yıllar sonra onun kaçarılmasından
kendini sorumlu tutan Tara küçük kızı bulmak için
yola koyulur. Ancak o yol çok uzun bir yoldur.

*Amita Trasi şiirsel diliyle sizi hiç bilmediğiniz
bir dünyaya davet ediyor...*

www.destekdukkani.com

14-40 yaşları arası kitap satışı

Murat Meriç

bak işte yaklaşıyor fırtına...

22 Aralık 1989, pek çok insan için bir şey ifade etmez belki ama kişisel tarihimde çok önemli bir yerde: Yeni Türkü'yü dinlediğim ilk tarih bu. Üzerinden tastamam 27 yıl geçmiş! Ankara'da, Atatürk Spor Salonu'nda tek başıma izlediğim bir konser bu. Henüz 17 yaşım, üniversitede okumak için evden ayrılmış, bozkırın göbeğine gelmişim. Dinlediğim müziğin kökenlerine henüz merak salmamışım ama her türlü bilgiye açım. Meraklıyım, dinliyor, okuyor, soruyorum. Tam da bu dönemde Yeni Türkü'yle tanışmam büyük şans! "Yeşilmişik", harçlığımdan biriktirdiğim parayla aldığım ilk albümleri. Kasetin üzerinde tarih var: 28 Ağustos 1989. Gittiğim konser, muhtemelen bu albümden sonra verdikleri ilk konser. Heyecanlı bir gencim ya, konserin sonunda kulise "sızmayı" başarmışım, kasetin kapağını bütün ekibe imzalatmışım! Yıllar sonra, "Fırtına" ile sokaklarda yürürken cop yiyeceğimi bilmeden, mutlu mesut eşlik etmişim bütün şarkılarına...

"Buğdayın Türküsü" 1979 tarihli ilk Yeni Türkü albümü.

Ankara işi. Ankara Fen Lisesi'nde tanışan Derya Köroğlu ve Selim Atakan tarafından kurulmuş. Yanlarına Zerrin Atakan, Tuğrul Bayrak ve Fuat Oburoğlu'nu alarak ilerlemişler. Yaşar Miraç, Ahmet Telli gibi Ankaralı şairlerle yollarının kesişmesi, en büyük şansları. Topluluk, ismini, Yaşar Miraç'ın o dönem çıkardığı aynı adlı gazeteden almış. Ankara'nın dostluklarını ve ev sohbetlerini unutamıyorlar. Yeni Türkü, bu yüzden Ankaralı bir topluluk. İkinci dönemlerinde şarkı sözlerine imza atan Murathan

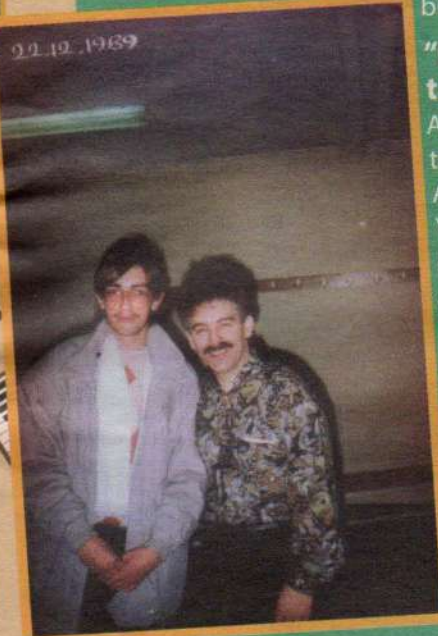
Mungan'la yollarının kesiştiği yer de Ankara. O dönemi anarken, Eftal Küçük, Erkan "Dede" Oban, Bahadır Suda, Tuncer Tercan gibi isimleri anmamak olmaz. İlk üçü, yanlarına Tolga Çandar'ı alarak

Çağdaş Türkü'yü kurdu, Ankara'da Yeni Türkü'nün yokluğunu hissettirmede. Aynı dönemde, Yeni Türkü, İstanbul'da fırtına gibi esiyordu.

1983 tarihli ikinci albüm -ki kimilerince uzun yıllar boyu "ilk" bilindi- "Akdeniz Akdeniz" ve onu takiben yaptıkları "Günebakan" (1986) ve "Dünyanın Kapıları" (1987), adlarını duyurdukları albümler. Ortalıkta dolanan bir efsaneyi anmadan geçemeyeceğim: Yeni Türkü İstanbul'a ilk gittiğinde, (biraz da isminden dolayı) türküyü söyleyen bir grup olarak algılanmış. Sonradan, üniversitelerde ve Çekirdek Sanatevi'nde verdikleri konserlerle tanınmışlar. Çekirdek Sanatevi'nde verdikleri resital, 1984 yılında kaset olarak yayımlanmış. Yeni Türkü'nün kayıp kasetlerinden ilki. İkincisi, 1983 tarihli: Ankara'da Dost Kitabevi tarafından basılan "Film Müzikleri."

Benim Yeni Türkü'yle tanışma albümüm "Yeşilmişik", fırtınalar kopartan bir albüm aslında. Dönemin en çok satanları listesinde uzun süre zirvede kaldı ve Yeni Türkü adını o güne dek henüz duymamış olanlar, bu albümle duydu. Ertesi yıl yayımlanan "Vıra Vıra", "başka türlü bir" Yeni Türkü'yü bize tanıttı. Yenilikler durmadı: 1992 tarihli "Aşk Yeniden"de rebetikaya göz kırpan topluluk, iki yıl sonra, "Külhani Şarkılar"ı yaptı. 1999 tarihli "Yeni"ye kadar konser albümleri, film müzikleri ve toplama albümlerle hayranlarını hep "sıcak" tutan topluluk, "Yeni"den sonra bir süre ortalıktan yok oldu. Bu yok olma, yeni bir ürün vermemekle alakalı. Yoksa konserler hiç durmadan sürdü. Yeni Türkü adını bugüne getiren, biraz da bu oldu.

2012, Yeni Türkü'nün geri döndüğü tarih. "Şimdi ve Sonra", eski Yeni Türkü albümlerinin tadını bugüne getiren, onları ne kadar özlediğimizi gösteren bir çalışma. Albümden sonra yine sessizleştiler ama konserler sürüyor. Öyle çok sahne alıyorlar ki, Türkiye'nin neredeyse bütün olayları, onların konserlerine rastlıyor!

1979 yılının sonunda çıkan Buğdayın Türküsü, dağıtımı yapılamayınca insanlara ulaşamadı. Hemen ardından gelen 12 Eylül, albümü tarihin tozlu raflarına mahkum etti. Yıllar sonra, Kasım 2013'te yeniden basılan bu albüm, darbenin yok ettiklerinden. Darbe denince, Yeni Türkü'nün talihsizliğinden söz açmamak olmaz... 12 Eylül sonrası uzun süre susmak durumunda kalan Yeni Türkü, yakın dönemde yaşadığımız darbe girişiminde yine sahnedeydi! Darüşşafaka Açık hava Tiyatrosu'nda, tankların Boğaziçi Köprüsü'nü kapattığı haberi geldiğinde konseri yarıda kesti Yeni Türkü. Orada değildim ama olayı daha o gece, ilk elden öğrendim. Bulunduğum bir Yeni Türkü konserinde yaşadığımız olay, daha da acayip: 10 Mayıs 2015'te, Kadıköy Sahne'de verilen Yeni Türkü konseri öncesi ve sonrasında ben çalışıyordum. Her zaman söylerim: Çaldığım konserlerin çoğunu izlemem ama Yeni Türkü konserlerinde dışarıya çıkamam. Benim için özel konserlerdir. 10 Mayıs'ta her şey şahane ilerlerken aldığımız bir haber, eskiyi hatırlamamıza sebep: Kenan Evren öldü. Haberi aldığımız anda Yeni Türkü'nün sahnede "Fırtına'yı söylemeye başlaması, pek çok duyguyu aynı anda yaşamamıza sebep. Belki de bu yüzden o gece, o şarkıya, bambaşka heyecanlarla ve hep bir ağızdan eşlik ettik: "Ne geçmiş tükendi / Ne yarınlar / Hayat yeniler bizleri / Geçse de yolumuz bozkırlardan / Denizlere çıkar sokaklar..."

10 albüm 10 şarkı

1. Sonbahardan Çizgiler (1979)
2. Çember (1983)
3. Günebakan (1986)
4. Göç Yolları (1987)
5. Resim (1987)
6. Yitik Bahar (1988)
7. Umut (1990)
8. Karanfil (1992)
9. Kayıkçı (1994)
10. Sezenler Olmuş (2012)

Sevdiğim 10

1. Sarıl Bana (1990)
2. Bahar Şarkısı (1986)
3. Bir Çapkın Dilenci (1992)
4. Göç (1986)
5. Bulutlu Pazar (1994)
6. Dolunay (1992)
7. Haydi Gel (1988)
8. Yaprak Dökümü (1986)
9. Bana Bir Masal Anlat Baba (1995)
10. Gurbete Kaçacağım (1983)

YENİLİKÇİLER YARATMAK

Dünyayı Değiştirecek
Gençler Yetiştirmek

Tony Wagner

Çeviren: Yavuz Özer

İKÜ YAYINEVİ

SINIR TANIMAYANLAR

Zamana Direnen Liderlik

AJAZ AHMED

Çeviren: Yavuz Özer

İKÜ YAYINEVİ

VASFİ MAHİR KOCATÜRK

BÜYÜK TÜRK EDEBİYATI TARİHİ

BAŞLANGIÇTAN BUGÜNE KADAR
TÜRK EDEBİYATININ TARİHİ, TAHLİLİ ve TENKİDİ

İKÜ YAYINEVİ

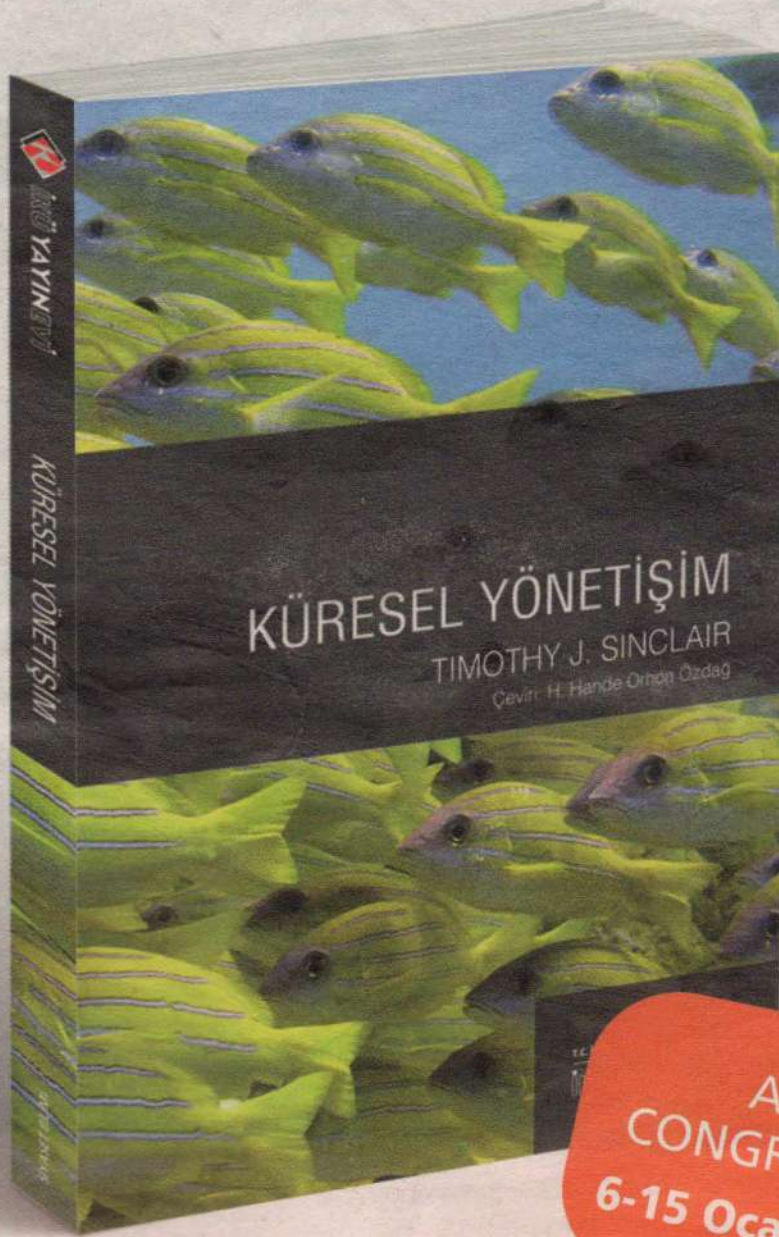
HER ŞEYİ SEVEBİLMEK BİR ÜTOPYA

Paul Shephard

Çeviren: Cenk Özdağ

İKÜ YAYINEVİ

İKÜ Yayınevi 11. Ankara Kitap Fuarı'nda

KÜRESEL YÖNETİŞİM

TIMOTHY J. SINCLAIR

Çeviren: H. Hande Orhon Özdağ

ATO
CONGRESIUM
6-15 Ocak 2017

Küresel Yönetişim

Timothy J. Sinclair

(Çev. H. Hande Orhon Özdağ)

İnternet Satış:

www.eganba.com / (0212) 293 44 41 - 43

www.seckin.com.tr / (0312) 435 30 30 / 435 57 67

www.ilkekitap.com / (0212) 274 98 74 - 75

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

İKÜ YAYINEVİ

e-posta: ikuyayinevi@iku.edu.tr

[/ikuyayinevi](https://www.facebook.com/ikuyayinevi) [/ikuyayinevi](https://www.instagram.com/ikuyayinevi)

Akşamsefası

Ezgi Cankurtaran

otobüs, direniş, rosa parks

Amerika'da köleliğin kalkmasından 50 yıl sonra, 1913'ün Şubat ayında Alabama Tuskegee'de bir siyah olarak doğdu Rosa Louise McCauley. Montgomery yakınlarında annesi, ağabeyi, büyükannesi ve büyükbabasıyla beraber çiftlikte büyüdü. Siyahların gittiği okula gidiyordu. O dönem başka türlü de pek mümkün değildi zaten. Teninin renginin, hayatının gerçeği olduğunu küçük yaşta anlamıştı. Evet kölelik kalkmıştı. Uğradıkları ayrımcılık, ırkçılık ise tüm ağırlığıyla devam ediyordu. Ulaşım araçları, kütüphaneler, oteller, tiyatrolar, kafeler, kiliseler hatta asansörler... Hiçbirinde siyahlar, beyazlara ait alanları kullanamıyordu. Okullarda ise ayrımcılık had safhadaydı. Beyaz çocuklar okula otobüslerle giderken, siyahlar yürürdü. Rosa, yıllar sonra o günleri "Bir siyah dünya ve bir beyaz dünya olduğunu fark ettiğim ilk durumlardan biri otobüs oldu" diye anlatacaktı. Bir otobüste hayatı değişecek ve hayatlar değiştirecekti.

Evlendiğinde 19 yaşındaydı. Rosa Parks'tı artık. Kocasını Raymond Parks eşitlik için mücadele eden biriydi. Siyahi İnsanların Gelişimi için Ulusal Cemiyet (NAACP) şubesinin üyesiydi. Yoldaş demek el ele yürümekti her yolda.

Rosa da toplantılara katılmaya başladı. Bir süre sonra da şube sekreteri olarak seçildi. ırkçılık son bulsun diyeydi çabaları.

1 Aralık 1955'ti. O gün tarihin akışı değişti. Rosa, Montgomery şehir fuarındaki işinden çıkmış eve gidiyordu. Yorgundu. Otobüse binecekti. Koltukların ilk dört sırası beyazlara aitti. Ortada değişken statülü olanlar, en arkada da siyahlara ait koltuklar vardı. Ortadaki koltuklardan birine oturdu. Bir beyaz geldiğinde yerini ona vermesi gerekiyordu. Üç durak sonra beyazlara ait koltuklar dolunca şoför Rosa'ya kalkmasını söyledi. Rosa yana kaymakla yetindi. Şoför uyardı, Rosa kalkmadı. Şoför yine uyardı, Rosa yine kalkmadı. Bu kadın kim oluyordu da böyle kafa tutuyordu! Eğer kalkmazsa polis çağıracağını söyledi. Tehdidine hiç beklemediği bir yanıt alacaktı. "İstediğinizi yapabilirsiniz". Karşısındaki kadın yasalara karşı geliyor ve o koltuktan kalkmıyordu. Rosa'nın "Artık yeter" dediği andı bu. Belki de okula hep yürüyerek gitmek zorunda kalan o küçük çocuk gelmişti aklına. Küçük çocuk büyümüş, ona biçilene razı olmamıştı. Bu karşı çıkışı tutuklanması için yetti.

Rosa o günü şöyle anlatmıştı; "İnsanlar sürekli o gün yerimi yorgun olduğum için vermediğimi söylüyorlar, ama bu doğru değil. Tek bir yorgunluğum vardı; pes etmekten yorulmuştum."

Bir direniş böyle başladı. Tutuklanma haberi hızla yayılmıştı. Rosa, Montgomery'de sevilen, sayılan biriydi. Tepkiler yükseldi. Yapılan toplantılardan otobüs boykotu kararı çıktı. Siyahlar otobüsleri kullanmayacaktı. Rosa kefaletle serbest kalmıştı ama direniş devam ediyordu. Mahkeme günü geldiğinde direnenlerin sayısı 40 bine ulaştı. O yağmurlu günde neredeyse şehirdeki bütün siyahlar boykota katıldı. Kilometrelerce yolu yürüyorlar ama otobüslere binmiyorlardı. Bir araya gelmek için tek bir hareket yetmişti. Bu ayaklanma bir sonuca varmalıydı. Bu düzen değişmeliydi.

Boykota devam kararı aldılar. Lider ise Martin Luther King'di. Rosa, kamu düzenine itaatsizlikten para cezasına çarptırıldı. Olay bütün ülkede duyuldu. Boykot FBI'nın kayıtlarına "provokatörlerin huzuru bozmak için faaliyet içinde olduğu" olarak geçti. Ne de olsa "provokatörler" demek her zaman kurtarıcı olmuştu. Eylemleri terör amaçlı eylem olarak nitelendirdiler. Makus talih direnenleri yine "terörist" yapmıştı.

Boykot süresince siyahlar saldırılara da uğradılar ama otobüslere binmediler. Yolcuların yüzde 75'i siyahtı ve bu otobüs firmaları için ciddi kayıptı. Daha fazla para kaybetmeyi göze

alamadılar. 1956 yılına gelindiğinde ise o karar geldi.

ABD Yüksek Mahkemesi "ırk ayrımı anayasaya aykırı" dedi. Otobüslerdeki ayırım da kalkmış oldu. Dile kolay 382 gün... 382 gün süren eylemler nihayet sonuç vermişti.

Elbette güneş bir anda doğmadı, her şey bir anda değişmedi.

Saldırıları devam etti. Rosa da başkaldırmıştı ve bedelini ödeyecekti.

Tutuklanmasından sonra işten çıkarıldı. Ölüm tehditleri aldı.

Parks çifti yıllarca yaşadıkları şehirden ayrılmak zorunda kaldı. Martin Luther King'in liderliğindeki Sivil Haklar Hareketi için çalışmaya devam ettiler.

Hareket 1964'te büyük başarı elde etti ve Medeni Haklar Yasası'yla ırkçı ayrımcılık yasa dışı hale geldi. Kolay olmamıştı ama bunca çaba karşılık bulmuştu.

Nelson Mandela hapisten çıktığında, karşılayacak davetliler arasında Rosa da vardı. Mandela, Rosa'yı görünce ona sarılacak ve "Hapiste olduğum yıllar boyunca benim desteğim oldun" diyecekti.

Rosa, doksanlı yıllarda İsveç Stockholm'de Barış Ödülü'nü, Cumhurbaşkanlığı Hürriyet Madalyası'nı aldı. Kongre'nin altın madalyası ise Bill Clinton'ın elinden geldi. Time dergisi 20. yüzyılın insan hakları savunucusu olarak Rosa'yı seçti. Adına müzeler, kütüphaneler açıldı. Artık bir simgeydi. Eşitlik için mücadelenin simgesi. O'na "sivil haklar annesi" denilmesi boşa değildi.

24 Ekim 2005'te 92 yaşında öldü Rosa Parks. Cenazesi Amerika'da Rotunda geleneğine göre yapılan otuz birinci kişi, ilk kadın, devlet yöneticisi olmayan ilk Amerikalı oldu. En üst düzeyde onurlandırılmıştı. **O koltuktan kalkmadığı için tutuklanıp, türlü bedeller ödeyen, provokatör denilen Rosa Parks için bu kez Başkan'ın emriyle tüm devlet dairelerinin bayrakları yarıya indirildi.** Montgomery'de otobüslerin ön koltuklarına siyah kurdeleler bağlandı.

Yıllar sonra ise Beyaz Saray'a siyah bir başkan o gün koltuktan kalkmayan o kadın sayesinde gelecekti. Rosa Parks bu kadarını hayal etmiş miydi bilinmez ama hayalini şöyle anlatmıştı. "Tüm insanlara eşit ve adil bir şekilde davranılması; ırk, din veya insanları diğerlerinden farklı yapan hiçbir şey yüzünden ayrımcılık yapılmaması çok güzel olur."

Sahi çok güzel olmaz mı?

Emre Barca

sincaplar ve edebiyat

kitap kafası

Edebiyattan edebiyatı çıkarırsanız geriye ne kalır? "x-x=" şeklinde formüle edildiğinde, sonucun "0" olması beklenirdi ama edebiyat kendine özdeş değildir. Bir x'ten katıyetle farklılığı ölçüsünde, çoğul ve aynı zamanda yazma ve her bir okunma anında biriciktir. O halde şöyle soralım; edebiyattan edebiyat olarak bildiğimiz, tanıdığımız birtakım öğeleri çıkarırsak, edebiyatı eksiltirsek geriye ne kalır? Elimizde kalan gene edebiyat, hatta *Sincaplı Gece* söz konusu olduğunda, has bir edebiyattır. Sonuç olarak, edebiyattan edebiyat çıktığında geriye kalan yine edebiyattır.

Ütopya ile distopya arasında bir kara mizah, eleştirel ve ironik bir bakış, yalın ve hatta "edebiyatsız" bir dille edebiyat yapan Cem Akas, *Sincaplı Gece*'de okuru hem alışılmadık hem de pek tanıdık bir deneyime davet ediyor. Tanıdıklığı sadece Akas'ın bir önceki kitaplarında, hususen *Yedi*'de aramaya gerek yok. Bu, edebiyatın, hikaye anlatmanın, gitgide yükselen ve düğümlenen bir kurgunun tanıdıklığı. **Fakat edebiyat edebiyattan arındırıldığında, bir o kadar da alışılmadık bir okuma deneyimi bu.** Çağın hız ve performans kaygısı yüksek insanına yaraşır, hiper-modern bir kurgu-metin.

Bile isteye derinleşmeyen, yüzeyin çılgın güzelliğini dile getiren bir roman *Sincaplı Gece*. Gündüzünde iki arada bir derede namaza yetişmek için çırpınan ama kendine has gece hayatında, aşkında, icadında, işinde gücünde bir kadının romanı. Anlamaktan, hatta yaklaşımdan çekindiğimiz, uzak durduğumuz bir gerçekliğin

kara, deli dolu bir hikayesi. Bu gerçekliğin olasılıklarını paralel evrenlerle kurarken, bize birbirine yaşadığımız paralel dünyaları ve bu dünyalar arasındaki anlamsız mesafeleri duyumsatan bir metin.

Tüm bunların minimal bir özenle, üzerinde titizlikle çalışılmış bir yalınlıkla sunulduğunu düşünün. Edebiyatın süsünden, yaldızından, derinlik görünümündeki ucuz dil oyunlarından arındırıldığını düşünün. *Sincaplı Gece*'yi

metroda cep telefonunuzdan okuduğunuzu, ayakta bir direğe yaslanırken etrafınızda akıp giden kişi ve eşyanın ayırına varmadan, heyecanla çağdaş bir deliliğe tanıklık ettiğinizi düşünün. Tüm bunların arasında bir de Turgut Uyar'ı düşünün. İşte bu saçmalığın arasında Turgut Uyar'ı:

"Halbuki korkulacak hiçbir şey yoktu ortalıkta
Her şey naylondandı o kadar
Ve ölünce beş on bin birden ölüyorduk güneşe karşı.
Ama geyikli geceyi bulmadan önce
Hepimiz çocuklar gibi korkuyorduk"

İlk gençliğimizde Cem Akas'ın *Yedi*'si ile karşılaştığımızda bunu bir "olay" olarak duyumsamıştık ya, *Sincaplı Gece* de edebiyatın edebiyattan arındığı bir edebiyat olayıdır. Yılın romanları arasında kendine has bir yer edinmesinin sebebi de budur: Edebiyatın edebiyattan çıkmasının deneyi olarak *Sincaplı Gece* Cem Akas'ın son oyunudur. Dili, kurguyu, hikayeyi, anlatıcının tanrısallığını düşünmeye sevk etmekle kalmayıp, çağın alametlerini ve geleceğin olasılıklarını dışavuran bir edebiyat oyunu olarak *Sincaplı Gece* kutlu olsun! **Şimdi uzanıp kendi yanaklarımızdan öpelim kendimizi. Bunu biraz da biz başardık.**

"Ama siz zavallısınız ben de zavallıyım
Eskimiş şeylerle avunamıyoruz
Domino taşları ve soğuk ikindiler
Çiçekli elbiseleriyle yabancı kalabalık
Gölgemiz tortop ayakucumuzda
Sevinsek de sonunu biliyoruz
Borçları kefilleri ve bonoları unutuyorum
İkramiyeler bensiz çekiliyor dünyada
Daha ilk oturumda suçsuz çıkıyorum
Oturup esmer bir kadını kendim için yıkıyorum
İyice kurulumuyorum saçlarını
Bir bardak şarabı kendim için içiyorum"

Edebiyattan
edebiyat
çıktığında
geriye kalan
yine
edebiyattır.

Erhan Karadağ

sevgi ile neşe

Meyhanenin bütün masaları dolu. Koyu sohbetlerin

arasından süzülerek, uzak köşede çalınan kemanın sesi geliyor. İki garson yetiştirmeye çalışıyor masalara; öyle cadde üstü, süslü bir lokanta değil, müdavim mekanı. Sohbetten azıcık koptuğum an bir kez daha fark ettim Sevgi ile Hayati'nin iyi arkadaşlığını. Sevgi öğleden sonra saat 2 gibi geliyor, akşam 10'da çıkıyor. Hayati akşam geliyor, dükkan kapanıncaya kadar orada. Son bir masa kaldıysa, saat de gece yarısını geçtiyse kemancının yanına oturduğunu hatırlıyorum Hayati'nin. Sesi çok güzel, bilenler ısrar edince bazı geceler kapanışı o yapıyor. Bir akşam eşiyile gelmişti. "Bugün evlilik yıldönümümüz" deyip rakı kadehini eşi Neşe için kaldırırken tanıştırmıştı, şarkılarını ona bakarak söylemişti. O da çay bardağına uzanıp katılmıştı o anonsa. **Sahneye doğru öyle güzel bakıyordu ki, aşkını değil sadece, kocasıyla iftihar ettiğini de söylüyordu gözleri.**

Neyse, Sevgi'ye dönelim. Kısa boylu, 40-45 kilo, güleç yüzlü küçük bir kadın. Kalın tabanlı bağcıklı postaları da mini eteği de 1.60'dan kısa boyunu uzun göstermeye yetmiyor. Masaların arasında dolaşıyor ama ayağa kalkmayan onu göremiyor. İncecik kollarıyla meze tepsisini kimsenin kafasına çarpmadan götürmeye çalışıyordu ki, köşeden koptu geldi Hayati. Kulağına doğru yaklaşıp kısa boyuyla dalga geçtikten sonra aldı elinden tepsiyi, sevgiyle baktılar birbirlerine. Dayanışma ve şakalaşmayla karışık bu şefkat ilişkisi onların günlük hali.

Gecenin sonuna doğru Hayati bir fotoğraf getirip tutuşturdu elime, "Haberin var mı abi?" diye. Sevgi'nin düğün fotoğrafı; sıksa omuzları straplez gelinliğin içinden bir çift kanat gibi çıkmış, elinde bir çiçekle kahkaha atıyor.

- Evlendi geçen hafta.

- Yapma ya! Haberimiz olmadı.

Fotoğrafa bir daha baktım, damat yok. O sırada Sevgi geldi, tebrik ettim ama bir gariplik var; bir yandan "Teşekkür ederim abi" diyor, bir yandan da mutfaka, Hayati'ye doğru bakıp gülüyor.

Belli ki beni işletiyorlar. Biraz konuşunca anlaşıldı, şaka.

Sevgi 29 yaşında hiç evlenmemiş, ufukta da öyle bir ihtimal görmüyor.

Söylediğine göre o istemiyor. "Bunca sene evliliğe karşıyım demişim arkadaşlarıma, bir aşkı bir imza mı ayakta tutar diye kafa tutmuşum" diye de kuyruğu dik tutuyor. Merak etmiş ama gelinlik nasıl bir şey, giyince insan kendini nasıl hisseder, kafasını kurcalıyormuş.

Bir kız çocuğunun nasıl büyüdüğünü düşününce, haklı. **Kimi evlerde, o evden gitmenin, beyaz gelinliğin, damadın kim olduğundan önemli olduğunu biliyoruz.** Bilerek veya dur demeyerek bir gün prenses olabilmek için hayat boyu esir kalmayı göze alma kültürünün anadan kıza geçtiğini görüyoruz. Sevgi bunların hepsini biliyor, o yüzden istemiyor belki evliliği. Ama öyle olmuyor işte, kalbindeki 40 odanın biri bir an geliyor ki gelin odası olabiliyor.

- Ee nasıldı peki, ne hissettin?

- Güzeldi, yakıştığını düşündüm doğrusu ama çok bunaldım.

- Çok yakışmış hakikaten.

- Neşe'nin gelinliği. Tam oldu vallaha, hevesimi aldım ama iki saatten fazla giyilecek bir şey değilmiş.

İlerdeki bir masadan çağırılınca kesildi sohbet, elimde duran fotoğrafa bir daha baktım, o dekolte gelinlik Hayati'nin başörtülü eşi Neşe'nin gelinliği. Diyeceğim şu; insanların hayalleriyle hayatları arasında uçurumlar olabiliyor. Özlemler başka, gerçekler başka olabiliyor.

Öğrenilenle öğretilen birbirinin tam tersi olabiliyor.

Kalıplarla yaşayıp, kalıplarla düşünmek hem kendimizi hem de birbirimizi görmeyi engelliyor.

Aynı gelinlik muhafazakar bir kadının da mini etekli bir feministin de ortak hayali olabiliyor.

Hayat ak ve karadan ibaret değil.

Nilay Örnek

BOND, JAMES BOND

Mimar Ömer Atakan, çok değerli başka koleksiyonlarının yanı sıra dünya çapında önemli bir James Bond koleksiyonuna da sahip. Altın Tabancalı Adam'daki tabancanın 15 imzalı örneğinden biri de onda...

Özel olarak James

Bond'u konuşacağız ama başka hangi koleksiyonlarınız var?

Çocuklukta pul koleksiyonuyla başladım. Bütün Cumhuriyet pullarını hâlâ sıralı olarak saklarım. Çizgi romanlar var. Kurşun asker koleksiyonum var. Model tren koleksiyonum var. 10 senedir de James Bond, orijinal yayımlanmış çizgi roman illüstrasyonları ve film memorabilia koleksiyonu yapıyorum.

Nedir bu film memorabilia işi?

O koleksiyonda neler olduğunu söylersem daha iyi anlaşılır sanırım. "Cinemaquette" firmasının 1/3 ölçeğinde çıkardığı, yüzleri silikon, saçları gerçek saç, kıyafetleri gerçek kumaştan yapılmış olan, Madame Tussauds Müzesi kalitesindeki heykeller, birebir ölçekli limitli ıslak imzalı replikalar ve büstler, filmlerde kullanılan objeler ve film yıldızlarının ıslak imzaları...

çizimleri, Galip Tekin, Altan Erbulak, Ergün Gündüz, Suat Gönülây gibi ustaların orijinalleri, yurtdışından Ernie Chan, John Buscema gibi Conan çizerleri ile Superman'ın yaratıcılarından Alex Ross'dan imzalı basımlar da koleksiyonumda.

James Bond koleksiyonu da bir şekilde bu koleksiyonlarla iç içe sanırım. Tabii... 350 parçalık James Bond koleksiyonum film memorabilia ve orijinal çizimle iç içe. Bu parçaların çoğunluğunu Bond için üretilen oyuncaklar, reklam malzemeleri, figürler, otomobil ve bu tür malzemeler oluşturuyor. Önemli olan, koleksiyonun gerçek kimliğini bulmasını sağlayan nadir parçalar.

Nedir onlar?

Onları da filmlerde kullanılan replikalar, limitli figürler, ilk basım kitaplar, otantik imzalar ve orijinal çizimler olarak 5 ana başlığa ayırabiliriz.

Peki ya orijinal çizimler?

Zagor, Kızılmaske, Mandrake, Mister No gibi çizgi romanların 30-40 sene önce çizilmiş olan orijinal kapak resimleri mesela, koleksiyonun büyük bir bölümünü oluşturuyor. Ayrıca Oğuz Aral'ın Avanak Avni ve Utanmaz Adam çizgi romanlarının orijinal

çizimleri, Galip Tekin, Altan Erbulak, Ergün Gündüz, Suat Gönülây gibi ustaların orijinalleri, yurtdışından Ernie Chan, John Buscema gibi Conan çizerleri ile Superman'ın yaratıcılarından Alex Ross'dan imzalı basımlar da koleksiyonumda.

James Bond koleksiyonu da bir şekilde bu koleksiyonlarla iç içe sanırım. Tabii... 350 parçalık James Bond koleksiyonum film memorabilia ve orijinal çizimle iç içe. Bu parçaların çoğunluğunu Bond için üretilen oyuncaklar, reklam malzemeleri, figürler, otomobil ve bu tür malzemeler oluşturuyor. Önemli olan, koleksiyonun gerçek kimliğini bulmasını sağlayan nadir parçalar.

Nedir onlar?

Onları da filmlerde kullanılan replikalar, limitli figürler, ilk basım kitaplar, otantik imzalar ve orijinal çizimler olarak 5 ana başlığa ayırabiliriz.

İlk basım kitaplarınız da var o halde...

James Bond'un yaratıcısı, Ian Fleming'in 1960'ların başında yazdığı 14 adet Bond kitabının 8'inin Jonathan Cape-Londra'dan basılan ilk baskıları da bende. Bu baskıların tamamı bugün çok az koleksiyonerde var, umarım geri kalan 6 kitabı da bulabilirim.

Kült parça Altın Tabanca'ya da sahipsiniz!

James Bond serisinin 9'uncu, Roger Moore'un ise ilk Bond deneyimi olan 1974 tarihli The Man With The Golden Gun'daki (Altın Tabancalı Adam) altın tabanca sinema dünyasının en çok bilinen, en kült objelerinden biridir. Çakmak, kalem, sigaralık, altın kurşun ve kol düğmesinden oluşan, birleştirildiği zaman öldürücü olan silahın filmde kullanılan versiyonu EON Productions'ın müzesinde. Factory Entertainment'in 2010'da hazırladığı, üzerinde Sir Roger Moore ve Sir Christopher Lee'nin ıslak imzalarının bulunduğu 18 ayar altın kaplama replikası sadece 15 adet üretilmiştir. Bu 15 adet AP (Artist Proof) versiyonun 1 numarası Roger Moore'da, 2

numarası da bende! 2 numara Christopher Lee'de değil çünkü o uğurlu sayısı olan 13'ü seçmiş. Bu replikanın kabzası imzalı versiyonu ise 2008'de Christie's Müzayede Evinde vergiler hariç 8215 Pound'a satıldı.

Limitli

figürleriniz ile orijinal basımlarınızdan kısaca bahsederseniz...

90'larda İngiliz Corgi firmasının çıkardığı 9 santimetre boyundaki 21 Bond figürünün tamamı koleksiyonumda var. Bunların ikisi çok özel; sarı takım elbiseli Roger Moore ve Richard Kiel'in canlandırdığı Jaws'ı bulabilmek neredeyse imkansız. Çok özel bir hikâyesi olan, Ömer Muz çizimi imzalı orijinal Bond poster de bende. 1983-84 yılları arasında Tay Yayınları'nın bastığı 14 serilik James Bond kitabının

Aslan Şükür tarafından çizilen kapak illüstrasyonlarından biri zaman içinde kaybolmuştur, 1 tanesi Avrupa'da dünyanın en büyük Bond illüstrasyonları toplayan koleksiyonerinde, diğerleri bir koleksiyoner dostumda, 7 tanesi ise benim koleksiyonumda.

Koleksiyonunuzu nasıl sergiliyorsunuz?

Mesleğim de mimarlık olduğundan sergileme benim için ayrıca önemli. Sigara ve toz en büyük düşmanları. Güneş almayan, özel filtreli, camlı, aydınlatılmış sunumlarla korunuyorlar ama tabii ki yer sıkıntısından bir kısmı da kutularında duruyor. Eşim ve kızım da koleksiyonlarımı seviyor, evin salonunda sergiliyoruz.

Peki özellikle niye James Bond?

80'lerin başında beta video ilk evimize girdiğinde özellikle Roger Moore'lu Bond filmlerinin afişlerine defalarca bakar, filmleri tekrar tekrar seyrederek, güzel sahneleri durdurur tablo gibi bakardım. Aynı zamanda Duran Duran hayranıydım. Müziğini onların yaptığı 1985 yapımı 15. Bond filmi "A View To A Kill" de etkili olmuştur.

En sevdiğiniz parça hangisi?

James Bond koleksiyonum için bu "Golden Gun."

Bu koleksiyon size neler öğretti?

James Bond'la ilgili her şeyi...

bir hayatı
6 kelimeyle
anlatabilir
misin?

KAFA, her ay okuyucularından gelen
6 kelimelik kısa öyküleri yayınlıyor.
Siz de altikelime@kafadergi.com adresine
6 kelimelik hikayenizi gönderin, "sadece 6 kelime"
başlığı altında imzanızla yayınlatalım.

Tasarrufu bir numara
büyük giyerek
öğrendik.
Neslihan Tekbaş

Beni hep yara bandı
olarak kullandılar.
Eslem Aydemir

Oysa hepimiz minicik saksılarda
bahçeler ekiyoruz.
Sumeyye Gulsum Topkara

Sigara içmek değil, insanı
insan öldürüyor.
Merve Sağım

Bizi bize bağlayan bir
mevsim gerek.
Ramize Şengün

Çocukluğum, geri kalan
hayatımın tertemiz hatırası.
Hale Zorer

Gönül belediye bankını bir
evsiz sahiplenmiş.
Mehmet Emin Ak

Söylenecek çok
söz varken kimse
konuşmuyordu.
Câner Umutlu

Bir kuş olsam, senin
gökyüzüne uçardım.
Melisa Vicdan

Ben bu şehirde doğmadım.
Burada öldüm.
Aslı İba Duran

kimizden biri zamanın
kucığında sessizce ölüyor.
Beyza Akhan

Sevmiyorum yazarken,
uzayan burnum kalemime
çarpmıyor.
Neslihan Suncak

Akgün Akova

yaşam boşluğu

"nehirler hayal güçlerini dağlardan alırlar" diye mırıldanıyorum
uçanın penceresinden Ganj Nehri'ne bakarken
hostes bana doğru eğilip sır verir gibi
"bazı bulutların kocaman kulakları var gördünüz mü" diyor
"bu bir şaka servisi mi" sorusu dilimin ucuna gelmişken
dile geliyor bardağı ev sanıp içine yerleşen üç yudumluk su
"dağlara inanmam" diye çalkalanıyor birden
"barajlara inanırım ben"

uçuşu otomatiğe bağlamış
ve koridorda dolaşmaya çıkmış olan pilot da
duydu ya cam hapsindeki suyun heyheyleneşmesini
hafiften dalgasını geçiyor bizimle
"ben yalnızca gökyüzüne inanırım bayanlar baylar
ve su dolu bardaklar
ve de sevgili küçük küçük yudumlar"
gel de iç şimdi içebilersen suyu

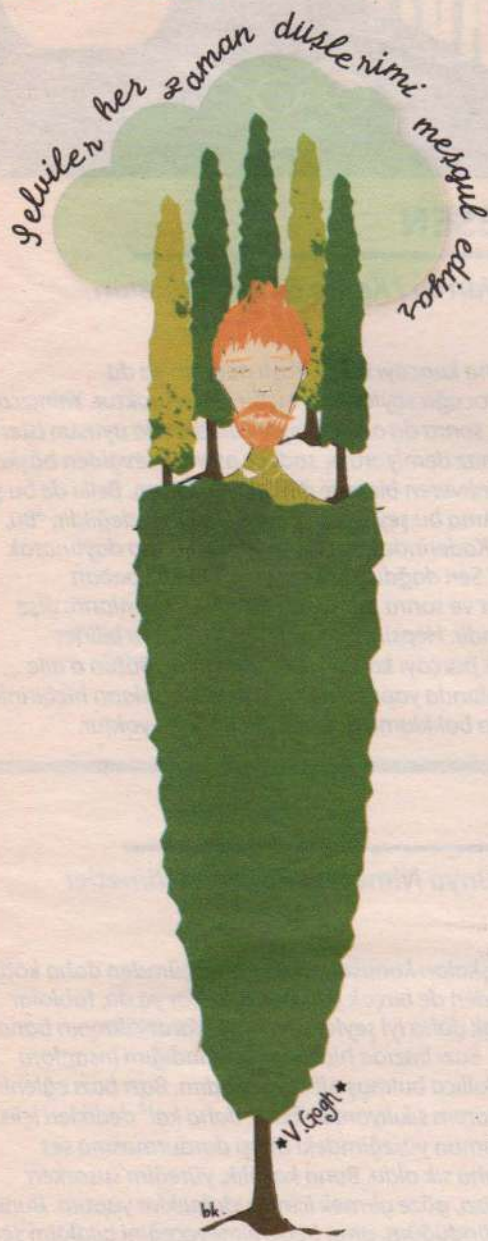
ne bardak, ne içindeki su, ne de ben
fakat yanımdaki koltukta oturan adam
çok bozuluyor bu konuşmalara nedense
"toprağı yabana atma Kaptan" diyor biraz sertçe
"toprağa inanırım, ayağım yere basmalı, kuş değilim ki ben
duymam gerek onun ve otların kokusunu
konuk edeyim seni çiftliğimde, bir ara yere in de gel"

ortalık hafiften karışır gibi olunca
en yakın hostesi çağırıyorum uzlaşma için
dinliyor bizi ve "ben hepinize inanıyorum" diyor gülümseyerek
sırıtarak birbirimize bakıyoruz geçici bir barış duygusu içinde
"bak şu işe sen," diye söylüyor çiftlik sahibi
"dağlar, nehirler, gökyüzü ve toprak
az daha birbirimize girecektik çözme işi Meltem Hanım
affedersiniz Meltem'di değil mi adınız"

bize doğru esmeye başlamadan önce meltemin yanıtı
aniden hava boşluğuna düşüyor uçagımız
onca çılgılık, haykırış ve dua arasında
duyuyorum "biz yalnızca rüzgara inanırız" diye uğuldadığını
üstümüze üstümüze gelen gri bulutların
ve bağırıyorum avazım çıktığı kadar
"yaşam boşluğuna inanmıyorum
yaşama inanıyorum ulan ben"

gün olur otobüs durağında bizi bekler ölüm
erkenci süsü verilmiş bir yolcu gibi
gün olur belleğimizi silenler uçurum mayalar ekmeğimizin içinde
mermiyle bize kulluk biçenler keser yolumuzu
gün olur hızla irtifa kaybetmeye başlar zengin ama yoksul ülkem
işte tam da bu anlarda
bedenen ve fikren sağlam kalabilmenin yolu bu memlekette
haykırmak olabildiğince
haykırmak
"yaşam boşluğuna inanmıyorum
yaşama inanıyorum ulan ben"

Berna Küçük

#kafadergisi ayın fotoğrafı

@bsnrpkzgkmm

Zeynep İlkurşun

derdim var bu soğuk havalarla

Farkında mısınız ne kadar şanslı olduğumuzun? Her mevsimi tadabiliyoruz çünkü. Ama gündelik hayatın dertleri, üzüntüleriyle uğraşırken değerini bilemiyoruz sanırım. İnsanoğlu değil miyiz? Hep bir önceki mevsimi özleyeceğiz, şimdi elimizde olandan şikâyet ederken mevsimin değerini bilemiyoruz. Ben de biraz öyleyim sanırım, derdim var bu soğuk havalarla... Önceleri öyle miydi? Boyum kadar olmuş kar birikintileri içinde koşturup, hasta olma ihtimalini umursamadan küçük bedenimle kardan melekler yaparken? Hayır, güzel gelirdi o zaman soğuk kışlar, neşe getirirdi. Bu sene ise bir farklı geldi kış ya da ben her zamankinden farklı bir şekilde karşıladım onu. **Her zamanki ince kabanlarımla ve ısıtıcı olmasından çok "tarz" olduğumu düşündüğüm için taktığım eldivenlerimle mutlu olamadım bu kış, ısınamadım bir türlü.** En kalın kabanlardan aldım, kat kat giydim kazakları. Önceleri soğuğu hissetmek için eldivenimi özellikle çıkartıp ellerimde hissettiğim kar mutlu etmedi beni bu sene, tanelerin düştüğünü gördükçe bir hüznü kapladı içimi, sakladım yüzümü kapüşonumun altına. Sordu bir arkadaş "önünü görebiliyor musun?" diye. Dedim "görebiliyorum, görmem gerektiği kadar..." Kışın bir suçu yok aslında. Suç benim, ben farklı anlamlar yükledim kışa... **En son kışım değiştirdi sanki gelecek bütün kışların anlamını.** Onların bir suçu yok biliyorum, temizler daha, hiç acılanma tanık olmadılar, erimedi daha kar taneleri ellerimde, ezilmediler ayaklarımdan altında, soğuktan donan bir kar kütlesi düşmeme sebep olmadı henüz, hasta etmedi beni soğuk... Yine de kaçyorum ondan, aslında iyi niyetli ama çok konuşan meraklı bir komşudan kaçır gibi... Suç bir önceki kışın... Ya da hayır, onun da değil. Suç, biricik babaannemi benden çalan kanserin. Benden yazın çaldı aslında onu ama hatırımda kış kaldı. Bir kış günü öğrendim gideceğini, kış günlerinde ağladım, kış günlerinde uzun yürüyüşlere çıktım sırf üşümek için, kendime gelmeme yardımcı olur diye. Kış günlerinde yolculuk ettim Ankara'ya, hafta sonlarımızı birlikte geçirelim diye... Otobüsler, trenler sırdaşım oldu, tanık oldular yaşadıkları. Ama her şeyden önce kıştı bütün bunlara sahne olan. Kıpırları olmadan dışarıya adımını atmayan, kırmızı rujlu, kırmızı ojeli, kahkahası hala kulaklarımda çınlayan, bana verdiği öğütleri asla boşa çıkmayan, en yakın arkadaşım, muhteşem kadın Tülin. Bir kış günü anladım her şeyin bir sonu olduğunu, her şeyin planlandığı gibi girmeyeceğini. Kışın büyüdüm ben, yaşlandım. Hayat denilen o dağı tırmanıyordum da sonunda nefessiz kalmaya başlamış gibi hissettim, hava

soğumaya başlamıştı, zorlaşıyordu tırmanış, ellerim kanamaya başlamıştı artık... 18 yaşımı dolduralı oluyor birkaç sene ama geçen kış gerçekten yetişkin gibi hissettim ben. Bu kış ise yürüyorum soğuk kış havasında, sonunda aşık olduğum zaman, söz verdiğim gibi babaannemi arayıp müjdeyi veremeyeceğimi bilerek... Yeni yeni düşen kar taneleri ise bir öncekini anımsatıyor, ondan bağımsız var olamıyor sanki. Ama yine de denemeliyim sanırım, denemeliyiz her gelen güne yeni bir gün olarak başlamaya... Yaşanılanlar hep bizimle kalacak, aklımıza geldiğinde tüylerimizi diken diken eden, kalbimizde bir yeri acıtan anılar unutulmayacak, acımız tamamen dinmeyecek ama azalacak. Her düşen kar tanesi yeni bir kar tanesi olacak, her gün güneş yeniden doğacak, yeni başlayan günler ilk kez yaşanıyor olacak. Ben biliyorum ki babaannem günlerini sonuna kadar yaşadı, her şeye rağmen üç güzel insan yetiştirdi, beş torununa hayal bile edemeyecekleri kadar çok sevgi verdi, hayatlarını değiştirdi. Bunları biliyorum çünkü o torunlardan birisi olma şansını elde ettim. Şimdi ben de onun yaptığı gibi yapmak istiyorum. **Şansım varken sevdiğime sarılmak, kokularını içime çekmek, gözlerine bakmak istiyorum. Seviyorsam "seviyorum" demek ve bundan bir saniyelğine bile utanmamak istiyorum.** Zira sevmek yürek ister, cesaret ister çünkü sonunda bir şekilde kaybedeceğimizi bilerek severiz, canımızın yanacağını bile bile... Ama sevdiğim güçleriniz biz, anılamıza anı, hayatımıza ışık katanz. Diyorlar ya ilk önce kendini sev, sonra başkalarını sevebilirsin diye... İnanmıyorum ben ona. Sevmek, sevmek daha iyi yapıyor bizi, sevenlerin gözünde görüyorsunuz kendimizi. Kalp kırmamak, dostlar biriktirmek istiyorum; zira onlar günlerimizi daha değerli kılıyor, yanımızdaki güzel insanlar hayatımızı güzelleştiriyor. Çekmek istiyorum soğuk kış havasını ciğerlerime, yapabiliyorum çünkü, hala zamanım var sevmek için, sevmek için, hayat dağını tırmanmaya çalışırken ellerimin kanamasına aldırmadan çabalamaya devam etmek ve dünya dediğimiz şu güzel ama hüznü gezenen daha iyi bir yer yapmaya çalışmak için...

Melike Çil

"Melankolinin ve hüzünün
gigekleri vardır, can sıkıntısının
ise kökleri."

Emil M. Cioran

"Konuşma hakkındaki hayallerimiz-i
umutsuz bir sessizlik içinde şekillendirelim."

Fernando Pessoa

Metin Altıok

Akşamsefası

TİMUÇİN ESEN

Robert Penn Warren / Kralın Bütün Adamları

En sevdiğim yeri:

Çocuk eve gelir ve ebeveynleri ona kancayı takar. Yaşlı adamın ya da yaşlı kadının -hangisiyse artık- çocuğa söyleyecek hiçbir şeyleri yoktur. Yalnızca bir sandalyede birkaç saat otursun, sonra da onlarla aynı çatı altında uyusun isterler. Bu sevgi değildir. Böyle sevgi olmaz demiyorum, sadece aslında sevgiden başka bir şey olan ama sevgi diye adlandırıliveren bir şeye dikkat çekiyorum. Belki de bu şey olmadan sevgi de olmuyordur. Ama bu şey, kendi başına sevgi de değildir. "Bu, insanın kanında olan bir şeydir. Kaderinde olan bir şey. İnsan buna dayanarak kendini vahşi hayvandan ayırır." Sen doğduğun zaman annen ve baban kendilerinden bir şey kaybederler ve sonra bunu geri almak için canlarını diş takarlar: Kaybettikleri şey, sensindir. Hepsini geri alamayacaklarını bilirler ama yine de olabilecek en büyük parçayı koparmaya uğraşırlar. Bütün o aile buluşmaları, çınar ağaçlarının altında yapılan aile piknikleri, bunların hiçbirinin ahtapotlarla dolu bir akvaryuma balıklama dalmaktan bir farkı yoktur.

CAN ÖZ

Andre Gide / Dünya Nimetleri ve Diğer Nimetler

En sevdiğim yeri:

Bazı bazı, sık sık, hınzırlıktan, başkaları konusunda düşündüğümünden daha kötü şeyler söyledim, korkaklık yüzünden de birçok yapıtlar, kitaplar ya da tablolar konusunda, düşündüğümünden çok daha iyi şeyler söyledim. Yaratıcılarının bana güvenmelerinden korkuyordum. Bazı bazıda hiç tuhaf bulmadığım insanlara gülümsedim, ahmakça sözleri akıllıca bulmuş gibi davrandım. Bazı bazı eğlenir gibi davrandım, oysa ölümüne canım sıkılıyordu, "biraz daha kal" dedikleri için, gitmeye güç bulamıyordum. Usumun yüreğimdeki atılışı durdurmasına ses çıkarmayışım gereğinden çok daha sık oldu. Buna karşılık, yüreğim susarken konuştuğum da çok oldu. Bazı bazı, göze girmek için, budalalıklar yaptım. Buna karşılık yapmam gerektiğini düşündüğüm, ama beğenilmeyeceğini bildiğim şeyi yapmayı her zaman göze alamadım.

KAAN URGANCIOĞLU

Jerzy Kosinski / Boyalı Kuş

En sevdiğim yeri:

Güzle yaz gecelerinde, Sessizle, demiryolu boyunca raylar arasındaki tahtaların üstünde yürür, çıplak ayaklarımızı bereleyen taşlara basmamaya dikkat ederdik. Mahallenin oğlanlarıyla kızları demiryolu yakınında oynuyorlarsa, arada onlara gösteri de yapardık. Trenin gelişine birkaç dakika kala yüzükoyun, otların arasına yatar, kollarımı başımın üstünde birleştirir ve elimden geldiğince yere yapışırdım. Elini kolunu sallayan Sessiz, milleti tepemize toplardı. Tren yaklaşırken, tekerleklerin raylar arasındaki tahtalar üzerinde çıkardığı uğultuyu duyar, titreşimle olduğum yerde sallanırdım. Lokomotif üzerime gelirken iyice yere yapışıp bir şey düşünmemeye çalışırdım. Lokomotifin yakıcı soluğu beni kaplar, böbreklerimin üzerinden kızgınlıkla geçerdi. Sonra tepemde, büyük teneke gürültüsüyle vagonlar birbirini kovalardı. Dizinin sonunun gelmesini beklerken, kaldığım köylerdeki çocuklarla aynı oyunu oynadığımız çağları hatırlardım. Bir defasında, rayların arasından yatan çocuğun üstünden geçerken makinist, yanar kömür fişkirtmişti. Tren geçtikten sonra, fırında unutulmuş patatesi andıran çocuğun kömürleşmiş ölüsünü bulmuştuk... Bazıları makinistin lokomotifin kapısından arkadaşlarını gördüğünü, yanar kömürleri bilerek attığını öne sürmüşlerdi. Bir defasında da, en arkadaki vagonun çok uzun olan bağlantı demiri raylar arasında yatan arkadaşın kafasına çarpmış, haşhaş kabuğu gibi patlatmıştı. Bu kötü anılar, yine de raylar arasına yatıp trenin üstünden geçmesini, bundan inanılmaz bir zevk duymamı engellemedi. Lokomotifle son vagonun geçişi arasında, yaşantımın tüm görüntüsü, tülbenkten süzülen sütten daha temiz, canlanıyordu gözlerimin önünde. Canlı bir yaratık olmaktan başka şeyin önemi yoktu.

Hazırlayan: Pınar Aksel

Kerimcan Kamal

kurtuluş şüphededir

Bugün hala acımasızca öldürüyoruz birbirimizi. Belki bir gün ölmemeyi olmasa da öldürmemeyi öğreneceğiz. O güne dek bize daha çok bilgelik gerek.

Kral Gilgamiş'in ölümsüzlüğü arayışının destanı neredeyse dört bin yıl öteden seslenir bize.

Gilgamiş Destanı bilinen ilk destan, insanın bilgeliği arayışındaki ilk büyük kayıttır. Öyle ki, örneğin destanda yer alan Nuh Tufanı'nın ilk anlatımı bile geçen zaman içinde değişerek bütün semavi dinlerin kutsal kitaplarına girmiştir.

İnsanlık binlerce yıldır bir yandan ölmemeyi arar ama öte yandan da öldürmekten geri durmaz.

İnsanoğlu Tanrı'yı arar ama onun kendinden yarattıklarına saygı duymaz.

Bugün hala acımasızca öldürüyoruz birbirimizi. Belki bir gün ölmemeyi olmasa da öldürmemeyi öğreneceğiz.

O güne dek bize daha çok bilgelik gerek.

Bu yazıda bilgeliklerinden faydalandığım Cahit Zarifoğlu, Nuri Pakdil ve Cemil Meriç'e saygılarımla.

Onlar şairi, ben katibiyim.

Gilgamiş Uruk kentinin büyük kralıydı.

Güçlü, kuvvetli, iyi bir savaşçı ve iyi bir yapı ustasıydı.

Uruk'un dört bir yanını duvarlarla çevirmişti.

Kimilerine göre yarı tanrı, yarı insandı.

Ve halkı tarafından sevilse de çokça da sert, zalim bir kral olarak biliniyordu.

Ve hep tanrılarla çatışıyordu.

Halkı onun zulmünden şikayetçi olunca Göktanrı Anu kızıp onu öldürmesi için Enkidu isimli yarı hayvan bir yaratık gönderdi.

Ama Gilgamiş ve Enkidu birbirlerini öldürmek yerine dost oldular hem de çok iyi dost.

"Derdine derman olamam ama dertlere ortak olabiliriz" dedi şair.

Çünkü yalnızlık kemik gibidir ne yana dönsen batar.

Çünkü kadere iman da alın yazına itiraz da beşerin hamurudur.

Çünkü tarihin mimarı insana, zamana ve kadere isyandır.

Yani Takdir-i ezele teslimdir insan ve fakat gayrete de aşık.

Yani içimiz hep bir hoşçakal ülkesi, Ama umutsuzluk da yol değil."

İnsan Gilgamiş'in kaderi buydu. Hep Tanrılarla uğraştı. Tanrılar da

Gilgamiş' la. Öyle ki yeri geldi Tanrıça

İştar ona aşık oldu ama o İştar'ı reddetti. Kızan İştar Uruk'a saldırdı. Gilgamiş ve dostu Enkidu bunun da üstesinden geldi. Ama gün geldi ve Enkidu öldü. Cesur, akıllı, güçlü Gilgamiş, hayatının acısını ve korkusunu yaşıyordu.

Bir yandan arkadaşını kaybettiğine üzüldü ama asıl ölümün bir gün onu da bulmasından korkuyordu. Gilgamiş ölümü yenmek istiyordu. Peki ama insan Gilgamiş nasıl ölümsüz olabilirdi?

"Yeryüzünde kavuşamayanlar, gökyüzünde kavuşurlar" dedi bilge.

Akılsızlar ormanı görmeden, rüzgarın önlerine savurduğu birkaç yaprağı her şey sanırlar.

Gün gelir gül açar, bülbül öter.

Ve önce tefekkür gelir.

Ve kurtuluş şuurda ve şüphededir.

Bunları söylüyorum diye gururla bakma bana.

Hadi diz çökeyim de söyle tahtın nerede?

Bir gün elbette bir sofrada buluşuruz,

Sen dağ gibi kural da ben zerre

bir yer tutayım.

Sen avuç avuç ye hayatı da bırakıp giden ben olayım.

Böylelikle Gilgamiş ölümsüzlüğü aramaya başladı. Büyük Tufan'ın öyküsünü dinledi.

Utnapiştım büyük Tufan'dan karısıyla kurtulan tek kişiydi. Tanrı Ea'nın uyarısıyla bir gemi yapmış içine türlü hayvanları doldurmuş ve gemi Tufan'dan sonra Nisir Dağı'na oturmıştı.

Gilgamiş Utnapiştım'i bulmak için oraya Mutlular Adası'na gitti. Orada Utnapiştım ona ölümsüzlük otunu verdi. Otu Uruk'a götürüp sevdiği insanların ölümsüzlüğü kazandırmak isteyen Gilgamiş yorgunluktan uykuya daldı. Ama o uykudayken otu bir yılan yedi. Gilgamiş her şeyi aşmış ama ölümü yenememişti.

Çok sevinme ve az üzü.

Sakin ol.

Ve çünkü hiçbir zafer nihai, hiçbir bozgun da mutlak değildir.

O yüzden,

Dilimizin döndüğü kadar susmalıyız.

Sadece sağlam cümleler dolaşmalıdır damarlarımızda.

Çünkü bize lazım olan soylu bir öfkedir.

Her kavganın ezeli mazereti son kavga olmaktır.

Ama kalbinizi ve sesinizi yumuşatın birbirinize.

Bir incelik gösterin de incinmesin yüreklerimiz.

Bu dünya hem yürünen yol, hem de taşınan

dağ zaten.

Belki biz az ağlıyoruz, kirli her şey o sebepten. Bir gün bitecek bu şiir ve başka mısra gerekmeyecek.

O gün gelmeden Aşk'ı gör ve de ki:

"O kendim olmam için eksik olan tek şeydi"

Eksiği ara ama hayıflanma yani.

İnsan Gilgamiş umutsuz arayışında tanrılar gibi ölümsüz olmak istemişti. Ve ölümsüzlük otunu bulduğunda onu Utnapiştım'e götüren kayıkçısı Urşanabi'ye sevincini anlatmıştı:

"Urşanabi, bu ot büyümlü bir ottur; insan bununla gençliği kazanır.

Bu ota, 'yaşlı genç olur' denir.

Bunu Uruk'a yanımda götürmek istiyorum. Onu sevdiklerime yediririm.

Ve onu parça parça doğrayayım. Sonra da kendim yiyip tam çocukluğuma döneyim."

Oysa tanrıça Siduri yolda Gilgamiş'a imkansızı aradığını ve mutlu olmanın yolunun insan olduğunu kabul etmekten geçtiğini anlatmıştı.

"Gilgamiş nereye koşuyorsun? Aradığın yaşamı bulamayacaksın.

Ey Gilgamiş! Tanrılar insanları yarattığı zaman, Onlar insanlara ölümü verip yaşamı kendi ellerinde tuttular.

Karnın dolu olsun, gece gündüz kendini eğlendir!

Her gün bir şenlik yap! Gece gündüz hora tepip oyna! Üstün temiz olsun. Başın yıkansın.

Suyla yıkanmış ol! Elindeki küçüğe bak. Karnın kucığında gününü görsün!"

"İşte böyledir.

Bazen varı anlarsın yok ile,

Bilirsın aydınlık için karanlık da gerekli...

Çünkü şeytan da insanı sever ama elinde neyin var neyin yoksa almak, seni ona mahkum etmek ister.

Ve bazen öyle yalnızsındır ki karanlıklardan iblisler uzatsa elini sıkmak istersin.

Ve sen kanarken yalana, hep bana inanmalısın diye bağırsın da için, için için, duymazsın.

Oysa çık aydınlığa,

Kimse eksik,

Kimse fazla değil burada,

Hadi bir sensin beklenen.

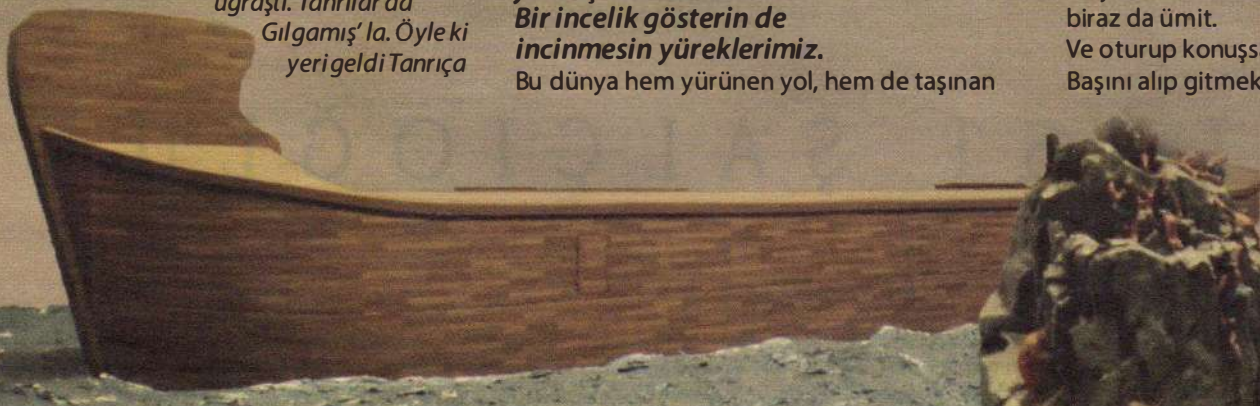
Ve korkma,

Yitire yitire kazanırsın kendini.

Biliyorsun, bilmeden çok zaman kaybettin ve biraz da ümit.

Ve oturup konuşsaydık geçerdi belki her şey,

Başını alıp gitmek sevdaya dahil değil!"

KALUST ŞALCIOĞLU

Aşk Her Yerde

Aşk Her Yerde

KALUST
ŞALCIOĞLU

INKILÂP

INKILÂP

KALUST ŞALCIOĞLU

INKILÂP

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros İSTANBUL / Cağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

"Uskumru dolmasını benden iyi kimse yapamaz!.."

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın büyük tutkuları; politika, torunu Mehmet, eşi Olcay... Yemek yapmayı ve yemeyi çok sevdiğini belirten Baykal, bu konuda usta olduğunu söylüyor.

18 Ocak 1993, Sabah

Çılgınlar gibi '93

TIKLIM TIKLIM

Oteller, gazinolar, diskotekler, kısacası her türlü eğlence yeri yılbaşı gecesi tıklım tıklımdı. Kapıda bekleyenlerin de çok olduğu dikkat çekti. (yanda) Saat 24:00'ü çaldığında yıllar ayrıldı, dudaklar birleşti. (yanda)

2 Ocak 1993, Milliyet

3 Ocak 1993, Milliyet

ARŞİV

Ocak 1993

Sonunda Mumcu'yu susturdular!... Ama susmayacağız

Ne dediler?

- **ÖZAL:** "Düşünce hürriyetini engellemek isteyenlerin sonu mutlaka hüsrana olacaktır."
- **CİNDORUK:** "Bunu yapanlar demokrasi düşmanıdır."
- **DEMİREL:** "Cinayeti kimin işlediği ortaya çıkar."
- **İNÖNÜ:** "Vahşice işlenen bu cinayetin sorumlularını ortaya çıkaracağız."
- **YILMAZ:** "Katillerin bir an önce yakalanması, hükümetin öncelikli görevidir."

● 24. sayfa

Gazeteci-yazar Uğur Mumcu, dün saat 13:26'da otomobiliyle yerleştirilen bombanın patlaması sonucu öldürüldü. Mumcu, otomobilin kontağını çevirdiği anda korkunç patlama oldu. Suikasti, İslami Kurtuluş Örgütü üstlendi.

25 Ocak 1993, Hürriyet

Özal'ın 'skandal dost'u

Özallar, ABD gezisinde yakın dostları dolar milyarderi Donald Trump'ın malikanesine de konuk olacaklar. Gökdelenleri, kumarhaneleri, skandallarıyla tanınan Trump, şimdi borçlarıyla ünlü.

4 Ocak 1993, Milliyet

Ridvan'ın bu yüzü futbolculuk yaşamının bir parçasıydı. Hep acı içinde kıvrandı. Tekme yiye yiye sonunda futboldan kopma noktasına geldi.

FENER, RIDVAN'INI KAYBETTİ

22 Ocak 1993, Hürriyet

Türk futbolunun son dönemdeki en büyük yıldızlarından biri olan Ridvan'ın ayağı dün alçıya alındı. 6 hafta takımdan uzak kalacak olan milli futbolcunun 2. devre forma giymesi çok zor.

Cep telefonu bu yıl geliyor

Dünyada yaygın şekilde kullanılan cep telefonları, yakın bir gelecekte Türkiye'de de hizmete girecek. Ulaştırma Bakanı Topçu, ihale tekliflerinin incelendiğini söyledi.

İzel-Çelik-Ercan dağıldı

Sevilen üçlünün yolları aniden ayrıldı, şimdi hepsi kendi kanatlarıyla uçacak. Tam ektiklerini biçmeye hazırlanıyorlardı ki, İzel-Çelik-Ercan üçlüsünün yolları ayrılıverdi. Şimdi herkes kendi kanatlarıyla uçmaya hazırlanırken, doğrusu "bir çuval incirin de içine etmiş oluyolar"...

5 Ocak 1993, Milliyet

Kim Bilir?

KAFA'ya göre

yaz, çiz, çek, paylaş! bu köşe senin!

#kafamagöre

1) Aşağıdaki filmlerden hangisi bir kitap uyarlaması değildir?

- A) Susuz Yaz
- B) Ağır Roman
- C) Kış Uykusu
- D) Zübük

6) Karakterlerin sürekli "Büyük Birader" tarafından gözetlendiği bir distopyayı anlatan roman ve yazarı hangisidir?

- A) Ray Bradbury – Fahrenheit 451
- B) Aldous Huxley – Cesur Yeni Dünya
- C) George Orwell – 1984
- D) Franz Kafka – Dava

2) "Bahri Filefil" "Fettane Şatfil" "Kerim Kihkih" gibi birçok takma isim kullanan yazar kimdir?

- A) Rıfat Ilgaz
- B) Aziz Nesin
- C) Peyami Safa
- D) Orhan Veli Kanık

7) Gençliğinde yaptığı denizciliğin izlerini eserlerinde de görebildiğimiz yazar hangisidir?

- A) Herman Melville
- B) Mark Twain
- C) Charles Dickens
- D) John Steinbeck

3) Feminizm ve toplumsal cinsiyet adına en önemli eserlerden "İkinci Cins" in yazarı Fransız filozof ve yazar kimdir?

- A) Simone de Beauvoir
- B) Simone Weil
- C) Brigitte Aubert
- D) Anais Nin

8) Yazarın özgürlüğünü kısıtladığı ve onu kurumsallaştırdığı gibi nedenlerle Nobel Edebiyat Ödülü'nü reddeden yazar kimdir?

- A) Albert Camus
- B) Jean Paul Sartre
- C) Bob Dylan
- D) George Orwell

4) Mezar taşında doğum – ölüm yerine doğum – geri çağırılma yazan Amerikalı yazar kimdir?

- A) Harper Lee
- B) Emily Dickinson
- C) Zelda Fitzgerald
- D) Jane Austen

9) Fransız edebiyat dergisi Lire tarafından "Geleceğin 50 Yazarı" arasında gösterilen yazar kimdir?

- A) Aslı Erdoğan
- B) Adalet Ağaoğlu
- C) Ayşe Kulin
- D) Oya Baydar

5) Aşağıdakilerden hangisi yazarlıklarının yanı sıra ressamlıklarıyla da adından söz ettiren yazarlardan değildir?

- A) Aldous Huxley
- B) Bedri Rahmi Eyüboğlu
- C) Victor Hugo
- D) J. D. Salinger

10) İçinde hiç "e" harfi geçmeden kaleme alınan kitap ve yazarı hangisidir?

- A) Stephen King - O
- B) Georges Perec – Kayboluş
- C) J. K. Rowling – Boş Koltuk
- D) Paulo Coelho - Simyacı

Testi çözüp doğru cevaplarını bizyazin@kafadergi.com'a gönderen ilk 10 okuyucumuza yazarlarımızdan imzalı bir kitap hediye!

Ocak 2017 - Sayı: 29 - Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - Yayıncı: KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.
İmtiyaz Sahibi: Candaş Tolga Işık / Sorumlu Müdür: Mert Çanga
Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Derin Karabulut / Yayın Danışmanı: Kaan Koç
Görsel Yönetmen: Burak Şahin / Grafik Tasarım: Dorukhan Varlık - Melis Gökçe Zor
Kapak: Hakan Arslan / Reklam Grup Başkanı: Hande Gün / Okuyucu Temsilcisi: Emrah Akbaş

Adres: Koşuyolu Mah. İsmailpaşa Sok. No:44 Kadıköy/İstanbul
Tel: (0216) 428 9 888 Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No: 11/A 41
Yenibosna / Bahçelievler / İstanbul - Tel: (0212) 454 30 00 Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22
www.kafadergi.com - bizyazin@kafadergi.com - reklam@kafagrup.com

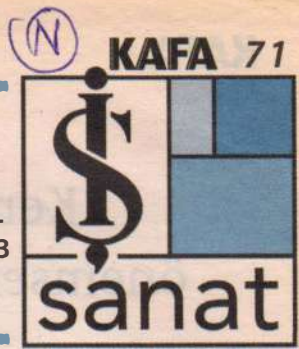
KAFA Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yaygın ortamında ve sanal ortamında kullanılamaz.
Poster ve ayraç derginin içinde ücretsiz olarak verilir.

ocak'ta n'apsak?

kafası

İş Sanat
Kültür Merkezi
İş Kuleleri 34330
Levent / İSTANBUL
Tel: 0212 316 10 83
facebook/issanat
twitter/issanat

5 YENİ YIL KONSERİ: VİYANA GECESİ

Yıllardır, neşeli şovlarıyla İstanbullu müzikseverlere unutulmaz anlar yaşatan Johann Strauss Orkestrası, 2017 için hazırladıkları özel gösterileriyle bir kez daha İş Sanat sahnesine çıkıyor.
5 Ocak Perşembe, Saat: 20:30

12 CAPPELLA GABETTA ANDRES GABETTA şef SIMONE KERMES soprano VIVICA GENAUX mezzo-soprano

Opera dünyasının iki yıldız yorumcusu, soprano **Simone Kermes** ve mezzo-soprano **Vivica Genaux**'un müzikal düellosu İş Sanat'ta... Barok ve erken klasik dönem eserlerine getirdikleri yorumlarla dikkatleri üzerine çeken **Cappella Gabetta**, Alaska doğumlu mezzo-soprano **Vivica Genaux** ve Alman koloratur soprano **Simone Kermes**'e eşlik ediyor.

12 Ocak Perşembe, 20.30

1. Kademe 70TL	2. Kademe 60TL	3. Kademe 50TL	İndirimli 40TL	Öğrenci 20TL
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-----------------

16 BİR TREN KALKAR HAYDARPAŞA GARI'NDAN Nâzım Hikmet Şiir Dinletisi

Nâzım Hikmet'in görkemli yapıtı Memleketimden İnsan Manzaraları, eşine pek rastlanmayan bir şaheserdir. Müzik eşliğinde, "tren atmosferi"nin imgesel olarak canlandırıldığı sahne anlayışıyla sergilenen "Bir Tren Kalkar Haydarpasha Garı'ndan!" adlı dinleti, Memleketimden İnsan Manzaraları'ndaki Birinci ve İkinci Kitaplar'da yer alan bazı bölümlerden seçilerek oluşturuldu.

Dinleti ücretsizdir.

16 Ocak Pazartesi, Saat: 20:30

22 EBRU CÜNDÜBEYOĞLU'NUN ANLATIMIYLA... ÇOCUKLAR İÇİN MÜZİKLİ MASALLAR

Yöneten: Yıldırım Şahinler **Oyuncular:** Selim Can Yalçın, Aytek Önal

Piyano: Eren Aydoğan **Dekor-Kostüm:** Yıldırım Şahinler

Yönetmen Yardımcısı: Selim Can Yalçın

Bu sezon İş Sanat'ta çocuklarla ilk kez buluşan **Çocuklar İçin Müzikli Masallar**, minik izleyicileri eşsiz bir masal yolculuğuna çıkarmaya devam ediyor. Dünyaca ünlü masal yazarı La Fontaine'nin masallarının izinde, eğlenceli danslar, neşeli şarkılar, rengarenk ışıklar, ilginç maskeler kısacası çocukların ilgisini çekecek her şey var!

22 Ocak Pazar, Saat: 15:00

17 TÜRK ROCK ANTOLOJİSİ II

Türkçe rock müzik tarihinde nostaljik bir yolculuğa çıkaracak özel proje; **Türk Rock Antoloji'si II**, Sabri Tırpan'ın modern düzenlemeleri, grubunun solisti, besteci

Doğan Duru, şarkıcı **Pamela Spence**, oyuncular **Mert Fırat** ve **Serhat Kılıç**'in sesinde hayat bulacak. Türk pop-rock'ının

efsane isimleri **Seyyal Taner** ve **Özkan Uğur**'un da misafir sanatçı olarak katılıp renk katacağı gecenin sunumunu ise gazeteci ve müzik yazarı **Murat Beşer** üstlenecek.

17 Ocak Salı, 20.30

29 FANTASTİK HİKÂYELER MAKİNESİ Prömiyer

Yazan: Can Yılmaz **Yöneten:** Serdar Biliş

Oyuncular: Ata Berk Mutlu, Tuba Ünsal, İbrahim Selim, Sercan Badur

Can Yılmaz'ın yazıp Serdar Biliş'in yönettiği, tatlı ve macera dolu müzikli masal yolculuğu, çocuklara unutamayacakları bir deneyim yaşatacak. Fantastik Hikâyeler Makinesi, minik izleyicileri, uçağın mucidi Wright Kardeşler'den Hezarfen Ahmet Çelebi'ye, sinemanın mucidi Lumiere Kardeşler'den taş devrine uzanan eşsiz bir masal yolculuğuna çıkarıyor.

29 Ocak Pazar, Saat: 15:00

Tüm Kademeler 20TL	İndirimli 15 TL
-----------------------	--------------------

30 MİLLÎ REASÜRANS'TA PARLAYAN YILDIZLAR ELİF ATAMER perküsyon EZGİ SU APAYDIN keman

İş Sanat'ın genç müzisyenlere sahne deneyimi kazandırmak ve sanat hayatına attıkları ilk adımlarında destek olmak amacıyla Millî Reasürans'ta gerçekleştirdiği Parlayan Yıldızlar serisinin bu ayki konukları, perküsyon sanatçısı

Elif Atamer ve keman sanatçısı Ezgi Su Apaydın oluyor. Dinleti ücretsizdir.

30 Ocak Pazartesi, Saat: 20:30

Biletler, Biletix ve İş Sanat Ana Gişe'de...

İş Sanat'ı takipte kalın

Kendi zenginlikleri ve zaferleri dışında başka hiçbir şeyi önemsemeyenleri affetmiyorum. Medeni olduklarını düşündüler. Oysa hepsi aşağılıktı. Hepsine lanet olsun.

Susan Sontag

